

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΤΕΧΝΗ

Σοφίαν μόνον
τῶν κτημάτων ἀθάνατον

Ἴσοκράτης

ΕΤΟΣ 34ον

ΤΕΥΧΟΣ 188

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1989

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25
α' όροφος, Κωδ. Ταχ. 106 71 Τηλ. 3620702

H.P. Blavatsky	Τό κλειδί της Θεοσοφίας	800
»	Ή φωνή της σιγής	400
Besant-Leadbearer	Ή Άτραπός του Άποκρυφισμού	700
N. Sri Ram	Προσέγγισις προς τήν Πραγματικότητα	400
»	ΑΙ βαθύτεραι όψεις τής Ζωής	400
Irving S. Cooper	Ή Μετενσάρκωσις	400
An. Besant	Ό Έσωτερικός Χριστιανισμός	300
Vivekananda	Κάρμα - Γιάγκα	300
Βενετού - Ήλαρίωνος	Φώς στην Άτραπό	200
Άντ. Άδριανοπούλου	Άρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι	900
»	Όι Νόμοι τής Ζωής	600
Ίω. Βασιλή	Τά Σημειωμάτριο ένός Μύστου	600
»	Τά φυσικά δικαιώματα του άνθρώπου	300
Περιοδικόν «ΙΛΙΣΟΣ»	Τόμοι χαρτόδετοι	1.000
«ΙΛΙΣΟΣ» Έπιλογή 1956-58, 1959-61, 1962-65 έκαστη δεμένη		1200
«ΙΛΙΣΟΣ» Έπιλογή 1966-1970 χαρτόδετος 900, δεμένη		1200

Τά έξοδα επί άντικαταβολή έπιβαρύνουν τόν αγοραστήν.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 200

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 1.200, Έξωτερ. Δρχ. 2.000, Άεροπ. Δρχ. 2.500

ΟΥΔΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΕΙΜΑΡΑΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Ἀθήναι Τηλ. 3620702

Ἰδρυτής: ἸΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἰδιοκτησία: Θεοσοφικὴ Ἑταιρία ἐν Ἑλλάδι

Ἐκδότης-Διευθυντής: Πολ. Ἄντζακας

Ἐπιμέλεια ἐκδόσεως: Παν. Παπασλιώτης

Συντακτικὴ Ἐπιτροπή: Π. Ἀναγνώστου, Π. Παπασλιώτης

Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπή: Πολ. Ἄντζακας, Π. Παπασλιώτης

Ἔτος 34ον ● Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1989 ● Τεύχος 188

ΘΕΟΣΟΦΙΑ: ΤΟ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ ἀντιπρόεδρος τῆς Ὄμοσπονδίας τῶν Θεοσοφικῶν Στοῶν τῆς Εὐρώπης Κυρία Henriette van der Hecht ἐπισκέφθη τὴν χώρα μας ἀπὸ τὶς 26.10.81 ἕως τὶς 4.11.81. Ἡ κ. van der Hecht παρακολούθησε τὶς ἐργασίες τῶν Στοῶν τῆς Ἀθήνας καὶ ἐμίλησε πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας, στὶς 3 Νοεμβρίου. Ἀπὸ τὴν ὁμιλία τῆς αὐτῆ δημοσιεύουμε ἓνα ἐνδιαφέρον ἀπόσπασμα:

1. Ἀκόμη καὶ σὲ περίπτωσι σχεδὸν ὀλοκληρωτικῆς καταστροφῆς τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ βόμβα, τὸ θεῖο σχέδιον γιὰ τὴν ἐξέλιξι τῆς ζωῆς πάνω στὴν γῆ μας θὰ πραγματοποιηθῆ.

Ἡ Θεοσοφία δεῖχνει ὅτι ἡ πνευματικὴ ἐκκόλαψις τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἀναπόφευκτη (= βέβαιη), ὅτι ἡ ἀγάπη θὰ καταστῆ ὁ κανόνας, καθ' ὅσον ἡ ἀνθρωπότης θὰ ξεπεράσει τὴν περίοδο τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως: Θὰ ἔλθει ἡ βασιλεία τῆς διαισθήσεως, δηλ. ἡ βασιλεία τῆς συνειδητοποιήσεως τῆς ἐνότητος, καὶ τῆς ἀμέσου γνώσεως τῆς βαθιάς φύσεως τῶν ὄντων: Θὰ φέροι τὴν ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ τὴν ἁρμονία.

Ἡ Θεοσοφία δεῖχνει ἐπίσης ὅτι σὲ κάθε ψυχῇ, τὸ Θεῖον θὰ ἐκδηλώνεται πάντα πληρέστερα: δέν ὑπάρχει ὀριστικὴ ἀποτυχία γιὰ τὸν σπινθηρὰ τῆς θείας ζωῆς, ποῦ ζεῖ μέσα μας.

Λοιπὸν, ἡ γνώσις τῆς Θεοσοφίας μπορεῖ νὰ ἐλευθερώσει ἀπὸ κάθε φόβο τὴν ἀνθρωπότητα.

2. Ἡ Θεοσοφία ξεκαθαρίζει τί εἶναι ἡ αὐθεντική οἰκολογία.

Τό φυτικό καί τό ζωϊκό βασίλειο ἔχουν τόσα δικαιώματα ὅσα καί ὁ ἄνθρωπος στήν ἐξέλιξη καί στήν ἐκκόλαψη (ἀνάπτυξη): Ἡ συνειδησή τους θά γίνει ἡ συνειδηση τῆς μελλοντικῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἀνάπτυξις τους εἶναι τόσο ἀναγκαία, ὅσο καί ἡ δική μας. Ἄν ἡ ἀνθρωπότητα θέλει νά προοδεύσει, πρέπει νά βοηθήσει τήν μέγιστη ἀνάπτυξη τοῦ ζωϊκοῦ καί τοῦ φυτικοῦ βασιλείου.

Αὐτό ἐκφράζεται μέ ἐντυπωσιακό τρόπο στήν «Φωνή τῆς σιγῆς»:

«Βοήθησε τήν φύση καί ἐργάσου μαζί της: ἡ φύσις θά σέ θεωρήσει σάν ἕναν ἀπό τούς δημιουργοῦς της, καί θά σε ὑπακούσει. Καί μπροστά σου θά ἀνοίξει ὀρθάνοιχτες τίς θύρες τῶν μυστικῶν της θαλάμων, καί θ' ἀποκαλύψει στό βλέμμα σου τούς θησαυροῦς πού εἶναι κρυμμένοι».

Αὐτό σημαίνει γιά μᾶς πρακτικά: ἀναδάσωσης ἢ καλλιέργεια τῆς ὁλότητας τοῦ πλανήτη, μέ ἀποκατάσταση τῆς θαλάσσιας χλωρίδας.

Ἀποκατάστασις τῆς πανίδας σέ ὅλους τούς φυσικούς χώρους.

Κατάργησις κάθε σκληρότητας πρὸς τά ζῶα.

Γενικοποίησις τῆς χορτοφαγικῆς διατροφῆς.

Μέ δύο λόγια, ἡ αὐθεντική οἰκολογία συνίσταται στήν μέγιστη δυνατή εὐνοια πρὸς τήν φυτική καί τήν ζωϊκή ἀρχή, χάριν αὐτῶν καί ὄχι μόνον χάριν τοῦ ὀφέλους τοῦ ἀνθρώπου.

Αὐτό προϋποθέτει ἐπίσης μιά πιό λιτοδιαίτη (ἐγκρατῆ) ζωῆ, σέ στενή ἐπαφή μέ τήν φύση.

3. Ἡ Θεοσοφία δικαιολογεῖ ὀρθολογιστικά ἐκ μέρους κάθε ἀτόμου τήν μέγιστη ἠθική αὐστηρότητα, ὅποιες κι ἂν εἶναι οἱ προσωπικές θυσίες καί οἱ ὑλικοί καί οἱ σωματικοί κίνδυνοι.

Συνεπῶς, μὴ βία, ἀπόλυτη φιλαλήθεια, ἀπόλυτη τιμιότητα, ἀπάρνησις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, κ.λ.π. Ἄς μεταμορφώσουμε τόν κόσμον μέ τό παράδειγμά μας, τήν σκέψη μας καί τήν ἀκτινοβολία μας.

Ἄν πεθάνουμε, ἡ μετενσάρκωση θά μᾶς προσφέρει νέα σώματα, ἐνῶ ἡ ψυχὴ μας θά διατηρήσει τίς ἀποκτημένες ἀρετές. Μ' αὐτόν τόν τρόπο, ἡ ἀνθρωπότης στό σύνολό της θά γίνει τό δυνατόν γρηγορότερο καλλίτερη, γιατί ὁ συνολικός ἀριθμός τῶν ψυχῶν, πού διέρχονται τόν κύκλο τῶν ἐνσάρκώσεων, εἶναι σταθερός (60 δισεκατομμύρια μᾶς ἔχει λεχθεῖ).

Ἰδιαιτέρη, καμιά βιαιότητα πρὸς τό ζωϊκό βασίλειο χάριν τῆς ἐπιμηκύνσεως τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, δέν εἶναι ἐπιτρεπτή.

Συνεπῶς, πνευματικὴ ἀναγέννησις τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τῆς ἠθικῆς αὐστηρότητος.

4. Μιά ἀπό τίς οὐσιαστικῆς προσπάθειες τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας στή σημερινή ἐποχή, εἶναι τό νά καταστήσει γνωστό στον κόσμο τί πραγματικά εἶναι ἡ γιόγκα.

Τό μπορούμε χάρι στο ἔργο τοῦ Ταϊμνι, τοῦ μεγάλου σύγχρονου Ἰνδρου Θεόσοφου. Τό βιβλίό του, «Ἡ Ἐπιστήμη τῆς Γιόγκα», βασισμένο στους ἀφορισμούς τοῦ Παταντζάλι, εἶναι ἴσως τό σπουδαιότερο ἔργο πού ὑπάρχει σήμερα σχετικά μέ τήν Ράζα Γιόγκα. Ἐγραψε πάρα πολλά ἄλλα, πολύ ἀξιόλογα ἔργα γιά τήν γνώση καί τήν πρακτικὴ τῆς Γιόγκα, δηλ. τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Ξεκινώντας από τη μελέτη τους, τὰ μέλη τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας μποροῦν νὰ διδάξουν:

α) Πῶς νὰ διακρίνουμε τὸν αὐθεντικὸ Γκουρού, τὸν αὐθεντικὸ πνευματικὸ καθοδηγητὴ, ἀπὸ τὴν λεγεῶνα τῶν ψευτο-γκουρού.

β) Τὸ τί πράγματι εἶναι τὸ Samadhi καὶ ἡ φωτισῆ, οἱ διαφορετικὲς τους βαθμίδες, πού ἀντιστοιχοῦν στὴν ἀφύπνιση τῆς συνειδητότητας στὰ διαδοχικὰ πεδία πού περιγράφει ἡ Θεοσοφία, καὶ πού ἀπαιτοῦν τὸ ἔργο πολλῶν υπάρξεων.

γ) Τοὺς τεράστιους κινδύνους, πού επιφέρουν ἡ πρόωρη ἀφύπνισης τοῦ Kundalini καὶ ἡ πρόωρη ἀνάπτυξις τῆς διοράσεως, δηλ. ὅταν ἡ συγκινησιακὴ καὶ ἡ διανοητικὴ φύση δὲν εἶναι ἀκόμα ἐξαγνισμένη καὶ κυριαρχημένη.

Εἶτε τὸ θέλουμε, εἶτε ὄχι, ἡ Γιόγκα ἐπεκτείνεται στὴν Δύση: Θὰ φέρει τὴν πιὸ μεγάλη πνευματικὴ πρόοδο, ἂν βασιζέται στὴν γνώση τῆς Θεοσοφίας.

5. Ἄμεσα συνδεδεμένο μὲ τὴν Γιόγκα εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ διαλογισμοῦ:

Ὁ Διαλογισμὸς εἶναι τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν συνειδητότητα πού περιορίζεται στὴν διανοητικὴ δραστηριότητα – ὅπως γενικά ἡ δική μας – στὴν συνειδητότητα τὴν φωτισμένη ἀπὸ τὴν διαίσθηση.

Κι' ἐδῶ ἐπίσης, ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία, προσφέρει τὴν ὀρθολογιστικὴ διδασκαλία, μὲ βιβλία ὅπως: «Ἡ δύναμη τῆς Σκέψεως» τῆς Ἄννι Μπέζαντ, «Ὁ Διαλογισμὸς γιὰ τοὺς ἀρχάριους» τοῦ Wedgewood, «Ἡ Ἐπιστῆμη τῆς Γιόγκα» καὶ ἡ «Καλλιέργεια τοῦ Ἐαυτοῦ» τοῦ Ταϊμνί, καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ξεκινώντας ἐπίσης ἀπὸ τίς γνώσεις πού προσφέρει ἡ Θεοσοφία πάνω στὴν ἐνότητα ὄλων ὄσων ὑπάρχουν στὴν φύση, γιὰ τὴν φύση τῆς διαίσθησεως καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἀναπτύξεώς της, καταλαβαίνει κανεὶς πραγματικὰ τὴν διδασκαλία τοῦ Κρισηναμούρτι πάνω στὸν διαλογισμὸ κάθε στιγμῆς διὰ τῆς τελείας προσοχῆς.

6. Μία παράλληλη μελέτη τῆς Θεοσοφίας, τῆς Ἐπιστήμης τῆς Γιόγκα καὶ τῶν βιβλίων τοῦ Κρισηναμούρτι, ἐπιτρέπει καλλίτερα τὴν ἐξασφάλιση τῆς βαθιᾶς κατανοήσεως καθενὸς ἀπὸ τὰ 3 θέματα.

Ὅσο διακρίνουμε ἀντιθέσεις σ' αὐτοὺς τοὺς τρεῖς τρόπους προσεγγίσεως τῆς ζωῆς γενικά, καὶ τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἰδιαίτερα, δὲν ἔχουμε καταλάβει στὴν πραγματικότητα κανέναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς.

7. Ὅταν βλέπουμε ὅλα αὐτὰ, πού μπορεῖ νὰ κάνει κατανοητὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἡ Θεοσοφία, καὶ πόσο ἡ γνώση της μπορεῖ νὰ καταστήσει τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ πιὸ ὁμορφὴ καὶ τὸν κόσμον πιὸ εὐτυχημένο, μᾶς καταλαμβάνει ἓνα τεράστιο αἶσθημα εὐθύνης, μπροστὰ στὸ πελώριο ἔργο, πού μᾶς περιμένει.

Ἡ βοήθεια πού θὰ μπορούσαμε νὰ φέρομε στὸν κόσμον, ζώντας καὶ διδάσκοντας τὴν Θεοσοφία, εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε δὲν θάπρεπε νὰ χάσουμε οὔτε ἓνα λεπτό ἀπ' τὸν χρόνο μας.

Θὰ προσπαθήσουμε λοιπὸν νὰ τὸν χρησιμοποιήσουμε κάθε μέρα στὸν μέγιστο βαθμὸ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου, διὰ τῆς μελέτης, τοῦ διαλογισμοῦ καὶ τῆς ἀλτροῦιστικῆς ὑπηρεσίας, στὸ φῶς τῆς Θεοσοφίας.

Αί πέντε «Μεγάλοι Μυήσεις»

Κωστή Μελισσαρόπουλου

Ὁ παντοδύναμος Νόμος τῆ Ἐξελιξέως, προκαλώντας τὴν ἐκδήλωση σέ μορφές τοῦ φυτικού βασιλείου, ἔπειτα ἀπὸ ἓνα ἀφαντάστως μακρὸ χρονικὸ διάστημα ὠθεῖ τὴν ἐκδήλωση σέ μορφές τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, παρουσιάζοντας μίαν ἀνέλιξη ἀπὸ τὰ ἀτελέστερα καὶ ἀγριώτερα ζῶα πρὸς τὰ τελειότερα καὶ τὰ πλέον ἐξευγενισμένα, ὅπως εἶναι ἐκεῖνα πού ἔρχονται σέ μεγαλύτερη ἐπαφή μὲ τὸν ἄνθρωπο (καμήλες, ἀγελάδες, ἄλογα, πίθηκοι, γάτες, σκύλοι, ἐλέφαντες).

Τὸ ἐπόμενο βῆμα τῆς Ἐξελιξέως εἶναι τὸ ἀνθρώπινο βασίλειο, ὅπου –προχωρώντας μὲ τὴ Μετενσάρκωση ἀπὸ τοὺς ἀγρίους καὶ τοὺς ἡμι-αγρίους στοὺς ἡμιπολιτισμένους καὶ τοὺς πολιτισμένους – συναντοῦμε ἀνεπτυγμένους ἀνθρώπους, πού μποροῦν νὰ σκέπτονται κάπως ἀλτρουϊστικά καὶ νὰ ἀγαποῦν, νὰ ἐργάζονται γιὰ κοινωφελεῖς σκοποὺς καὶ νὰ ἔχουν ἰδανικά.

Τὸ ἐπόμενο μέγα βῆμα τῆς Ἐξελιξέως εἶναι ἡ μετάβαση ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου στὸν ὑπεράνθρωπο, ὄχι τὸν ἐγωϊστή, ὅπως τὸν ἐννοοῦσε ὁ Νίτσε, ἀλλὰ ἐκεῖνον πού δὲν κυριαρχεῖται πλέον ἀπὸ τὴ δουλειά τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τὴ φροντίδα τῆς προβολῆς καὶ ικανοποιήσεως τοῦ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ ἐξυπηρετεῖ μὲ εὐχαρίστηση τοὺς ἄλλους, ἐργάζεται γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐκεῖνον πού εἶναι ἀπελευθερωμένος ἀπὸ τὸ ἐγὼ καὶ τὴν πλάνη τῆς χωριστικότητος.

Ἡ μετάβαση ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου στὸν ὑπεράνθρωπο, στὸν «Μύστη» ἢ «Διδάσκαλο τῆς Σοφίας καὶ τῆς Ἀγάπης», συντελεῖται – ὅπως λένε οἱ ἀπόκρυφες διδασκαλίες τῆς ἀνατολικῆς σοφίας – μὲ πέντε Μεγάλους Μυήσεις, μὲ τίς ὁποῖες δὲν ἔχουν βέβαια σχέση οἱ λεγόμενες «μυήσεις» τῶν διαφόρων «μυητικῶν» συστημάτων. Θὰ ἐκθέσωμε συντόμως ὅ,τι γνωρίζομε γιὰ τίς πέντε «Μεγάλους Μυήσεις».

Ἡ πρώτη Μεγάλη Μύηση συμβολίζεται στὰ Εὐαγγέλια μὲ τὴ Γέννηση. Εἶναι πραγματικά ἡ γέννηση σέ μία καινούργια ζωὴ, στὴ ζωὴ τοῦ Πνεύματος. Γι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζεται «Δεύτερη Γέννηση» ἢ «Γέννηση τοῦ Χριστοῦ». Ὁ Μύστης ὀνομάζεται «Μικρὸ παιδί» ἢ περιπλανώμενος ἢ «Ἄνθρωπος χωρὶς κατοικία», διότι ἡ Γῆ δὲν ἀποτελεῖ πιά τὴν κατοικία του. Ὀνομάζεται ἐπίσης «Ἐκεῖνος πού εἰσηλθε στὸ ρεῦμα ἢ στὴν Ἄτραπὸ τῆς Ἀγιότητος». Θὰ ἐξέλθῃ, μὲ τὴν πέμπτη «Μεγάλη Μύηση», Διδάσκαλος τῆς Σοφίας καὶ τῆς Ἀγάπης, ἀπολυτρωμένος ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ Ἐγὼ, ἀπὸ τὴν πλάνη τῆς χωριστικότητος.

Ἡ Ἄτραπὸς τῆς Ἀγιότητος ὀνομάζεται ἐπίσης «Ὁδὸς τοῦ Σταυροῦ», διότι ὁ Σταυρὸς εἶναι τὸ σύμβολο τῆς ζωῆς, πού θριαμβεῦει ἀπέναντι τοῦ θανάτου, τὸ σύμβολο τοῦ Πνεύματος πού θριαμβεῦει ἐπάνω στὴν ὕλη. Ἡ

Ἄτραπός ζητεῖ ἀπό ἐκεῖνον πού τή διατρέχει πλήρη ἀπάρνηση ἀπό κάθε τι πού πρὶν ἐπιθυμοῦσε καί πού θεωροῦσε ἄλλοτε πολύτιμο. Ὅχι ἀπό πνεῦμα ἀσκητισμοῦ, ἀλλὰ διότι ὅλα εἶναι ἀπατηλότητες πού καταρρέουν ἐμπρός στήν ὑπέρτατη πραγματικότητα τῆς Ἄτραπού, στό τέρμα τῆς ὁποίας βρίσκεται ἡ Ἀλήθεια καί ἡ Ζωή. Ἡ ἀτραπός τῆς Μυήσεως δέν εἶναι ἀτραπός πόνου. Μιά ἀγαλλίαση, πού προέρχεται ὄχι πιά ἀπό ἀνόητες ματαιοδοξίες, ἀλλὰ ἀπό ἀκατάπαυστη ἐργασία γιά τόν εὐγενικώτερο σκοπό – τήν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητας – γεμίζει τήν ψυχὴ ἐκείνου πού βαδίζει στήν Ἄτραπό τῆς Ἀπολυτρώσεως. Πάνω στήν Ἄτραπό δέν χωρεῖ ἄλλη σκέψη ἀπό τήν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητας καί τήν καλλιέργεια τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Μέ τήν Α' Μεγάλη Μύση ὁ Μύστης μαθαίνει νά ἐνεργῇ μέ πλήρη συνειδητότητα στόν ἀστρικό κόσμο, ὄχι μόνον κατὰ τό διάστημα τοῦ ὕπνου, ἀλλὰ καί ἐνῶ συγχρόνως ζῆ ἐνεργητικά στόν φυσικό κόσμο. Μέ τή Β' καί μέ τήν Γ' Μεγάλη Μύση θά μάθῃ νά ἐνεργῇ μέ πλήρη ἐπίσης συνειδητότητα στόν κατώτερο καί στόν ἀνώτερο νοητικό κόσμο.

Ἡ Β' Μεγάλη Μύση συμβολίζεται στά Εὐαγγέλια μέ τή Βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ στόν ποταμό Ἰορδάνη, ὅπου ἀνοίχθησαν εἰς αὐτόν οἱ οὐρανοί καί εἶδε τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νά ἔρχεται πρὸς αὐτόν. Ἡ Γ' Μεγάλη Μύση συμβολίζεται μέ τή Μεταμόρφωση στό Ὄρος Θαβώρ, ὅπου τό πρόσωπόν του ἔλαμπεν ὡς ὁ ἥλιος.

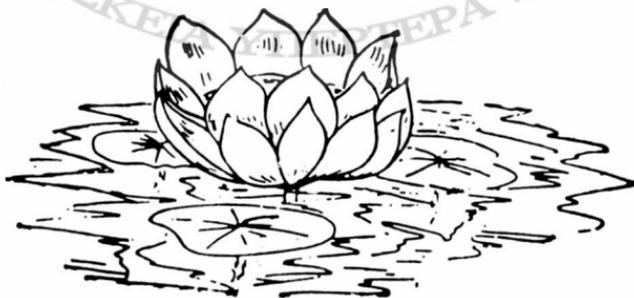
Κατὰ τή διαδρομὴ τῶν Μυήσεων ὁ Μύστης τελειοποιεῖται στίς ἀρετές. Σπάει τὰ δεσμά τῆς ἀπάτης τοῦ προσωπικοῦ ἑαυτοῦ, τῆς ἀμφιβολίας, καί κάθε μορφῆς δεισιδαιμονίας. Ἀναλαμβάνει τήν ὑποχρέωση τῆς πενίας. Κάθε τι πού κατέχει, ὑλικό ἢ πνευματικό ἀγαθό, εἶναι γιά νά χρησιμοποιηθῇ στήν ὑπηρεσία τῆς ἀνθρωπότητας. Ὅλη του ἡ ὑπαρξη, οἱ σκέψεις του, τὰ συναισθήματά του, οἱ πράξεις του, εἶναι ἀπόλυτα ἀνιδιοτελεῖς καί ἀγνές. Ἀπαρνεῖται κάθε προσωπικὴ ἐπιθυμία καί θέληση, χάριν τῆς θείας θελήσεως. Κάθε αὐταπάτη χωριστικότητος καταρρέει. Ὁ Μύστης εἶναι πραγματικά ὁ ἑαυτὸς ὄλων, εἶναι ἡ θεία, ἐνιαία, μοναδικὴ ζωὴ τοῦ συνόλου. Γιά τόν Μύστη δέν ὑπάρχουν ἀμφιβολίες καί δισταγμοί. Γνωρίζει καλά τό δρόμο πού ἀκολουθεῖ. Γνωρίζει τήν πραγματικὴ ἀξία καί βαρύτητα τῶν πραγμάτων καί ἰδεῶν. Ὁ Μύστης ἀποβάλλει κάθε σκιά ὑπερηφανείας, κάθε τάση ἐλξεως ἢ ἀποστροφῆς. Ἀγκαλιάζει ὅλα τὰ ὄντα μέ τό ἴδιο βλέμμα ἀγάπης, μιᾶς ἀγάπης πού περιλαμβάνει τό πᾶν καί τῆς ὁποίας ἡ λαμπρότης ἀκτινοβολεῖ σέ κάθε τι πού ὑπάρχει. Ὁ Μύστης εἶναι ἡ ζωντανὴ ἐνσάρκωση τῆς θείας ἀγάπης.

Τότε ὁ Μύστης εἶναι ὠριμος γιά τὴν Δ' Μεγάλη Μύση, τὴ Μύση τοῦ «Ἀρχάτ» (Σεβασμίου ἢ Ἀγίου), τοῦ «πέραν τῆς Ἀτομικότητος». Ἡ Μύση τοῦ Ἀρχάτ συμβολίζεται μέ τὴν Σταύρωση καί τὴν Ἀνάσταση. Ὁ Μύστης βλέπει τόν ἑαυτόν του νά περιφρονεῖται καί νά καταδιώκεται, ὄχι μόνον ἀπὸ τόν πολὺ κόσμο, ἀλλὰ καί ἀπὸ τοὺς στενοὺς του φίλους καί ὀπαδοὺς. Ὁλομόναχος, ἀπομονωμένος ἀπὸ ἀνθρώπους καί ἀπὸ θεοὺς, ἀντιμετωπίζει τό μαρτύριο τῆς Σταυρώσεως, τό μαρτύριο τοῦ Κενοῦ καί τῆς Σιγῆς, πού ἀποτελεῖ μιά φοβερὴ δοκιμασία. Ἀλλὰ τὴ στιγμή πού πε-

ριφρονημένος από τούς ανθρώπους –χάνει τόν έκτός έαυτου θεόν, άνευρίσκει τόν έντός του έαυτου του θεόν, που άναζητούσε τόσους αιώνες, καθίσταται ό ίδιος θεός, άνασταίνεται από τόν θάνατον στή ζωή, πεθαίνει στόν κόσμο τής ύλης για νά άναστηθί στόν κόσμο του Πνεύματος και τής Άλήθειας. Άπαλλάσσεται από τά τελευταία δεσμά τής χωριστικότητας, από τήν άντίληψη του «έγώ είμαι». Τότε άποκτá μιάν άδιατάρακτη ειρήνη.

Ή Έ Μεγάλη Μύση συμβολίζεται μέ τήν Άνάληψη, μέ τήν όποία ό Χριστός άνυψώθηκε σέ νεφέλες, πάνω από τή Γη, πάνω από τήν άνθρωπότητα. Μέ αύτήν ό Μύστης τερματίζει τήν Άτραπό τής Άγιότητας. Είναι πιά «Μεγάλος Μύστης». Διδάσκαλος τής Σοφίας και τής Άγάπης. Ή συνειδησή του ξεπερνάει τό άνθρώπινο στάδιο και, άπαλλαγμένη από τήν πλάνη του ξεχωριστου, βυθίζεται στήν πραγματικότητα και τή μακαριότητα τής Νιρβάνα. Συντελείται ή συνειδητή ένωση μέ τήν καθολική συνειδηση του Λόγου. Πραγματοποιούνται τά λόγια του Χριστου «Έγώ και ό πατήρ μου έν έσμέν». Ή κατάσταση αύτή τής Νιρβάνα, άκατανόητη για τήν άνθρώπινη άντίληψη, έχει χαρακτηρισθή σάν «μέθη φωτός και μουσικής», σάν «άποθέωση φωτός». Τά πάντα εκεί είναι φώς.

Ό Edwin Arnold στό ώραιότατο βιβλίο του «Φώς τής Άσίας» γράφει: «Νά μή μετράς μέ λέξεις τό Άπροσμέτρητο. Νά μή ρίχνης τή βολίδα τής σκέψεως εκεί όπου δέν ύπάρχει πυθμένας. Όποιος ρωτάει, πλανιέται. Όποιος άποκρίνεται, επίσης πλανιέται. Μή λές τίποτα!».

Ο «ΠΡΟΦΗΤΗΣ» ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μιχαήλ Νοστράδαμος

Του Καθηγητού Μηνά Λογοθέτη

ΚΡ.: ΥΠ.: ΜΕΓ.: ΤΑΞ.:

Ένα είναι βέβαιον: Ότι υπό ώρισμένας καταστάσεις τὰ αισθητήρια νήματα τῆς ψυχῆς μας ἠμποροῦν νὰ φθάσουν πολὺ πέραν ἀπὸ τὰ σωματικά μας σύνορα καὶ νὰ τῆς δώσουν ἕνα προαίσθημα διὰ τὸ ἄμεσον μέλλον ἀκόμη δὲ καὶ ἕνα πραγματικὸ βλέμμα εἰς αὐτό. Σήκω! Πέταξε ἔξω στὴν ἀπέραντη χώρα! Ἐκεῖνο τὸ μυστηριώδες βιβλίον ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ χέρι τοῦ Νοστράδαμου δὲν σοῦ εἶναι ἀρκετὴ συνοδεία;

ΓΚΑΙΤΕ (Φάουστ)

Ὁ Μιχαήλ Νοστράδαμος ἐγεννήθη τὴν 14ην Δεκεμβρίου 1503 εἰς Saint-Remy-en-Craux ἐν Προβηγκία τῆς νοτίου Γαλλίας. Ἡ οἰκία ὅπου ἐγεννήθη, σώζεται, ἀκόμη καὶ σήμερον. Οἱ πρόγονοί του ἐκ πατρός ἦσαν Ἑβραῖοι. Ὁ πατὴρ του, συμβολαιογράφος Jacques de Nostredame, ἐβαπτίσθη χριστιανός εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Notre-Dame (Παναγίας), ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομά του «Nostredame», ἐκλατινισθὲν ἀργότερον εἰς Nostradamus.

Οἱ πρόγονοι τῆς μητρός του, ὀνομαζομένης Renée de St. Remy, εἶχον πάντοτε μεγάλην κλίσιν πρὸς τὰ Μαθηματικά καὶ τὴν Ἱατρικὴν. Ἰδιαιτέρην ἀγάπην ἐτρεφεν ὁ νεαρός Μιχαήλ πρὸς τὸν ἐκ πατρός πάππον του Jean de St. Remy, ἐξέχοντα ἱατρὸν, μαθηματικὸν καὶ ἀστρονόμον, ἰδιαιτέρων ἱατρὸν τοῦ κόμητος τῆς Καλαβρίας. Ὁ πάππος ἐδίδασκε τὸν ἐγγονὸν Μαθηματικά καὶ Ἀστρονομίαν, γενικῶς δὲ διηγείρε τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς ἀποκρύφους ἐπιστήμας. Ἡ κλίσις, πάντως, τοῦ νεαροῦ Νοστράδαμου πρὸς τὴν ἱατρικὴν καὶ φιλοσοφίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς μεταφυσικὰς ἐπιστήμας ἐφάνη ἤδη ἀπὸ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας του.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πάππου του ἐφοίτησεν εἰς τὴν σχολὴν τῆς Ἀβινιὸν διὰ νὰ σπουδάσῃ οὐμανιστικὰς ἐπιστήμας. Διὰ τῶν σπουδῶν αὐτῶν εἰσέδυσεν εἰς τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων.

Ἀργότερον ἐσπούδασεν ἱατρικὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονπελιέ. Τὸ 1525, ὅτε ὁ Νοστράδαμος ἦτο 22 ἐτῶν, ἐνέσκηψεν εἰς νότιον Γαλλίαν φοβερὰ ἐπιδημία πανώλους. Ὅλοι παρεκίνουν τὸν Μιχαήλ νὰ φύγῃ. Τότε ἐφάνη ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος τοῦ νεαροῦ οὐμανιστοῦ. Δὲν ἔφυγε, ἀλλὰ παρέμεινε (ὅπως ὁ Λούθηρος τὸ 1527 εἰς τὸ Βίττενμπεργκ) καὶ συμμετέσχεν ἐθελοντικῶς μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς φοβερᾶς μάστιγος. Μεγάλον ρόλον εἰς τὴν καταπο-

λέμησιν τῆς νόσου ἔπαιξε καί φάρμακον (κόνις), ἐφευρεθέν ὑπό τοῦ Νοστράδαμου, ὁ ὁποῖος συνέγραψε καί βιβλίον, εἰς τό ὁποῖον περιέχεται ἡ ἐκ τῆς ἐπιδημίας πείρα του («Le remède très utile contre la peste»). Συνέστησε δέ καί μεθόδους ἐφαρμοζομένας καί σήμερον, ὡς τήν ἀπολύμανσιν τῶν ἐνδυμάτων καί γενικῶς τῶν ἀντικειμένων χρήσεως τῶν ἀσθενῶν (9,14). Ἄλλά καί ἄλλην μάστιγα τῆς ἀνθρωπότητος, τήν συφιλίδα, πού παρουσιάσθη τότε αἰφνιδίως καί ἐθέριζε τήν ἀνθρωπότητα, ἐμελέτησεν ὁ Νοστράδαμος καί ἐγκαιρῶς ἀνεγνώρισε τοὺς ἐξ αὐτῆς κινδύνους (5,72).

Κατά τό διάστημα τῆς ἐπιδημίας, τό Πανεπιστήμιον τοῦ Μονπελλιέ ἔκλεισεν. Ὁ Νοστράδαμος ἐβοήθει τοὺς ἀσθενεῖς ἐπί τέσσαρα ἔτη εἰς Narbonne, Toulouse, Bordeaux. Παρέμεινεν ὑγιῆς καί, μετὰ τήν πάροδον τῆς ἐπιδημίας, ἔλαβε τό διδακτορικόν δίπλωμα τῆς Ἰατρικῆς ἐν Μονπελλιέ, ἀριστεύσας. Ἐδίδαξεν ἀκολούθως εἰς τό Πανεπιστήμιον τῆς πόλεως ταύτης ἐπί τι διάστημα.

Το 1530 ἐγκατεστάθη ὡς ἱατρός εἰς Agen, μικράν πόλιν τῆς Γαρόνης, ὅπου καί συνεδέθη μέ τόν διάσημον οὐμανιστήν, ἱατρόν καί φιλόλογον Καίσαρα Scaliger. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη διά πρώτην φοράν, ἀλλά ἡ σύζυγος καί τά δύο τέκνα του ἀπέθανον, ἴσως κατά τήν ἐπιδημίαν διφθερίτιδος πού ἀνεφάνη τότε.

Ὁ θάνατος τῶν προσφιλῶν του προσώπων συνεκλόνησε τόν Νοστράδαμον, ὁ ὁποῖος ἤρχισε μεγάλην δεκαετή περιοδειαν εἰς Γαλίαν καί Ἰταλίαν, ἐξασκῶν εἰς διαφόρους πόλεις τήν Ἰατρικήν (ὡς ὁ συνάδελφος καί σύγχρονός του Παράκελσος). Κατά τά ταξείδια του αὐτά, πολλά παρετήρησε καί πολλά ἔμαθε, χάρις εἰς τήν μόρφωσίν του, τό ἀνήσυχον καί ἐρευνητικόν πνεῦμα του καί τήν ἐτοιμότητα καί ἱκανότητά του νά προσλάβῃ τὰς γύρω του παραστάσεις ταχέως.

Διέκοψε τήν περιοδειαν του αὐτήν, κληθεῖς ἐπείγοντως δι' εἰδικοῦ ταχυδρόμου εἰς τήν πατρίδα του, ἡ ὁποία πάλιν ἐδοκιμάζετο ἀπό τήν πανώλην. Οὐδ' ἐπί στιγμῆν ἐδίστασεν, ἀλλ' ἐπέστρεψε καί κατά τά ἔτη 1543–1546 ἐβοήθει μέ ὅλας του τὰς δυνάμεις τοὺς ἀσθενεῖς ἐν Προβηγκία, Αἰξ καί Λυών, ὅπου ἀπέθνησκον κατά χιλιάδας οἱ προσβαλλόμενοι ὑπό τῆς ἀστραπιαίας νόσου, λόγω καί τῶν ἐπικρατουσῶν τότε πρωτογόνων ὑγειονομικῶν συνθηκῶν. Ὁ Νοστράδαμος, ἀεικίνητος ἔτρεχε παυτοῦ, βοηθῶν ὅπου καί ὅπως ἠδύνατο.

Το 1548 ἐκλήθη εἰς Salon de Craux (σήμερον Salon de Provence), ἔνθα εἶχον σημειωθῆ κρούσματα πανώλους. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη τήν Ἄννα Ponce Gemella εὐγενοῦς καί πλουσίας οἰκογενείας. Ἐγκατεστάθη εἰς τήν πόλιν αὐτήν, ἡ δέ κατοικία του σώζεται ἀκόμη καί σήμερον.

Ἦσκησεν ἐπιτυχῶς τήν Ἰατρικήν καί ἐξέδωσε πολλὰς ἱατρικάς μελέτας καί ἀστρολογικά ἡμερολόγια.

Ἀπό τήν ἐποχήν αὐτήν ἀρχίζει ἡ δευτέρα περίοδος τῆς ζωῆς τοῦ Νοστράδαμου. Μία μυστική, ἀκατανίκητος, ἰσχυρά δύναμις τόν ὠθεῖ νά προσπαθῆ νά εἰσδύσῃ εἰς τά μυστικά μιᾶς ἀνωτέρας σφαιράς.

Εἰς τὴν πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Καίσαρα Νοστράδαμον γραφεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ (1 Μαρτίου 1555), διὰ τὴν ἀναγνωσθῆ μετὰ τὸν θάνατόν του (ἐπελθόντα μετὰ 11 ἔτη), τονίζει ὅτι ἀπέκτησε τὴν δύναμιν προρρήσεως συμβησομένων «μέ τὴν βοήθειαν θείας ἐμπνεύσεως» καὶ μέ «συνεχεῖς νυκτερινὰς ἀγρυπνίας» διὰ παρατηρήσεως τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ.

«Ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνωτέρους ἀγγέλους – γράφει – δέχονται οἱ προφῆται τὸ Πνεῦμα τῆς προφητείας. Μὲ αὐτὸ τὸ χάρισμα βλέπουν πράγματα μακρὰν κείμενα καὶ προλέγουν τὰ μέλλοντα γεγονότα. Οἱ ἄνθρωποι δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὰ κρυμμένα μυστικά τοῦ Θεοῦ ἐξ ἰδίας δυνάμεως καὶ βάσει τῶν γνώσεών μας. Ἐν τούτοις ὑπάρχουν πάντοτε μεμονωμένα πρόσωπα, εἰς τὰ ὅποια ὁ Θεὸς φανερώνει μερικά μυστικά τοῦ μέλλοντος ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὴν ἀστρολογία, ὑπὸ μορφήν ἀποκαλύψεων. Οἱ ἀνώτεροι ἀγγελοὶ χορηγοῦν ὠρισμένας δυνάμεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ὥστε νὰ ἔμποροῦν, μέσω τῆς φλόγας τοῦ φωτισμοῦ (τῆς διαφωτίσεως), νὰ διακρίνουν μεταξύ τῆς Θείας ἐμπνεύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως».

Σπεύδει, ὁμως, νὰ εἰπῇ ὅτι, ἂν καὶ χρησιμοποιεῖ τὴν σεβασμίαν λέξιν «προφήτης», δὲν τὴν διεκδικεῖ διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Προφήτης, ἐν τῇ κυριολεξίᾳ, εἶναι ὁ βλέπων πράγματα, τὰ ὅποια κείνται μακρὰν πάσης φυσικῆς γνώσεως, κάθε δημιουργήματος. Εἰς αὐτόν, ἀπλῶς, ἀπεκαλύφθησαν ἐπισκοπήσεις ἐνὸς μεγάλου χρονικοῦ διαστήματος τὸ ὁποῖον ἐξετείνεται εἰς πλείονας τῶν εἰκοσι αἰώνων (διὰ τὴν ἀκρίβειαν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1555 μέχρι τοῦ 3797!) Ἐδέχθη δὲ τὰς προφητείας «ἐν καταστάσει ἐσωτερικῆς μακαριότητος, διὰ μιᾶς λεπτῆς πυρίνης πνοῆς».

Ἐτοι περιγράφει τὴν πρὸς αὐτόν θεῖαν βοήθειαν. Ἡ ἰδική του συμβολὴ ἦτο «ἡ κατανόησις τῆς γλώσσης τῶν ἀστέρων», κατόπιν βαθείας μελέτης τοῦ οὐρανοῦ στερεώματος καὶ πνευματικῆς ἀνυψώσεως. Διότι, «ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίσῃ τὸ κεκρυμμένον, μόνον ὅταν ἀποκαλύπτεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἐσωτερικὸν φῶς».

«Ἐμελέτησα – λέγει – βιβλία, τὰ ὅποια ἐφυλάσσουν κρυμμένα ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ὀλοκλήρους. Ἐπειδὴ ὁμως εἶχα τὴν προαισθησιν ὅτι ἡ κατοχὴ τῶν βιβλίων αὐτῶν θὰ μέ ὠδηγοῦσεν εἰς συμφορὰν (Σημ. Ὑπονοεῖ τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν), τὰ ἔκαυσα, μετὰ τὴν μελέτην των. Αἱ φλόγες ἀνέβαιναν ὑψηλὰ καὶ ἐσκόρπιζαν μίαν ἀσυνήθη διαύγειαν, λαμπροτέραν ἀπὸ τὸ φυσικὸν φῶς. Ὁλόκληρος ἡ οἰκία ἐφωτίσθη μέ λάμπιν ὅμοιαν πρὸς τὴν τοῦ κερανοῦ ἢ τῆς πυρκαϊᾶς». Ὁμοίως ἔκαυσε σημειώσεις τοῦ ἀναφερομένας «εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ Πνεύματος (ἡλίου, χρυσοῦ) καὶ τῆς Ψυχῆς (σελήνης, ἀργύρου) καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἀνωτέρων δυνάμεων, ὡς καὶ περὶ τῆς ἐρεῦνης τῶν ὑπὸ τὴν γῆν εὐγενῶν μετάλλων καὶ τῶν μυστικῶν τῆς θαλάσσης».

Ἐτέθη τότε πρό διλήμματος: Ἐάν ἀναφέρῃ ὅλα τὰ μέλλοντα, ταῦτα θὰ ἦσαν τόσον ἀντίθετα πρὸς τὶς ἀπόψεις τῶν τότε κατοίκων τῶν κρατῶν, τῶν ὁπαδῶν τῶν κομμάτων καὶ τῶν ὑποστηρικτῶν τῶν διαφόρων Ἰηροσκειῶν, ὥστε αὐτοὶ δὲν θὰ τὰ ἐπίστευαν καὶ θὰ τὰ ἀναθεμάτιζαν.

Ἐλαβεν ἐπίσης καὶ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: «Μὴ ρίψετε τὰ ἅγια εἰς

τούς κύνας και τούς μαργαρίτας εις τούς χοίρους, διά νά μή τά ποδοπατήσουν και κατόπιν στραφούν έναντίον σας και σās κατασπαράξουν». Εί-
ναι σαφής ὁ ὑπαινιγμός διά τήν Ἰεράν Ἐξέτασιν.

Πρός στιγμήν, ἐσκέφθη νά μή δώσῃ δημοσιότητα εις τās προαγγελίας του. Ἀπέκλινεν, ὁμως, ἐν τέλει, εις τήν περιγραφὴν τῶν μελλόντων νά ἐπέλθουν «γεγονότων» ὑπό μορφήν χρησμῶν σκοτεινῶν και αἰνιγμα-
τωδῶν.

Ἔτσι, ὁ Νοστράδαμος ἔγραψε τās προφητείας του ὑπό μορφήν ποιη-
μάτων εις τετράστιχα (Quatrains). Τήν συλλογὴν τῶν τετραστίχων αὐτῶν
ὠνόμασε Centuries (Ἐκατοντάδας). Ὑπάρχουν ἐν ὄλῳ δέκα ἑκατοντά-
δες, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη μέχρι και τῆς ἑκτης και ἡ ὄγδοῃ μέχρι και
τῆς δεκάτης περιλαμβάνουν 100 τετράστιχα. Ἡ ἑβδόμη περιέχει 42 τε-
τράστιχα, προστεθέντων μεταγενεστέρως 6 τετραστίχων. Εἰς τήν
ὄγδοην προσετέθησαν ἀργότερον 6 ἀκόμη τετράστιχα και εἰς τήν δεκά-
την ἓνα. Σύνολον τῶν τετραστίχων τῶν 10 Ἐκατοντάδων 942 και μέ τās
προσθήκας 955. Τās «Ἐκατοντάδας» 8–10 ἐπεράτωσεν ὁ Νοστράδαμος
τήν 27 Ἰουνίου 1558 εις Salon de Craux. Ὡρισμένοι ἐρευνηταὶ θεω-
ροῦν ὡς γνήσια μόνον τὰ ἀρχικά 942 τετράστιχα και ὄχι τὰ μεταγενεστε-
ρως προστεθέντα 13. Τās πρώτας 7 ἐπεράτωσε τὸ 1555.

Διά τόν ἀκριβῆ χρόνον τῆς πρώτης ἐκδόσεως ἔχουν ἐγερθῆ ἀμφι-
σβητήσεις. Ἀναφέρεται ὑπό πολλῶν ὅτι ἡ πρώτη ἐκδοσις ἐγένετο τὸ
1555, ἀλλὰ αὕτη θεωρεῖται ἀπωλεσθεῖσα. Ὁ Εὐγένιος Bareste, ἐπεξερ-
γασθεὶς τὸ 1840 τήν τετράτομον βιβλιογραφίαν περὶ Νοστραδάμου,
ἔλαβε, λέγει, παρά τινος συλλέκτου, ἐν ἀντίτυπον τῆς πρώτης ἐκδόσε-
ως, ὑπό τοῦ Macé Bonhomme εις Λυών, ἀλλὰ οὐδαμοῦ εὐρέθη τὸ ἀντί-
τυπον αὐτό. Ὁμοίως οὐδὲν ἀντίτυπον σώζεται ἀπὸ τās ἀναφερομένας
ἐπομένας ἐκδόσεις τὰ ἔτη 1557, 1558 και 1566 (ὑπό τοῦ Pierre Rigaud
εις Λυών, μέ ὅλας τās Ἐκατοντάδας). «Λέγεται» ὅτι ὑπάρχει φωτοτυπία
τῆς εις βιβλιοθήκην τῆς πόλεως Ἄουξμπουργκ τῆς Γερμανίας. Ἀναφέ-
ρεται ὡσαύτως ὅτι βιβλιοθήκαι τοῦ Ντύσσελντορφ και τοῦ Μονάχου κα-
τέχουν ἀντίτυπα ἐκδόσεως τοῦ 1689. Ἡ βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων κατέ-
χει (ὑπό τὰ στοιχεῖα Y 4621) ἐκδοσιν, γενομένην ὑπό τοῦ Pierre Rigaud
εις Λυών, ἡ ὁποία φέρει εις τὸ πρῶτον φύλλον τῆς χ ε ι ρ ὀ γ ρ α φ ο ν
σημείωσιν μέ τούς ἀριθμούς τῶν ἐτῶν 1555 και 1558. Ἐν τούτοις, ἐκ
τῶν δύο μερῶν εις τὰ ὁποῖα διαιρεῖται ἡ ἐκδοσις αὕτη, τὸ δεύτερον φαί-
νεται σαφῶς ὅτι ἐτυπώθη τὸ 1566. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Βερολίνου κατεῖ-
χεν ἀκόμη τὸ 1940 ἀντίτυπον τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς (ὑπό τὰ στοιχεῖα NR
7590), τὸ ὁποῖον ὁμως, μεταπολεμικῶς δὲν εὐρέθη.

Πάντως, ἐγένοντο πλεῖστα πλασταὶ ἐκδόσεις (μία π.χ. τὸ 1649 μέ
ἔτος ἐκδόσεως 1568). Ἐτήσια ἐκδόσεις ἀναφέρονται πολλαὶ ἀπὸ τοῦ
1600. Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι ἐκδοσις τοῦ Jean Volcker, ἐν Κολωνίᾳ,
τὸ ἔτος 1689, φέρει τὸν τίτλον «Les Vrayes Centuries et Prophéties de
Maistre Michel Nostradamus». Εἰς τās πλαστὰς ἐκδόσεις, πλὴν τῆς
ψευδοῦς χρονολογίας, περιλαμβάνοντο και τετράστιχα δῆθεν προφητι-
κά, γραφέντα ἐπιγενομένων. Μία τοιαύτη ἐκδοσις τῆς ἐποχῆς τοῦ Na-

πολέοντος, περιείχε και δώδεκα έπαινετικά διά τόν αύτοκράτορα τετράστιχα.

Προκύπτει έκ τών άνωτέρω ή άπήχησις, τήν όποίαν έσχον αί προφητεΐαι του Νοστραδάμου.

Διά τινάς έπαληθεύσεις προφητειών και προρρησεών του αναφέρονται υπό τής βιβλιογραφίας, μεταξύ άλλων, και τά κάτωθι:

Εκλήθη τό 1556 υπό του βασιλέως Έρρίκου ΙΙ και τής συζύγου του βασιλίσσης Αικατερίνης τών Μεδίκων εις Παρισίους και ήρωτήθη διά τό μέλλον του οικου των. Ο Νοστράδαμος, πού ειχεν ήδη προείπει εις τάς προφητείας του, τό τραγικόν τέλος του βασιλέως και του οικου του, εύρέθη εις δύσκολον θέσιν. Πάντως, κατέστησε προσεκτικόν τόν βασιλέα από έναν τραυματισμόν του οφθαλμου του. Ο Έρρίκος ουδεμίαν προσοχήν έδωσεν εις τήν προειδοποίησιν αύτήν. Τό 1559 ο βασιλεύς έχασε τόν δεξιόν του οφθαλμόν κατά τήν διάρκειαν άθλητικών άγώνων και απέθανεν. Η έκπλήρωσις τής προφητείας του Νοστραδάμου περί του θανάτου του βασιλέως έπροξένησε μεγάλην έντύπωσιν εις όλόκληρον τήν Γαλλίαν.

Έν τώ μεταξύ ή Αικατερίνη τών Μεδίκων του ειχε ζητήσει πληροφορίας διά τό μέλλον τών τριών υιών της. Ο Νοστράδαμος έπεσκέφθη τούς πριγκηπας εις Blois και προείπεν ότι και οι τρεις θα εβασίλευον. Πράγματι, άνήλθον ουτοι διαδοχικώς εις τόν θρόνον άργότερον, ως Φραγκίσκος ΙΙ, Κάρολος ΙΧ και Έρρίκος ΙΙΙ.

Ο Νοστράδαμος συνέταξε και ώροσκόπια τών πριγκήπων, κατά τό έθιμον τής εποχής εκείνης. Αι περί του μέλλοντος προγνώσεις του εκάλυπτοντο κατά θαυμάσιον τρόπον τόσον λόγω τής έναλλαγής διαφόρων πολιτικών καταστάσεων, όσον και διά τόν φόβον τής Ίερās Έξετάσεως ή όποία, κατά τήν εποχήν άκριβώς τής αιχμής του Νοστραδάμου (1555-1559), επί Πάπα Παύλου ΙV, ειχε χιλιάδας θυμάτων, άκομη και τόν Καρδινάλιον Μορόνε. Έάν οι Δομινικανοί έγνώριζον τάς περί τής Καθολικής Έκκλησίας και του Παπισμου προφητείας του Νοστραδάμου, ασφαλώς θα τόν έθανάτωνον επί τής πυράς. Ήτο, λοιπόν, ήναγκασμένος νά κρυπτογραφη τά κείμενά του, νά μεταχειριζεται σπανίας συμβολικάς εικόνας, λέξεις και ψευδώνυμα και νά όμιλη συχνά αινιγματώδως. Καλύπτει τάς προφητείας του με τό ένδυμα μιάς σκοτεινής διπροσώπου γλώσσης. Και οι χρησμοί του Μαντείου τών Δελφών έπεδέχοντο διπλήν έρμηνειαν. Και οι προφήται τής Παλαιάς και τής Καινής Διαθήκης όμιλούν δι' εικόνων και συμβόλων, πού βλέπομεν άκομη και εις τήν Άποκάλυψιν του Ίωάννου.

Ούτως εις τήν δούκισσαν τής Σαβοΐας, ή όποία ήρώτησε διά τό φύλον και τήν τύχην του άναμενομένου τέκνου της, ειπεν ότι θα είναι άρρεν και θα γίνη μέγας στρατηγός. Άλλά, εις ώρισμένον έτος θα πληγωθή εις τό πόδι και θα άποθάνη «όταν ο αριθμός 9 θα εύρισκεται πρό του αριθμού 7». Πράγματι, έγεννήθη ο άργότερον Κάρολος τής Σαβοΐας, γνωστός διάσημος στρατηγός. Κατά τό υπό του Νοστραδάμου καθορισθέν έτος του τραυματισμου του (κατά τό όποιον δέν υπήρχε πόλεμος) εκάθητο ο

στρατηγός μετά φίλου του και έχλευάζε τās περί του μέλλοντος προγνώσεις, ακόμη και εκείνας του –πρό πολλού θανόντος– διασήμου Νοστράδαμου. Ό φίλος του έλεγεν ότι ασφαλώς ο Νοστράδαμος θά έπλανήθη εις τήν χρονολογίαν. Τότε ο δούξ έσηκώθη διά νά ζητήσει τό έγγραφον και νά ίδη έκ νέου τό ακριβές κείμενον. Άνέτρεψεν ένα βαρύ δρύϊνον τραπέζι, τό όποϊον τόν έτραυμάτισεν εις τό πόδι. Μετά μακράν άσθένειαν απέθανεν! Ό δούξ ήλιπizen ότι, κατά τήν προφητείαν του Νοστράδαμου, θά απέθνησκεν εις ήλικίαν 97 έτών (τό 9 πρό του 7). Άπέθανεν έν τούτοις εις ήλικίαν 69 έτών. Και έδώ τό 9 εύρίσκεται πρό του 7, διότι μετά τόν αριθμόν 69 ακολουθεϊ τό 70. Τούτο είναι έν παράδειγμα της ίδιαζούσης διατυπώσεως τών προφητειών υπό του Νοστράδαμου.

Λόγω της τιαούτης συγκεκαλυμμένης, συμβολικής, κρυπτογραφικής και πολλάκις αινιγματώδους διατυπώσεως έχαρακτηρίσθησαν τά κείμενα του Νοστράδαμου ως άντιφατικά και διφορούμενα, κατηγορήθη δέ και ο ίδιος διά τούτο. Βεβαίως, όλοι οι άνθρωποι έχουν τās άντιφάσεις των. Εις τόν Νοστράδαμον, όμως, δέν ώφειλετο τούτο εις τόν χαρακτήρα του, άλλ' εις τήν έσωτερικήν πάλην μεταξύ της έπιθυμίας του νά άποκαλύψη τά μυστικά τά όποια προέβλεπε και του φόβου διά τήν ζωήν του, ως προελέχθη.

Σημειωτέον ότι ο Νοστράδαμος χρησιμοποιεί εις τās προφητείας του και μίαν τυπικήν, ίδίαν προφητικήν γλώσσαν. Εις τό κείμενον, οικοδομημένον μέ τούς ισχυρούς λίθους της παλαιάς Γαλλικής γλώσσης, παρεμβάλλει κομμάτια έκ της λατινικής, έλληνικής, έβραϊκής, ισπανικής και άραβικής γλώσσης. Η δομή πολλών προτάσεων είναι λατινική.

Έκτός όμως τούτου, ο έκ νοτίου Γαλλίας όραματιστής και πολυϊστωρ μεταχειρίζεται και λέξεις έφευρεθείσας ύπ' αυτού, αι όποιαι πολύ άργότερον έχρησιμοποιήθησαν εις τήν κοινήν καθομιλουμένην. Παραδειγματα: Η λέξις *Journaux* (2,30) = *Journal* (αι δημοσιεύσεις τών έγκυκλοπαιδιστών Ρουσσώ, Βολταιρου), πού έμφανίζεται ύστερα από πολλές δεκαετηρίδας, ή λέξις *Joures à Sort* (9,77) = κληρωθέντες όρκωτοί δικασται (ο θεσμός τών όποίων συνεστήθη μόλις τό 1648) και ή λέξις *Non-seggle* = ο μη έκλαϊκευθείς, ο μη μεταβληθείς εις κοσμικόν ή λαϊκόν, ή όποια έγινε κοινή, χρησιμοποιουμένη υπό του λαού μόλις τό 1800, όταν έγινε η άπαλλοτριώσις εκκλησιαστικών κτημάτων (*Sakularisation*).

Τό 1560 η βασιλομήτωρ Αικατερίνη τών Μεδίκων έδέχθη τόν Νοστράδαμον εις τό άνάκτορόν της έν *Chaumont-sur-Loire*. Τό 1564, έπεσκέφθη αυτόν μετά του υίου της βασιλέως Φραγκίσκου ΙΙ, εις τήν κατοικίαν του εις *Salon-de-Craux*. Μαζί των εύρίσκετο και ο νεαρός πρίγκηψ Έρρίκος της Ναβάρρας, ο κατόπιν βασιλεύς Έρρίκος ΙV της Γαλλίας. Εκεί έπροφήτευσεν ο Νοστράδαμος, ότι ο Έρρίκος θά έβασίλευε, πράγμα τό όποϊον έπραγματοποιήθη κατά τό 1589. Φαίνεται, ότι η Αικατερίνη έζήτησε τότε τή συμβουλήν του Νοστράδαμου και επί πολιτικών υποθέσεων.

Η έπίσκεψις του βασιλέως εις τήν οικίαν του Νοστράδαμου έπροκάλεσεν τεραστίαν έντύπωσιν εις όλόκληρον τήν Προβηγκίαν, και αυτοί δέ

οί αντίπαλοι του άπεστομώθησαν. Ο βασιλεύς ώνόμασεν αυτόν ιδιαίτερον ιατρόν του και του έδώρησε 200 χρυσά τάλληρα, εις τά όποία προσέθεσεν ή βασιλομήτωρ άλλα 100. Τά ποσά έλαβεν ό Νοστράδαμος εις τήν πόλιν Agles.

Μετά τήν έπιστροφήν του από τήν πόλιν αυτήν ήσθάνθη ότι προσεγγίζει ό θάνατος. Υπέφευεν από ύδρωπα, άρθριτιδα και καρδιακόν άσθμα. Έγραψε τότε τό τετράστιχον: (πρόρρησις 141):

Έπιστρέψας έδωσα προς φύλαξιν τό δώνον του βασιλέως.

Έρχονται συγγενείς, φίλοι, άδελφοί.

Τό έργον έτελείωσε. Πηγαίνω προς τόν Θεόν.

Θά εύρεθώ νεκρός εις ένα πάγκον, πλησίον τής κλίνης μου.

Τήν 1ην Ιουλίου 1566 ήτο ευδιάθετος. Τό βράδυ όμως τής ήμέρας εκείνης ειπεν εις τόν έπισκεφθέντα αυτόν φίλον και μαθητήν του Chavigny: «Τήν άνατολήν του ήλιου δέν θά μέ εύρης πλέον έν ζωή». Τό πρωί τής 2ας Ιουλίου 1566 έσηκώθη από τήν κλίνην του, προφανώς λόγω κρίσεως του καρδιακού άσθματος, κατέπεσεν όμως επί του πάγκου, όπου και άπέθανεν. Ο θάνατος έπήλθε ταχέως και ήσυχως. Εις τό ήμερολόγιόν του ειχεν ήδη σημειώσει από του τέλους Ιουνίου διά τήν 2αν Ιουλίου. «hic prope mors est» (έδω κοντά εύρίσκεται ό θάνατος).

Ο νεκρός έτάφη έντός σαρκοφάγου, εις τήν εκκλησίαν των Φραγκισκανών έν Salon-de-Craux. Η επί του τάφου έπιγραφή είναι ή έξής: «Έδω άναπαύονται τά όστά του Μιχαήλ Νοστράδαμου, του όποιου ή σχεδόν θεία γραφίς, εκτιμωμένη από όλους, ήτο άξία νά γράφη και νά γνωστοποιη εις τούς άνθρώπους τά μετά τήν επίδρασιν των άστερων μέλλοντα νά συμβοϋν γεγονότα εις όλόκληρον τήν ύδρόγειον σφαιραν. Άπέθανεν εις Salon-de-Craux τής Προβηγκίας, τό έτος 1566 τήν 2αν Ιουλίου, εις ήλικίαν 62 έτών, 6 μηνών και 17 ήμερών. Μεταγενέστεραι γενεαί, μή τόν ένοχλήτε εις τήν ήσυχίαν του. Η Anna Pontia Gemella εύχεται εις τόν πολύ καλόν σύζυγόν της τήν αιώνίαν μακαριότητα».

Παρά ταϋτα, τό 1791 κατά τήν Γαλλικήν επανάστασιν, ή εκκλησία κατεστράφη και τό μνήμα του Νοστράδαμου έβεβηλώθη. Ο βεβηλώσας όμως στρατιώτης εύρε τήν έπομένην τόν θάνατον, εκπληρωθείσης οϋτω τής προφητείας του Νοστράδαμου: «Συμφορά θά πληξη εκείνον πού θά άνοιξη τόν τάφον μου» (9, 7).

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ:

Τό β' μέρος

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΡΜΑ

Του Ἀμερικανοῦ συγγραφέως
G. F. Penn - Anthony

Πρὶν μερικά χρόνια εἶχα ἓναν ἐνδιαφέροντα διάλογο. Ὁ συνομιλητής μου ὑπεστήριζε ὅτι ἡ θεωρία τοῦ Κάρμα εἶναι ὅπως ἀσυμβίβαστη πρὸς τὴν Χριστιανικὴ διδασκαλία· ὅτι ὁ Θεὸς τῆς Ἀγάπης εἶναι πάρα πολὺ μακριὰ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ψυχρὴ, ἀσυγκίνητη καὶ ἀνελέητη θεότητα πού ἐθέπισε τὸ Κάρμα· ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ θαύματα πού ἐπετέλεσε ἀνατρέπουν τὴν μηχανικὴ, ἄψυχη καὶ μοιραία Καρμικὴ θεωρία. Τὸ Κάρμα, ἔλεγε, ἀρνεῖται κάθε ἐλπίδα, κάθε ἀγάπη, κάθε ἔλεος, στὸ ἀναπόφευκτο τῆς λειτουργίας του. Ὁδηγεῖ σ' ἓναν ἀπέλπιδα φαταλισμὸ, ὁ ὁποῖος ὑπονομεύει κάθε προσπάθεια, ὅταν ἡ Καρμικὴ «δικαιοσύνη» εἶναι ἀλύγιστη καὶ δὲν λογαριάζει τίς ἀδυναμίες τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ἀκόμη ἔλεγε ὅτι μιά τέτοια θεωρία, πού ἀρνεῖται τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, θά μπορούσε νὰ χαρακτηρισθῆ καὶ βλάσφημη.

Ἐμένα, ποτὲ δὲν μοῦ φάνηκε ὅτι ἡ διδασκαλία ἢ ἡ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ὁδηγοῦν στὴν ἀπόκρουσι τῆς Καρμικῆς θεωρίας ἢ ὅτι ἡ ἀντιληψὶς περὶ Θεοῦ τῆς Ἀγάπης ἐρχεται σὲ τέλεια ἀντίθεσι μὲ τὴν αὐστηρὴ ἀπαιτησι τῆς Καρμικῆς αἰτιότητος. Πρέπει, κατὰ τὴ γνώμη μας, νὰ ἐμφιλοχωρῆ παρεξηγήσις ἢ σύγχυσις. Ἡ συζήτησις μας ἐκάλυψε τρεῖς διαδοχικὲς φάσεις: τὴν θεωρία, τὴν διδασκαλία, τὴν πρακτικὴ. Τὸ σχῆμα αὐτὸ θ' ἀκολουθῆσω στὸ ἄρθρο τοῦτο.

Σχετικὰ μὲ τὴν θεωρία: Πῶς εἶναι δυνατόν ὁ Θεὸς τῆς ἀπειρης ἀγάπης, ὁ συγχωρῶν καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ Θεὸς ὁ ἀποβλέπων στὴν σωτηρία τῆς Ἀνθρωπότητος, νὰ συμβιβάζεται μὲ τὸ Κάρμα, πού ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀποκλείει τὴν συγχώρησι καὶ τὸ ἔλεος; Τὸ Κάρμα, κατὰ τὴν ἀποψὶ τοῦ φίλου μου, ἐκφράζει τίς θολὲς ἀντιλήψεις τῶν πρώτων πολιτισμῶν τῶν ἀφώτιστων ἀνθρώπων. Ἀλλὰ τὸν νόμο «ὄφθαλμὸν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος» ἀντικατέστησε ὁ νόμος τῆς θείας ἀγάπης, ἐπομένως ἀπεγύμνωσε τὴν θεωρία τοῦ Κάρμα καὶ τὴν ἀπέριψε στὸν σκουπιδοσωρὸ τῆς φιλοσοφίας!

Ὡραία ρητορικὴ, ἀλλὰ μὲ ἀφετηρία τὴν ἄγνοια τοῦ περιεχομένου τοῦ Καρμικοῦ νόμου. Καὶ πρῶτα-πρῶτα, τί θά πῃ ν ὁ μ ο ς ; Εἶναι ἡ σχέσι αἰτίας καὶ ἀποτελέσματος. Ἡ σχέσις αὕτη ὑπάρχει σ' ὅλη τὴν ἔκτασι τῆς ἐκδηλωμένης ζωῆς, σὲ κάθε ἐπίπεδο, ἀπὸ τὴν ἐνέργεια μέχρι τὸ ὕψιστο πνεῦμα. Στὴ φυσικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ νόμος ἔχει ἀποστολὴ νὰ περιορίζη τίς προθέσεις τοῦ ἀτόμου μέσα σὲ ὠρισμένους κατευθύνσεις καὶ πλαίσια, πρὸς τὸν σκοπὸ διατηρήσεως μιᾶς ἐπιθυμητῆς κοινωνικῆς καταστάσεως. Οἱ νόμοι αὗτοι διαφέρουν κατὰ ἐποχὴ καὶ τόπο. Ἀκόμη καὶ στὴν ἴδια ἐποχὴ καὶ στὸν ἴδιο τόπο συμβαίνει ἡ κοινωνία νὰ τροποποιῆ τοὺς νόμους. Στὸ κοσμικὸ ὅμως, ἢ φυσικὸ ἐπίπεδο ἐν γένει δὲν παρατηρεῖται τέτοια ἀσυμφωνία. Ὁ νόμος εἶναι ἀναλλοίωτος, ἠθικὰ οὐδέτερος.

Υφίσταται γιά νά ρυθμίζη τίς σχέσεις, ἄσχετα ἀπό τήν «καλωσύνη» ἢ «κακωσύνη» τοῦ ἀτόμου. Μέ τήν ἀνοδο στήν ἐξελικτική κλίμακα, ὁ ἄνθρωπος ἐκδηλώνει ὀλοένα καί μεγαλύτερη δραστηριότητα εὐγενική, ὁπότε, βάσει τῆς σχέσεως δράσεως καί ἀντιδράσεως, αἰτίας καί ἀποτελέσματος, ἀποκτᾷ ὁ ἴδιος περισσότερη καί βαθύτερη πείρα. Αὐτή ἡ πείρα μεταβάλλεται σέ κίνητρο νέας δράσεως, νέας αἰτίας πού θά φέρη περαιτέρω ἀποτελέσματα. Ἐτσι πλαταίνουν οἱ ὀρίζοντες τῆς πείρας, ἡ συνειδησιακή ἀνάπτυξις καί ἡ ἠθική ἡλικίωσις. Εἶναι σαφές ὅτι δέν ὑπάρχει κάποια μηχανική αἰτιοκρατία, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος γίνεται ρυθμιστής τῆς ιδιῆς του αὔριον. Καί τό Κάρμα δέν εἶναι τυφλά καί μηχανικά αἰτιοκρατικό. Συνδέει μόνον τήν αἰτία μέ τό ἀποτέλεσμα, τήν πρωτοβουλία μέ τήν συνέπεια. Ἠθικά εἶναι οὐδέτερο. Ἡ ἠθική παρεμβαίνει κατά τήν ἐξελικτική μας πορεία, εἰδικά ὅταν, στά πεδία τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ὑπεύθυνη ἐκλογή μας γίνεται δυναμικός παράγων σέ μιά δράσι ὀλοένα καί πιό πολύ αὐτοδιευθυνόμενη καί σκόπιμη. Τότε ἡ αἰτία γίνεται περισσότερο σημαντική. Ἀλλά τό Κάρμα δ ε ν εἶναι αἰτία ἢ λαϊκή ἀντίληψις περί ἀμοιβῶν καί ποινῶν, καθῶς καί περί δυνατότητος καταδικῆς ἢ συγγνώμης, εἶναι ἐσφαλμένη. Τό Κάρμα οὔτε σώζει, οὔτε καταδικάζει, δέν τιμωρεῖ, οὔτε ἀμειβεῖ. Ἐπομένως, τό νά ἀποδίδωμε στό Κάρμα ἀνελέητο πνεῦμα εἶναι δίχως ἔννοια. Κατά τήν ἴδια λογική, θά μπορούσε κανεῖς νά μαστιγώσῃ τόν νόμο τῆς βαρύτητος.

Ἐνώ ὅμως τό Κάρμα δέν παροτρύνει οὔτε καί ἀναχαιτίζει τήν ἀσκηση πρωτοβουλιῶν, βεβαίως συσχετίζει τίς δράσεις μέ τά ἀποτελέσματά τους.

Βάσει ὄλων αὐτῶν, ὑπεστήριξα ὅτι εἶναι ἀβάσιμο καί παράλογο νά θεωρηθῆται τό Κάρμα ὡς ἀσυμβίβαστο πρὸς τήν Χριστιανική διδασκαλία ἢ καί βλάσφημο γιά τόν Θεό τῆς ἀγάπης, τοῦ ἐλέους, τῆς συγγνώμης. Εἶναι ἀπλῶς ἕνας νόμος, ὅπως τῆς θερμότητος, τοῦ φωτός, τοῦ ἤχου τοῦ μαγνητισμοῦ. Ὡς πρὸς τόν Θεό τοῦ μεγάλου ἐλέους, τῆς σοφίας καί τῆς ἀγάπης, γιατί νά μὴν δεχθοῦμε ὅτι ἀκριβῶς ἔχει θέσει ἕνα γενικό νόμο, ἐπανορθωτικό, ἐκπαιδευτικό καί τελικά ἐξευγενιστικό; Διδασκόμεθα ν' ἀποφεύγωμε τό κακό λόγω τῶν ὀδυνῶν του ἀποτελεσμάτων καί καταλήγει νά τό ἀποφεύγωμε, διότι τό καλό καθίσταται περισσότερο ἐπιθυμητό καθ' ἑαυτό. Τό Κάρμα δέν ἀξιώνει ἀτέλειωτη δοκιμασία, μοιρολατρεία ἀνέλπιδη καί χαύνη, διότι εἶναι τό διαβατήριον πρὸς τό πνευματικό ἀνέβασμα, ὅπου ὁ ἄνθρωπος μαθαίνει – ἴσως καί μέσω τοῦ σκληροῦ δρόμου τοῦ πόνου καί τῆς ἀνταποδώσεως – νά κατευθύνῃ τίς πρωτοβουλίες του πρὸς τήν ἀνιδιοτέλεια καί τήν ἀγάπη. Τό Κάρμα εἶναι ὄργανο τοῦ Θεοῦ καί μόνον μιά στρεβλή ἀποψις θά τό ἐθεώρει ἀσυμβίβαστα μεταξύ των.

Ὡς πρὸς τήν διδασκαλία, ὅταν τό Κάρμα ἀντιμετωπίζεται σαφῶς, δέν εἶναι σέ ἀντίθεση ὄχι μέ τόν Χριστιανισμό, ἀλλά μέ ὅποιαδήποτε θρησκεία. Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καί καθενός Μεγάλου ἐκπαιδευτοῦ, διευθύνεται στό νά ἐμπνεύσῃ ὀρθές πρωτοβουλίες, βαθεῖς πνευματικούς προσανατολισμούς, μέ τήν στέρεη διαβεβαίωσι ὅτι θά λά-

βουν την ανταμοιβή των. Οί καλές πρωτοβουλίες συνδέονται εκ τής φύσεως τών πραγμάτων με εύεργετικά αποτελέσματα, ήτοι με τόν φυσικό νόμο. Ἡ λαϊκή αντίληψις θεωρεῖ τὰ ἐγκόσμια εύεργετήματα, ὅπως τήν εύπορία καί τήν ἀνεσιή τήν οικονομική ασφάλεια, ὡς τὰ μόνα κριτήρια περι «ἀμοιβῶν» γιά τίς καλές πρωτοβουλίες τοῦ παρελθόντος. Ἡ γαλήνη τοῦ νου, ἡ πνευματική ἡρεμία, ἡ μακαριότης τῆς ψυχῆς – αὐτά τὰ ἀληθινά ἐπιτεύγματα συχνά θεωροῦνται πολύ ἀφηρημένα καί ἀσύλληπτα, ὥστε νά θεωροῦνται ὡς εύλογία κερδισμένη. Δυσνόητη γιά τήν λαϊκή αντίληψις εἶναι καί ἡ συμβουλή τοῦ Χριστοῦ: «Ζητεῖτε πρώτον τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην Αὐτοῦ καί ταῦτα πάντα προστεθήσονται ὑμῖν» (Ματθ. 6:33).

Μολαταῦτα, ἀν καί παρά τό ὅτι τό Κάρμα δέν εύρίσκεται σέ ἀντίθεσι με καμμία θρησκεία, ἡ λαϊκή αντίληψις, ἀπό ἐσφαλμένη τοποθέτησι, θεωρεῖ μερικές διδασκαλίες ὡς ἀντιφατικές, εἰδικά ὡς πρὸς τήν «καρμική δικαιοσύνη» καί τὰ «καρμικά χρέη». Ἄς δοῦμε.

Ἡ «δικαιοσύνη» συνδέεται με ἓνα «δικαστήν», με μιά πρωτοβουλία «κρίσεως». Ἀλλά τό Κάρμα, ὅπως εἶπαμε, δέν ἀποτελεῖ πρωτοβουλίαν. Ἄρα, δέν ὑπάρχει αὐτό που λέγουν «καρμική δικαιοσύνη». Ὑποτίθεται ὅτι αὐτή ἡ ἀνύπαρκτη «καρμική δικαιοσύνη» εἶναι τυφλή, ἀνένδοτη, ἀσπλαχνη. Ἀδιάφορο πόσος καιρός θά περάσῃ, ἡ ποιηή γιά τό κακό θά ἐκτιθῆ, καί τό Κάρμα θά ἐπιβλέψῃ ὥστε ἡ ἐκτίσις νά εἶναι πλήρης, πλήγμα ἀντί πλήγματος. Μιά ἀγαθή δρᾶσις ἐπί Γῆς θά λάβῃ τήν «καρμική ἀμοιβή» ἐπί Γῆς! Αὐτή ἡ στρεβλωμένη περι Κάρμα λαϊκή αντίληψις εἶναι που θεωρεῖται ἀσυμβίβαστη με τίς διδασκαλίες τοῦ Χριστοῦ. Καί ὁ φίλος μου ὑπενθύμισε τήν παραβολή τοῦ κυρίου τοῦ ἀμπελωνος (Ματθ. 20:1-6), ὁ ὁποῖος διέταξε νά ἀμείψουν ἐξ ἰσου τοὺς ἐργάτας, ἀσχέτως ἐάν ἐργάσθηκαν λίγες ἢ περισσότερες ὥρες. Βεβαίως αἱ παραβολαί τῶν Εὐαγγελίων ἐπιδέχονται πολλές ἐρμηνείες. Ἡ ἐρμηνεία τοῦ φίλου μου ἠθελε νά δεῖξῃ ὅτι ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ δέν ἦταν ἡ αὐστηρή ἀναλογία, ἡ μαθηματική ἀκρίβεια, ὅπως εἶναι ἡ Καρμική δικαιοσύνη. Οἱ ἐργάται τοῦ ἀμπελωνος ἔλαβαν ὅλοι ἀπό ἓνα δηναρίον, ἐνώ μερικοί ἐργάσθηκαν ἀπό τό πρῶτ καί ἄλλοι ἐπίασαν δουλειά κατὰ τό ἀπόγευμα. Ἐάν μελετηθῇ αὐτή ἡ παραβολή, θά καταλήξῃ νά ἐνισχύσῃ τήν θεωρία τοῦ Κάρμα. Διότι τό νόμμά της δέν εἶναι στήν ἀξία τοῦ δηναρίου, ἀλλά στήν ἐκτίμησι τῆς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν. Εἶναι σημαντικοί ἐν προκειμένῳ οἱ στίχοι 2, 4 καί 7 τῆς παραβολῆς. Ὁ κύριος τοῦ ἀμπελωνος εἶχε συμφωνήσῃ με τοὺς πρώτους ὅτι θά εἰργάζοντο ὅλη τήν ἡμέρα ἀντί ἐνός δηναρίου, γι' αὐτό καί ὅταν παραπονέθηκαν ὅτι ἐπῆραν τήν ἴδιαν ἀμοιβή με τοὺς ἐσχάτως προσελθόντας, τοὺς ἀπήντησε: «Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχί δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ἄρον τό σόν καί ὑπαγε». Ἐνώ με τοὺς ἄλλους δέν ἔκαμε ρητή συμφωνία. Εἶπε νά πᾶνε καί αὐτοί στόν ἀμπελῶνα πρὸς ἐργασίαν καί «ὁ ἐάν ἡ δίκαιον», αὐτό θά ἐλάμβαναν. Οἱ πρῶτοι ἐργάται, ἔχοντας συμφωνήσῃ τό ἡμερομίσθιον, δέν θά ἐδειξαν ζῆλον, ἀφοῦ δέν θά ἐκέρδιζαν τίποτε ἐπί πλέον, ἐνώ οἱ ἄλλοι, ἐξαρτώμενοι ἀπό τήν ἐκτίμησι τῆς ἐργασίας τῶν, θά τήν προσέφεραν ἐντατικά. Ὑπῆρξε λοιπόν

κάποιο μέτρον δικαιοσύνης. Τό μέτρον αυτό είναι τό Κάρμα. Σέ κάθε περίπτωση, οί έργάται έλαβαν τό πράγματι άνήκον εις αυτούς. Δέν έλαβαν ένα δηνάριον γιά διαφορετικό ποσόν εργασίας, αλλά έλαβαν ολο την δικαιο άμοιβή γιά εργασία ενός δηναρίου!

Ώς πρós τά καρμικά χρέη, ό φίλος μου διάλεξε την παραβολή τοῦ όφειλέτου δούλου (Ματθ. 18:23-35), αλλά επέμεινε στον στίχο 27, κατά τον όποιον ό κύριος τοῦ δούλου «σπλαγχνισθείς, απέλυσε τον και τό δάνειον άνήκεν αύτω», άντί νά τον πωλήση πρós εισπραξιν τοῦ δανείου. Ή άποψίς του ήταν ότι ό Θεός εν τή αγάπη του διδαι πλήρη παραγραφην των χρεών την στιγμή πού θά ζητήση κανεις έλεος και συγχώρησιν δηλαδή, ή ειλικρινής συντριβή άκυρώναι τις έπιπτώσεις τοῦ Κάρμα.

Δέν φθάνει κανεις σ' ένα τέτοιο συμπέρασμα, εάν εξετάση τό σύνολον τής παραβολής και δη τους στίχους 28-35. Και πάλι άποδεικνύεται ότι παιζει ρόλο ή π ρ ω τ ο β ο υ λ ι α , ή δράσις τοῦ ίδιου τοῦ χρεώστου. Ό όφειλέτης δούλος, μετά την απαλλαγην του από τό χρέος, επέδιώξε την εισπραξιν των δικών του άπαιτήσεων από άλλους δούλους και διά προσωπικής κρατήσεως, όποτε ό κύριος παρέδωσε τον έναντι αυτού όφειλέτην εις τους βασανιστάς, έως ότου πληρώση τά όφειλόμενα. «Δούλε πονηρέ - του ειπε - πāsαν την όφειλήν αφήκα σοι, επει παρεκάλεσάς με· ούκ έδει και σε έλεησαι τον συνδουλόν σου, ως και εγώ σε έλέησα;». Έδω, ή τιμωρία τοῦ πονηροῦ δούλου στερεώννει, άντί νά κλονιζη, τό Κάρμα!

Τέλος, ως πρós την πρακτική. Ό φίλος μου επέμεινε επί τοῦ ότι κάθε θεραπευτικό θαῦμα τοῦ Ίησοῦ παρεμέριζε ή άκύρωνε τή θεωρία τοῦ Κάρμα. Ή άντίληψις αύτή ξεκινάει από την παρεξηγησι ότι κάθε ασθένεια ή δοκιμασία τοῦ σώματος ή αναπηρία είναι καρμική τιμωρία αναγγελθείσα από την Καρμική δικαιοσύνη. Είδαμε, όμως, έως τώρα, ότι τό Κάρμα δέν κρίνει, δέν τιμωρεί, δέν ανταμειβει. Συνδέει μόνον την αιτία μέ τό αποτέλεσμα, χωρίς νά είναι ενεργώς υπεύθυνον ούτε γιά την αιτία, ούτε γιά τό αποτέλεσμα. Έπομένως, τό θαῦμα δέν άκυρώνει τό Κάρμα. Τουναντίον, τό έπιβεβαιώνει, από την άποψι ότι και τό θαῦμα είναι αποτέλεσμα μιάς αιτίας, εν προκειμένω τής πίστεως. Τοῦτο προκύπτει σαφέστατα από τά εύαγγελικά κείμενα. Ή προσωπικότης τοῦ Χριστοῦ, ή άκτινοβολούσα αγάπη Του και τό ενδιαφέρον Του γιά τά συνανθρώπινα όντα, ζωογονούσε μέσα τους την έστία τής πίστεως. Ό βαθμός τής πίστεως ήταν ζητήμα άτομικής των άντιδράσεως. Και ό βαθμός τής πίστεως ήταν σχετικός μέ τον βαθμό τής θεραπείας. Αλλά, σε κάθε περιπτωσι ένγινετο αναφορά στην πίστη. «Ή πίστις σου σέσωκέ σε (Ματθ. 9:22). «Εί δύνασαι πιστεῦσαι πάντα δυνατά τώ πιστεύοντι» (Μάρκ. 9:23), «Πιστεῦω Κύριε, βοήθει μου τή άπιστία» (Μάρκ. 9:24). «Κατά την πίστιν ύμών γεννηθήτω υμίν» (Ματθ. 9:29).

Ή ισχυρή πρωτοβουλία τής πίστεως σχηματίζει μιά διώρυγα χάριτος: την κατευθύνει πρós εκείνους υπέρ των όποιων ένγένετο ή πράξις τής πίστεως. Ό ισχυρός δυναμισμός τής πίστεως φέρνει αναπόφευκτο αποτέλεσμα. Τό Κάρμα τά συνδέει άμφότερα και τά συσχετίζει κατ' άναλο-

γίαν. Ὁ Χριστός ἐπέσυρε τὴν προσοχὴ ἐπὶ τῆς πίστεως σὲ κάποια περίπτωση θαύματος. «Ὑπαγε καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι» (Ματθ. 8:13). Ἡ ἐπίμονον ἀναφορὰ εἰς τὴν πίστιν δὲν εἶναι συμπτωματικὴ, ἀλλὰ σημαίνει – τ ὀ μ ὀ ν ο ν π ο ὕ δ ὦ ν α τ α ἰ ν ἄ ν ἄ – ὅτι ὁ Χριστός δὲν κατήρησε τὸ Κάρμα, ἀλλὰ τὸ ἐ χ ρ η σ ἰ μ ο π ο ἰ ἡ σ ε . Ἐνέπνευσε πίστιν καὶ διὰ τοῦ δυναμισμοῦ τῆς ἰσχυρῆς αὐτῆς πρωτοβουλίας ἔκαμε τὴν θεραπεία δυνατὴ.

Ὡστε, τὸ Κάρμα ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀντιθετικὸ πρὸς τὴν Χριστιανικὴ διδασκαλία, ἀλλὰ ἦτο τὸ ὄργανον τοῦ Θεοῦ, ἐδιδάχθη καὶ ἐπανειλημμένως ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

Η ΘΕΟΣΟΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΓΡΑΦΕΙΑ

Τὴν Κυριακή, 22 Ἰανουαρίου, ἔγινε ἡ ἐπίσημη ἐγκατάσταση τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας στα νέα της Γραφεῖα, στὴν ὁδὸ Βουκουρεστίου 25. Στὴν κατάμεστη αἴθουσα τῶν διαλέξεων παρευρέθησαν πολλὰ μέλη καὶ φίλοι τῆς Ἐταιρίας. Τὰ ὠραῖα καὶ εὐρύχωρα γραφεῖα εἶναι εὐγενῆς δωρεὰ πρὸς τὴν Θ.Ε. τοῦ παλαιοῦ μέλους της κ. Ἀναστασίας Μπογιατζόγλου.

Τὴν ἐναρξη τῆς τελετῆς ἔκανε ὁ Ἀναπληρωτῆς Γ. Γραμματεὺς τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας ἀδ. Πολυδεύκης Ἀντζακας, ζητώντας νὰ τηρηθῆ ἑνὸς λεπτοῦ σιγῆ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐκλιπόντος ἀειμνήστου Γ. Γραμματέα τῆς Θ.Ε. Κωστῆ Μελισσαρόπουλου. Κατόπιν εὐχαρίστησε τὴ δωρήτρια γιὰ τὴ μεγάλη προσφορά της, τῆς προσέφερε ἀναμνηστικὸ σῆμα καὶ τὴν ἀνεκήρυξε ἐπίτιμο Γ. Γραμματέα τῆς Ἐταιρίας.

Ἀκολουθῶς ἔλαβε τὸ λόγο ἡ δωρήτρια, ἡ ὁποία ἀφοῦ εὐχαρίστησε γιὰ τὴν εὐμενῆ ἀνταπόκριση στὴν προσφορά της, ἀνέπτυξε συνοπτικὰ ἀλλὰ γλαφυρὰ, τὴ σημασία τοῦ ἐσωτερικοῦ ἔργου καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ὑποψηφίου γιὰ τὴν Ἀτραπὸ τῆς πνευματικῆς τελειώσεως.

Κατόπιν, ἔλαβε τὸ λόγο ὁ ἀδ. Χριστόφορος Καμαρωτάκης, ἀναπτύσσοντας τοὺς βασικοὺς σκοποὺς καὶ τὸ ἔργον τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρίας.

Ἡ τελετὴ ἔκλεισε μὲ τὴν ἀπονομὴ τῶν διπλωμάτων στὰ νέα μέλη, συνοδευόμενη ἀπὸ τὴ σχετικὴ προσφώνηση.

Ὁ «ΙΛΙΣΟΣ» εὐχεται καὶ πιστεύει, ὅτι τὸ εὐχάριστο αὐτὸ γεγονός θὰ δώσει νέα ὠθηση στίς θεοσοφικὰς ἰδέες καὶ δύναμη στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐργάζονται γιὰ τὴ διάδοσή τους.

Παραθέτουμε τίς προσφωνήσεις καὶ ὁμιλίες ποὺ ἔγιναν κατὰ τὴν τελετὴ τῶν ἐγκαίνιων, γιὰ τοὺς φίλους ἀναγνώστες ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ εἶναι μαζί μας ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Προσφώνηση κ. Πολυδεύκη "Αντζακα

Ἀγαπητοί μου Κυρίες και Κύριοι,

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Τό Δ.Σ. τῆς Θ.Ε. ἐν Ἑλλάδι σᾶς εὐχαριστεῖ καθ' ὅσον ἀνταποκριθῆκατε πλήρως διά τῆς ἀθρόας προσελεύσεώς σας, εἰς τήν ἐκδήλωσιν ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐγκαταστάσεώς μας εἰς τά νέα ἰδιόκτητα γραφεῖα.

Ἡ Θ.Ε. ἐν Ἑλλάδι –ὅπως γνωρίζετε– ἰδρύθηκε πρό 60 ἐτῶν (21.5.28) καί ἀποτελεῖ ἴδιον ΕΘΝΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ τῆς Θεοσοφικῆς Ἐταιρείας ἡ ὁποία ἔχει ἔδρα τό ΑΝΤΥΑΡ τοῦ ΜΑΝΤΡΑΣ τῶν Ἰνδιῶν.

Διαβάζουμε ἀπό τό βιβλιαράκι πού ἔχετε στά χέρια σας (σε. 9)... κανεῖς εἰσερχόμενος στήν Ἐταιρεία δέν ἐρωτᾶται γιά τίς θρησκευτικές του δοξασίες. **ΟΥΔΕΜΙΑ ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΕΠ' ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ.** Κάθε ὅμως μέλος ὀφείλει νά σέβεται τήν θρησκεία τῶν ἄλλων. **Ἡ Ἐταιρεία μας δέν ἔχει δόγματα.** Οὐδένα ἀποκλείει ἐκ τῶν μελῶν της διότι δέν δέχεται τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τό **Θεοσοφικό δίδαγμα.** Μπορεῖ κανεῖς νά μήν ἀποδεχθῆ **τίποτε** ἐκτός φυσικά ἀπό τήν Ἀρχήν τῆς Παγκοσμίου Ἀδελφότητος... Καί γι' αὐτό ἀλλωστε κάτω ἀπό τό ἔμβλημα τῆς Θ.Ε. ὑπάρχει ἡ φράσις ΟΥΔΕΜΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΥΠΕΡΤΕΡΑ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ.

Πρὶν ὅμως προχωρήσουμε εἰς τήν ἐκδήλωσιν ταύτην ὀφείλουμε, διά τῆς τηρήσεως ἐνός λεπτοῦ Σιγῆς, νά ἀποτίσουμε φόρον τιμῆς εἰς τόν προσφάτως μεταστάντα ἀδελφό μας ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΝ, ὁ ὁποῖος ἐπί 40 συναπτά ἔτη, ἐγαλοῦχησε, ποδηγέτησε – ἀνάλωσε στήν κυριολεξία αὐτήν τήν ζωή του εἰς τήν Θ.Ε. καί τήν ἔφερε εἰς τήν λαμπράν θέσιν πού εὐρίσκεται αὐτή τώρα.

Παρακαλῶ ἀδελφοί μου, ΟΡΘΙΟΙ, ἄς τηρήσουμε εἰς Μνήμην του ἐνός λεπτοῦ σιγή.

Εἶθε ἡ φωτεινῆ καί ἄκρως ἐξελιγμένη ψυχῆ του νά μήν ἔχει πλέον ἀνάγκη νά ἐπανενσαρκωθῆ εἰς τρόπον ὥστε νά δεχθῆ τό ΦΙΛΗΜΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ καί τήν ἐνοποίησιν της μέ τόν Ὠκεανό τῆς Δόξης Του.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ, εἰς τά εὐχάριστα, ὅπου σᾶς προσκαλέσαμε. Κοντά μας, ἔχουμε τήν ἀδ. ΤΑΣΙΑ ΜΠΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ – παλαιόν στέλεχος τῆς Θ.Ε. καί πρώην Πρόεδρο τῆς Στοᾶς ΛΕΤΜΠΗΤΕΡ ἡ ὁποία μᾶς ἐδώρησε τά εὐπρεπῆ τοῦτα γραφεῖα.

Τό Δ.Σ. τῆς Θ.Ε. ἀπεφάσισε –ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ– τήν ἀνακήρυξιν τῆς δωρήτριας, ὡς ἐπιτίμου Προέδρου ἐφ ὄρου ζωῆς.

Ἀδελφῆ Τασία, λογιζομαι εὐτυχῆς διότι τό Δ.Σ. τῆς Θ.Ε. ἐν Ἑλλάδι μοῦ ἀνέθεσε νά σᾶς προσφέρω τό μικρό τοῦτο ἀναμνηστικό ἐν ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης.

(Ἐσεῖς καί ἐγώ ἀργά ἢ γρήγορα θά φύγουμε ἀπό τήν γήϊνην τούτη τύρβην, τήν γεμάτην μικρότητες καί κακίες, ἡ προσφορά σας ὅμως αὐτή εἶμαι βέβαιος πῶς θά κριθῆ ὅπως τῆς ἀρμόζει, ἀπό τούς μετέπειτα).

Ομιλία της κας Αναστασίας Μπογιατζόγλου

Είμαι πολύ ευχαριστημένη και συγκεκινημένη συνάμα, δια τα εγκαινια της νέας μας Θεοσοφικής εγκαταστάσεως.

Η συνεδρίασις απόψε, δεν είναι μια απλή συνεδρίασις των τύπων. Είναι μια τελετουργία υψηλότερας εμπνεύσεως προς το καθήκον, είναι μια μυσταγωγία εσωτερικής εννοίας, και πνευματικής φύσεως, η οποία πράγματι με συγκινεί.

Υπήρξεν αρχικώς, μία ιδέα προς εξυπηρέτησιν, η οποία εγαλουχήθη και ανεπτύχθη εις εν ιδεώδες. Το ιδεώδες μετετράπη εις ιδανικόν, πλήρους αφοσιώσεως και λατρείας. Τούτο ήτο το ιδανικόν και το όνειρον της ζωής μου, τούτο ήτο εκείνο το οποίο απησχόλησεν όλας μου τας σκέψεις και κατέστη αυτή αύτη η ζωτική ουσία και ο κύριος σκοπός της υπάρξεώς μου.

Και ανεξαρτήτως της δυσκόλου φύσεως του ιδανικού τούτου, και ανεξαρτήτως των αρνητικών δυνάμεων ως πάντοτε συμβαίνει προς παρεμπόδισιν πνευματικών έργων, η πεποιθήσις και αφοσίωσίς μου εις τούτο, όχι μόνον ουδέποτε εκλονίσθη, αλλά μου έδωσε το θάρρος εκείνο, και την ενθαρρυντικήν ενέργειαν, που πάντοτε έρχονται εις στιγμάς δυσκόλους, προς επιτέλεσιν τοιούτου ιερού σκοπού, προς εξυπηρέτησιν.

Τούτο είναι το ιδανικόν εις το οποίον όλοι μας προσκαλούμεθα να φροντίσωμεν την διατήρησιν της λειτουργίας του, και εις το οποίον ευρίσκομεν την μόνην ευκαιρίαν να υπηρετήσωμεν την Ανθρωπότητα δεόντως.

Ούτως, με την βοήθειαν των διδασκάλων της Σοφίας και του Χριστού, ελπίζομεν ότι θα ευοδωθή το έργον το οποίον ανελάβαμεν και θα προδευσει.

Δεν αξιούμεν να δημιουργήσωμεν τώρα την παγκόσμιον αδελφότητα. Η Αδελφότης είναι γεγονός εν τη φύσει, καθόσον αύτη στηρίζεται επί της Μοναδικής Ζωής, εξ ης το παν απορρέει.

Η ημετέρα Εταιρεία δρα ως εις πυρήν, εν τω οποίω αι δυνάμεις αιτινες ενεργούν δια την πραγματοποιήσιν της αδελφότητος, είναι ωργανωμένοι, και δια του οποίου αύται εκχέονται εις τον εξωτερικόν κόσμον. Η αναγνώρισις αύτη πηγάζει από την Θεοσοφικήν Εταιρείαν και οι άνθρωποι προσελκύονται ομού και πραγματοποιούσι τον δεσμόν, όστις τους ενώνει.

Εισερχόμενοι εις την Θεοσοφικήν Εταιρείαν, επιτελούμεν εν βήμα μεγίστης σπουδαιότητος. Εισερχόμεθα εις μίαν σχολήν, αντικείμενον και σκοπός της οποίας είναι η επίσπευσις της εξελίξεως εκάστου μέλους ατομικώς, και η αξία τούτου θέλει καταστή εμφανής εφ' όσον προχωρούμεν.

Εισερχόμενοι εις την Θεοσοφικὴν Εταιρίαν, ουδεμίαν αναλαμβάνομεν υποχρέωσιν να διακόψωμεν τας μετ' άλλων Εκκλησιῶν ἢ Θρησκευτικῶν Ὀργανώσεων σχέσεις μας, και θα εὐρωμεν ὅτι ἡ Γνώσις, τὴν ὁποίαν συν τῷ χρόνῳ θα ἀποκτήσωμεν ἐνταύθα, θα μας δώσῃ μίαν ευρυτέραν ἀντίληψιν τῆς ζωῆς και τοῦ σκοποῦ τῆς, και μίαν διαυγεστέραν κατανόησιν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων πάσαι αι θρησκείαι ἔχουσιν ἰδρυθῆ, και θα μας καταστήσῃ ἓνα πολὺ περισσότερον χρήσιμον μέλος ὁποιασδήποτε θρησκευτικῆς ὁργανώσεως εις τὴν ὁποίαν δυνατὸν ν' ἀνήκομεν.

Ἡ Θεοσοφικὴ Εταιρία δὲν εἶναι μόνον ἡ Εταιρία τὴν ὁποίαν βλέπομεν εις τὸν κόσμον. Αὕτη ἀνοίγει ὡσαύτως μίαν θύραν πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἀτραπὸν, τὴν ὁδὸν, εις τὸ τέρμα τῆς ὁποίας εὐρίσκονται οἱ Μεγάλοι Ἐκπαιδευταί, οἱ Φύλακες τῆς ἀνθρωπότητος, με ἀρχηγὸν τὸν Χριστὸν.

Πρέπει να ἐνθυμείσθε, ὅτι οἱ διδάσκαλοι και ὁ Χριστὸς δύνανται να χρησιμοποιήσουν ὁμάδα ἀνθρώπων με ἐνθεον ζήλον δια τὴν διάχυσιν τῆς ἐπιρροῆς Ἐν. Καθ' ὅσον ἐκάστη Στοὰ χρησιμεύει ὡς φορεὺς τῆς ζωῆς Ἐν, ἡτις δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐξωτερικεῖται.

Ἡ Στοὰ εἶναι ὁ τόπος που σκέπτεται τις, δια να ἐνεργῇ, ὅπου μελετᾷ τις διὰ να ἐξαγνίσῃ, ὅπου σπουδάζει τις τὸν ἀνθρώπον και τὴν σύστασιν τοῦ διὰ να ζῆσῃ τὴν ζωὴν ἐνός τελείου ἀνθρώπου. Και ὁ σπινθὴρ τῆς ἀγάπης, και τῆς ἀφοσιώσεως, ὅστις εὐρίσκεται ἐν τῇ καρδίᾳ ἐνός ἐκάστου ἐξ ἡμῶν. Γίνεται πράγματι μία μεγάλη φλοξ ὅταν εἴμεθα συγκεντρωμένοι. Αἱ καρδίαι μεταδίδουσιν, ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην, τὴν φλόγα τῶν, και ὅλοι αὐτοὶ οἱ σπινθήρες γίνονται μεγάλα φῶτα ἀγάπης διὰ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐκάστη Στοὰ εἶναι εις ὁργανισμὸς, εις φορεὺς τῆς μεγάλης ταύτης ἀγάπης, ἓνα ἀπόθεμα πνευματικῆς ζωῆς, με τὸν σκοπὸν να διαδώσωμεν ἐφ' ὅλης τῆς πόλεως, ἐφ' ὅλης τῆς χώρας, εις τὴν ὁποίαν ἡ Στοὰ εὐρίσκεται.

Ἡ Στοὰ εἶναι ἐν κέντρον μελέτης. Εἶναι ὡσαύτως εις τόπος εις τὸν ὁποῖον πρέπει να διαδώσωμεν τὰς ἀληθείας τὰς ὁποίας ἔχομεν μελετήσῃ, καθ' ὅσον ὁ καλὸς θεόσοφος δὲν πρέπει μόνον να σκέπτεται τὴν ἰδίαν τοῦ ἐξέλιξιν, ὀφείλει ὡσαύτως να σκέπτεται πάντοτε τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν δύνανται να προσφέρῃ δια τὴν ἐξέλιξιν τῶν συνανθρώπων τοῦ.

Παντοῦ ὅπου ἰδρύθησαν Στοαὶ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἐπιρροία τῶν. Ἡ θρησκεία ἐνδυναμώνεται, και αι προλήψεις ἐξαφανίζονται. Ἡ ἀλήθεια καθίσταται φωτεινότερα, και ἡ ἀγωγή τῆς διανοίας ἀναπτύσσεται ἐτι μᾶλλον, ἀφ' ἧς ἡ Θεοσοφία ἦλθεν εις βοήθειάν τῆς.

Παντοῦ, ἡ ἰδρυσις Στοῶν, ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα να καταστήσῃ σαφέστεραν τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν και να διαδώσῃ πανταχοῦ τὰς ὠραίας ἰδέας τῆς ἀδελφότητος, τῆς ἀγάπης και τῆς ἀνοχῆς.

Ἐνα ἐκ τῶν ἐργῶν τῆς Στοᾶς εἶναι να μεταβάλῃ τὰ μέλη τῆς, εις σπουδαστὰς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θα φθάσωμεν εις τὴν δυσπρόσιτον κορυφὴν τῆς σκέψεως. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θα ἐξασφαλίσωμεν τὴν ὁλοῦν μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν μας δυνάμεων και μετὰ

την παρέλευσιν ολίγων ετών, μία επιμελής εξέτασις της συνειδήσεως θα αποδείξη αναμφιβόλως, ότι έχομεν αναπτυχθεί.

Έλθετε λοιπόν, να εργασθήτε, δια να δώσητε, δια να καθέξητε μίαν θέσιν μεταξύ των υπηρετών της ανθρωπότητος, μεταξύ εκείνων, των οποίων η εργασία παρασκευάζει την αυγήν της ευγενεστέρας επιστήμης, την έλευσιν πνευματικής αδελφότητος μεταξύ των ανθρώπων.

Έλθετε, με το πνεύμα του σκαπανέως, με το πνεύμα του εθελοντού. Έλθετε, να δώσητε κάτι εκ του εαυτού σας, δια να κερδίσητε ακολούθως, ολόκληρον τον εαυτόν σας.

Έλθετε, να χαράξητε την δύσκολον ατραπόν, ώστε βαθμηδόν να διανοιχθεί η κατάλληλος οδός προς άνοδον άλλων εις τας κορυφάς της Σοφίας.

Έλθετε όμως προητοιμασμένοι. Η ατραπός είναι ακανθώδης και δύσκολος. Ουδέν υψηλόν έργον είναι εύκολον, και εις τούτο έγκειται η σπουδαιότης του. Θα απογοητευθήτε ενίοτε, θα δοκιμασθήτε, αλλά εις αυτό έγκειται η ικανότης σας και η αξία σας.

Έλθετε να συγκαταλεχθήτε μεταξύ εκείνων, προς τους οποίους οι μέλλοντες αιώνες, θα στρέφωσιν προς τα οπίσω τα βλέμματα μετ' ευγνωμοσύνης, ευχαριστούντες σας, διότι σεις εβλέπατε το φως, όταν ήτο εσκοτισμένη η σκέψις των άλλων ανθρώπων.

ΕΙΡΗΝΗ ΕΙΣ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΟΝΤΑ

Ομιλία κ. Χριστ. Καμαρωτάκη

Αδελφέ Πρόεδρε, Αδελφοί μου, αγαπητοί επισκέπται

Ως εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου της Θεοσ. Εταιρίας εν Ελλάδι, αισθάνομαι την ανάγκη και την υποχρέωση όπως σας ευχαριστήσω, διότι με την προσέλευση και συμμετοχή σας στην πανηγυρική αυτή συγκέντρωση μας τιμάτε και μας ενισχύετε πολλαπλώς εις το έργον μας. Η ημέρα αυτή καθαρά ιστορική θα μείνει βαθιά χαραγμένη στη μνήμη όλων των θεοσόφων.

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εις τον χώρο αυτόν απλά και σεμνά όπως άλλωστε αρμόζει σε πνευματικούς ανθρώπους, δια να εορτάσουμε τα εγκαίνια της νέας ιδιοκτήτου αιθούσης που ευγενώς μας παρεχώρησε ως δωρεά η επίλεκτη αδελφή μας Αναστασία Μπογιατζόγλου. Συγχρόνως δε δια να τιμήσουμε την άξια αδελφή μας δια την αγαθοποιό πράξη της με τον τίτλο του Επιτίμου Γεν. Γραμματέως της Θεοσ. Εταιρείας εν Ελλάδι. Εκ των όσων είμαι σε θέση να γνωρίζω, η δωρεά αυτή προς την Θεοσοφικήν Εταιρείαν είναι μια προσφορά αγάπης και θυσίας από μέρους της αδελφής μας, μια δωρεά εις την οποίαν δεν υπάρχει ίχνος ιδιοτελείας ή ματαιοδοξίας. Εις την γενναιοφρονα αυτήν απόφασιν κατέληξε, όχι από απλά συναισθήματα αλτρουισμού και φιλανθρωπίας, αλλά από καθαρά πνευματικά ιδεώδη. Το κίνητρο και η πρωτοβουλία αυτής της ενεργείας, δεν προήλθε ως νομίζω από ανθρώπινα κριτήρια της προσωπικότητας, αλλά από την θεία της φύση και υπόσταση που ενέπνευσε ο πνευματικός κόσμος δια κάποιον ιερών σκοπών.

Δια μας του Θεοσόφους η πράξη αυτή είναι μια αγνή αδελφική προσφορά με κάποια βαθύτερη σημασία. Η έμπνευση αυτή όπως η ίδια έχει πει σε στενό κύκλο φίλων και αδελφών δεν ήταν ιδική της, αλλά του καθοδηγούντος αυτήν διδασκάλου της, και αποβλέπει στην ενοποίηση και συνεργασία όλων των αδελφών προς μίαν ευρύτεραν διάδοσιν των θεοσοφικών διδασκαλιών. Διότι την περίοδο αυτή του Υδροχόου όπως ευρέως ονομάζεται, εποχή νέων πνευματικών κατακτήσεων, οι συνθήκες προς έρευνα και διάδοσιν των εσωτερικών αληθειών είναι τα μέγιστα ευνοϊκές δια όλους τους ανθρώπους καλής θελησεως. Εκ μέρους όλων των παρευρισκομένων θεοσόφων να μου επιτραπεί να πω μέσα από την ψυχή μου ένα μεγάλο ευχαριστώ στην ευεργέτιδα φίλη και αδελφή μας, δια την πνευματική της δωρεά και να την διαβεβαιώσω ότι η χειρονομία της αυτή προς την Θεοσ. Εταιρείαν δεν εγένετο επί ματαιώ, και ότι γρήγορα θα αποδώση πλούσιους καρπούς. Έχω την ταπεινή γνώμη, ότι η προσφορά αυτή είναι αληθινά ένας σταθμός στα χρονικά της Θεοσ. Εταιρείας, διότι σηματοδοτεί και διαγράφει μίαν νέα αφετηρία δράσεως, με ευσίωνες προοπτικές δια την πραγματοποίηση των σκοπών μας.

Παράλληλα να μου επιτραπεί να ευχαριστήσω τον Γενικό Γραμματέα της Θεοσοφικής Εταιρείας εν Ελλάδι αδελφόν Άντζακα δια τις υπεράνθρωπες προσπάθειες και κόπους που κατέβαλε σ' όλη αυτή την περίοδο δια την πραγματοποίηση αυτού του θεάρεστου έργου.

Με την ανεγνωρισμένη απλότητα που τον διακρίνει ταπεινά και αθόρυβα χωρίς κανένα υλικό όφελος, προσέφερε και προσφέρει ανιδιοτελώς τον εαυτό του ψυχή τε και σώματι, δια το καλόν και την πρόοδο της Θεοσοφικής Εταιρείας. Νομίζω ότι δικαίως του αξίζει ο έπαινος και ο τίτλος του αγαθού και άξιου Θεοσόφου. Επίσης συγχαίρω και ευχαριστώ τον σεμνόν και καλοπροαιρέτο φίλο και αδελφό Ρωμανό Νικολαΐδη η συμβολή του οποίου ομολογουμένως έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στις εν γένει διαβουλεύσεις που έγιναν μεταξύ της Θεοσ. Εταιρείας και της αδελφής Αναστασίας Μπογιατζόγλου. Τέλος ευχαριστώ από καρδιάς όλους τους αδελφούς που καθ' οιονδήποτε τρόπο εβοήθησαν με πνεύμα καλής θελήσεως στη διευθέτηση και τακτοποίηση της υποθέσεως αυτής. Η σημερινή συγκέντρωση είναι δια μας καθοριστική διότι μας προσανατολίζει σε νέες πνευματικές επιδιώξεις και κατακτήσεις. Από σήμερα ενωμένοι στον κοινό αγώνα κάτω από το λάβαρο της Θεοσοφικής Εταιρείας αρχίζουμε μία νέα πνευματική σταυροφορία προς διάδοση των εσωτερικών αληθειών της αγάπης και της γνώσεως

Θα πρέπει όμως να πω και διευκρινίσω ότι η συμμετοχή των αδελφών στην προσπάθεια αυτή δεν είναι αναγκαστική δια κανέναν. Είναι εντελώς προαιρετική. Ουδείς εδώ επιστρατεύεται, αλλά προσέρχεται εθελοντικά, εξ ιδίας βουλήσεως ελευθέρως και αβιάστως όπως συμβάλει και εργασθεί στην κοινή προσπάθεια προς ανεύρεση και διάδοση της αληθείας. Στην πορεία αυτή ο δρόμος της οποίας είναι στενός και τεθλιμένος κατά την έκφραση του Ευαγγελίου, χρειάζονται αγνοί ιδεολόγοι, ζηλωτές και πιστοί των Θεοσοφικών Ιδανικών. Διότι χωρίς αυτούς που είναι το προζύμι δια την παρασκευήν του άρτου, οι ιδέες και διδασκαλίες του εσωτερισμού ουδεμίαν αξίαν έχουν.

Εις την ομιλίαν αυτήν θ' αναφέρω εν συνεχεία ποίον είναι το έργον γενικά και οι επιδιώξεις των Θεοσ. Διδασκαλιών, και κυρίως να τονίσω ορισμένα βασικά στοιχεία που διαγράφονται στους τρεις σκοπούς της Θεοσ. Εταιρείας.

Ως γνωστόν η Θεοσ. Εταιρεία ιδρύθη εις Νέαν Υόρκην το έτος 1875. Σαν οργάνωση πνευματική αποβλέπουσα εις την εδραίωση της αδελφότητας μεταξύ των ανθρώπων και την αναζήτηση της αληθείας, εστηρίχθη πάνω σε τρεις θεμελιώδεις όρους και σκοπούς που έθεσαν την περίοδο εκείνη οι Ιδρυτές της Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάσκυ και Ερίκος Στηλ Όλκοτ.

Οι σκοποί αυτοί φρονώ ότι εκφράζουν κατά συνοπτικό τρόπο την πορεία που οφείλουμε ν' ακολουθήσουμε ως άτομα και ως ομάδα, προετοιμάζοντες το έδαφος της νέας εποχής του καθώς λέγει ο Προφήτης Ησαΐας «Ο λύκος θα συμβόσκη με το πρόβατο και ο μόσχος με τον λέοντα».

Εάν ερευνήσουμε το περιεχόμενο των τριών αυτών σκοπών και μπορέσουμε να συλλάβουμε την αλήθεια που υποκρύπτουν, πιστεύω ότι έχουμε την δέουσα ωριμότητα να εισέλθουμε στην ατραπό εκείνη που κατά καιρούς εβάδισαν τ' ανώτερα όντα, οι πρεσβύτεροι αδελφοί μας.

Οι σκοποί αυτοί πάνω στους οποίους θα πρέπει να προσανατολισουμε τον εαυτό μας έργω λόγω και διανόια αποτελούν κατά την γνώμη μου τις κύριες και βασικές προϋποθέσεις δια την ανάπτυξη και πρόοδο της ψυχής μας. Οι σκοποί αυτοί κατά μίαν άλλη έκφραση είναι ο καμβάς πάνω στον οποίο θα υφάνουμε με υπομονή το πνευματικόν μας έργον.

Καθώς είναι σε όλους γνωστόν, η Θεοσοφία όπως την έχει χαρακτηρίσει η Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι δεν είναι κάποια φιλοσοφία ανθρώπινου χαρακτήρος, ή μια νέα θρησκεία με τύπους και τελετουργίες, αλλ' ούτε και κάποια αίρεσις από τις πολλές που υπάρχουν.

Είναι η θεία γνώση, ή θεία επιστήμη που κατέχουν τα μεγάλα όντα, οι διδάσκαλοι της σοφίας. Δι' αυτό άλλωστε δέχεται εις τους κόλπους της κάθε άνθρωπο με οποιαδήποτε φιλοσοφική τοποθέτηση ή θρησκευτική πεποίθηση, αρκεί να υιοθετεί τους τρεις σκοπούς της Εταιρείας και κυρίως τον πρώτο. Η αποδοχή του σκοπού αυτού όχι με εξωτερική υπόδειξη και προτροπή, αλλά με εσωτερική παρόρμηση, εκτός των άλλων αποδεικνύει την ωριμότητα της ψυχής δια περισσότερη γνώση των αληθειών της φύσεως. Ο σκοπός αυτός που δόθηκε όχι απ' ευθείας από την Μπλαβάτσκι αλλά από τους διδασκάλους της σοφίας που είναι και οι πραγματικοί ιδρυτές της Εταιρείας, αποτελεί την μυστική πύλη από την οποία θα εισέλθουμε εις το βασίλειον του φωτός.

Χωρίς αυτόν τον σκοπόν κάθε προσπάθεια προς κατάκτηση των πνευματικών αληθειών είναι καταδικασμένη σε οικτρά αποτυχία. Χωρίς αυτόν δεν μας επιτρέπεται η είσοδος στην Θεοσ. Εταιρείαν και κατ' επέκτασιν στην ουράνια πνευματική οικογένεια. Η αποδοχή του είναι δια μας μια ευνοϊκή προϋπόθεση. Δια τούτο ας σταθούμε σ' αυτόν δια λίγο και ας τον προσέξουμε ιδιαίτέρως.

«Σχηματισμός πυρήνος παγκοσμίου αδελφότητος της ανθρωπότητος χωρίς διάκριση φυλής, πίστεως, φύλου, τάξεως ή χρώματος».

Τον σκοπό αυτό τα μέλη της Θεοσ. Εταιρείας τον ακούσαμε πολλές φορές, τον γνωρίζουμε και τον αποδεχόμεθα, αλλά μέχρι ποίου σημείου; Είναι εγχαραγμένος εις τον κηρόν της ψυχής μας όπως λέγει ο Πλάτων, ή μόνον εις την διάνοιά μας σαν μια πληροφορία και τίποτε περισσότερον; Έχουμε συνειδησιν αυτού όπως έχει διατυπωθεί ή έχουμε επιφυλάξεις; Ας είμεθα ειλικρινείς με τον εαυτό μας, και ας δούμε αμερόληπτα ποία ακριβώς θέση λαμβάνουμε απέναντι αυτού του σκοπού όταν ξαφνικά βρεθούμε αντιμέτωποι σε γεγονότα που ζούμε καθημερινά και που μας επιβάλλουν να καθορίσουμε την στάση μας όχι τύποις αλλά ουσία. Θα πρέπει να πούμε εδώ, ότι η ειλικρίνεια δια τον σπουδαστή της Θεοσοφίας στην σκέψη, αίσθημα, πράξη αποτελεί βασική προϋπόθεση δια την κατάκτηση των πνευματικών αληθειών.

Η ειλικρίνεια είναι το απαραίτητο εφόδιο δια την πνευματικήν αναζήτηση, και αποκαλύπτει την καλοπροαιρετη αγνή πρόθεση της ψυχής δια περισσότερον φως.

Στην αρχαία εποχή των Αιγυπτιακών Μυστηρίων καθώς αναφέρεται στο «βιβλίον των νεκρών», ο μουύμενος μέσα στην αίθουσα της κρίσεως

υποχρεωνόταν να εξομολογηθεί με ταπεινή φωνή ενώπιον των 42 δικαστών τις αδυναμίες και τα προτερήματά του. Ο αδελφός που τον συνόδευε σαν οδηγός και του συμπαραστέκετο στις διάφορες αδυναμίες επιβεβαίωνε την αλήθεια των λεγομένων. Εάν οι εξομολογήσεις δεν ήταν αληθινές η μύησις πάραυτα διεκόπητο και ο μουούμενος απεβάλετο από τον ναό σαν ακατάλληλος.

Η βασικότερη επιδίωξη της Θεοσ. Εταιρείας ως πνευματικής οργάνωσης, δεν είναι η γνωστική πλευρά των αποκρύφων επιστημών που συνήθως καλούμε αποκρυφισμό, αλλά η αδελφότης μεταξύ των ανθρώπων. Αυτό προέχει. Την ιδέα αυτή που εκήρυξε με τόση θέρμη ο Θεάνθρωπος Ιησούς, οι άνθρωποι αντιπαρέρχονται δυστυχώς παραγνωρίζοντας την αξία και την χρησιμότητά της πάνω στο κοινωνικό, ηθικό και πνευματικό επίπεδο.

Η αδελφότης αυτή με τον παγκόσμιο χαρακτήρα που δεν έχει όρια και σύνορα, δεν αποτελεί εφεύρεση των ιδρυτών της Θεοσ. Εταιρείας, αλλά νόμο πνευματικό και θεμέλιο κάθε μυστηριακής διδασκαλίας παντός τόπου και εποχής. Ετέθη από τους διδασκάλους θεοσόφους του παρελθόντος σαν πρώτος στόχος και σκοπός στην πορεία της μαθητείας, διότι αποτελεί το υπόβαθρο της πνευματικής ανελιξεως του ανθρώπου. Η αγάπη σαν διδασκαλία και θείο φως εδόθη εις τους ανθρώπους προς σωτηρία και απολύτρωση από τα δεινά του κόσμου.

Ως ιδέα του θείου κόσμου εκφράζει τον αιώνιο και αναλοιώτο καθολικό νόμο της ενότητας που αδελφώνει τα πάντα σ' ένα ενιαίο σύνολο «'Εν τὸ πᾶν» ἢ «'Εν τῷ Θεῷ ζοῦμε καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν». Η ενότης αυτή του παντός που υπάρχει φύσει στην δομή του σύμπαντος, κατά τους αρχαίους Έλληνες μυσταγωγούς συμβολίζεται με την Θεά Αφροδίτη. Το σύμβολο αυτό που δεν είναι πρόσωπο αλλά ιδέα, μας αποκαλύπτει μίαν πραγματικότητα, αλλά δεν έχουμε περί αυτής συνειδήσιν. Φύσει είμεθα πάντες ενωμένοι, θέσει όμως είμεθα χωρισμένοι. Το φαινόμενο αυτό όπως αντιλαμβάνεσθε είναι απατηλό και παρουσιάζεται κατά τον τρόπο αυτόν της χωριστικότητας εις την φυσικήν μας συνειδήσιν λόγω εσωτερικής αγνωσίας.

Σπουδάζοντες με ενδιαφέρον την θεοσοφικήν διδασκαλίαν, και τηρούντες τους κανόνες που απορρέουν από αυτήν καλλιεργούμε αποκρύφως την ιδέα της αδελφότητος εις την ψυχήν μας, εθίζοντες το πνεύμα μας στην σύλληψη των υψηλών εννοιών της θείας γνώσεως. Με τον τρόπον αυτόν ως μαθητές της αρχαίας σοφίας εισερχόμεθα στην Ατραπό της μύησεως τὸ τέρμα της οποίας είναι η πνευματοποίησης. Δια να συντελεσθῆι ὁμως αὐτὸ τὸ μέγα ἔργον που οι εσωτερικές σχολές γνώσεως συμβόλιζαν με την ανοικοδόμηση ναού, απαιτούνται ορισμένες προϋποθέσεις εσωτερικής φύσεως. Μία από τις ουσιώδεις αυτές προϋποθέσεις η κατάκτησις της οποίας δεν είναι εύκολη και απλή κυρίως εις την πράξιν, είναι η Σατβική αγάπη. Δι' αυτής που κατά μίαν άλλην ερμηνείαν παρομοιάζεται με πυρ θα μετατρέψουμε ως άλλοι αλημιστές τον συμβολικό μόλυβδον εις χρυσόν. Το βαθύτερο νόημα της Θεοσ. διδα-

σκαλίας που δεν είναι αντικείμενο εγκυκλίων σπουδών, έχει άμεση σχέση και συγγένεια με το πνεύμα των αρχαίων μυστηρίων σκοπός των οποίων ήταν η θέωση του ανθρώπου. Η ανοδική αυτή πορεία της ψυχής από το σκότος εις το φως εξαρτάται από την πρόοδο και ανάπτυξη αυτής στον αγώνα της εναντίον των παθών. Η μύσις επομένως δεν είναι έργο διανοητικής επεξεργασίας ή συλλήψεως αλλά ένα θείο δώρο που δίδεται σαν αμοιβή από τον πνευματικό κόσμο στην παλαιούσα ψυχή. Η πεπερασμένη διάνοια του ανθρώπου δεν είναι σε θέση από μόνη της να εισχωρήσει στον λαβύρινθο του υπερβατικού. Εδώ χρειάζεται όπως οπωσδήποτε να επέμβη κάποια Μήδεια ή Αριάδνη, δια να εισχωρήσουμε στο τέμενος της εσωτερικής γνώσεως.

Την ικανότητα αυτή που είναι πέρα και υπεράνω της διανοίας, θα καλλιεργήσουμε και θ' αναπτύξουμε ενταύθα εις το φιλόξενο περιβάλλον της Θεοσοφικής Εταιρείας μελετώντες και σπουδάζοντες με αγάπη την θεία γνώση. Βεβαίως Θεοσοφία και Θεοσοφική Εταιρεία είναι δύο πράγματα χωριστά τα οποία όμως έχουν κάποια συνοχή μεταξύ τους.

Η Θεοσοφική Εταιρεία είναι σχεδόν ανοικτή δια όλον τον κόσμο. Η Θεοσοφία όμως που αντιπροσωπεύει την θεία γνώση είναι δια τους ολίγους, διότι ολίγοι είναι εκείνοι που έχουν την ωριμότητα και την αποφασιστικότητα να γίνουν μαθητές και ακολουθήσουν την ατραπό της μύσεως. Δι' αυτό και ελέχθη από τους Πυθαγορείους «ου τα πάντα τοις πάσι ρητά». Και αυτό του Ευαγγελίου «Εις εσάς εδόθη να γνωρίσετε τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών, εις τους έξω δε δια παραβολών τα πάντα γίνονται». Η Θεοσοφία σαν θεία γνώση προερχομένη άνωθεν, δεν έχει χρονική αφετηρία και η αρχή της εμφανίσεώς της χάνεται εις τα βάθη των αιώνων. Θα πρέπει επίσης να πούμε ότι είναι αδύνατον να εκμάθουμε την γνώση αυτή με τον γνωστόν και συνήθη τρόπον του σκέπτεσθαι. Χρειάζεται να εργασθούμε διαφορετικά με μίαν άλλην μέθοδο γνώσεως όπως το επιτάσσει η παράδοσις των διδασκάλων της σοφίας. Με υπόβαθρο την αγάπη η ψυχή στον κόσμο αυτόν της πυκνής εκδηλώσεως που είναι ένα μεγάλο σχολείο, έλκει προς εαυτήν μυστικά και αθόρυβα την θείαν σοφίαν.

Οι εμπειρικές απόψεις των Θεοσόφων αδελφών μας που περιέχονται μέσα στα διάφορα βιβλία που έχουν κατά καιρούς κυκλοφορήσει δεν αποτελούν δια μας αυθεντίες και πιστεύω πάνω στα οποία είμεθα προσκεκολλημένοι με φανατισμό, αλλά ένα πολύτιμο βοήθημα δια την εν γένει έρευνά μας. Διότι η πείρα του άλλου όσο πλούσια και αν είναι, σε τίποτα δεν πρόκειται να μας ωφελήσει, αν προηγουμένως δεν γίνει και ιδική μας πείρα. Δι' αυτό ως Θεόσοφοι περισσότερο από κάθε άλλον οφείλουμε να είμεθα ελεύθεροι από πιστεύω, προκαταλήψεις και δεισιδαιμονίες, ερευνώντας με αγάπη προς κάθε κατεύθυνση, συλλέγοντες με υπομονή καθώς η μέλισσα το πολύτιμο υλικό δια την παρασκευή του μέλιτος. Η αλήθεια που επιζητούμε να γνωρίσουμε στην εσωτερική της όψη δεν έχει χρώμα, εθικότητα και μορφή. Επομένως δεν πρέπει να εξαρτώμεθα και επηρεαζόμεθα από τις εξωτερικές όψεις και εκδηλώ-

σεις της αληθείας, που συνθλιβουν το πνεύμα του ανθρώπου. Η προσκόλληση με φανατισμό σε μια εξωτερική όψη και μορφή έχει σαν συνέπεια την διαίρεση και την σύγκρουση ανάμεσα στους ανθρώπους. Εμείς όμως που αποβλέπουμε όχι στην μορφή αλλά στην ιδέα, που αντιπροσωπεύει την εσωτερική όψη της αλήθειας θα πρέπει ν' αποφεύγουμε κατά το δυνατόν αυτόν τον σκόπελο πάνω στον οποίον προσκρούουν οι περισσότεροι διανοητές θρησκευόμενοι, και φιλοσοφούντες. Το θλιβερό αυτό γεγονός που συμβαίνει και στις ημέρες μας, είναι δυστυχώς μια πραγματικότητα. Η διαίρεση και σύγκρουση αυτή προέρχεται κατά κανόνα από έλλειψη κατανόησης της αληθείας. Δια να επέλθη κατανόηση και ενότης πρέπει να εργασθούμε συγκριτικά ενοποιούντες τις διάφορες παραδόσεις σε μια ενιαία και απρόσωπη. Δηλαδή με την συγκριτική μελέτη και ανάλυση, που δεν είναι εύκολο έργο, ο ερευνητής συνδυάζει τις εκ πρώτης όψεως διαφορετικές θέσεις και απόψεις οι οποίες τελικώς συμπίπτουν και συμφωνούν σε πολλά σημεία.

Ο τρόπος αυτός της ερεύνης μας βοηθεί ν' αντιληφθούμε και κατανοήσουμε αυτήν την αλήθεια που η έσω αμάθεια έχει κομματιάσει και διαχωρήσει στη συνειδησή μας. Είναι γνωστός ο μύθος του Οσίριδος τον οποίον αναφέρει ο Πλούταρχος εις τα ηθικά του. Η αλληγορική αυτή εξιστόρηση υποκρύπτει υψηλές πνευματικές αλήθειες μη προσιτές στον απαιδευτο άνθρωπο που ως συνήθως εργάζεται μόνο με τον νουν. Η συγκέντρωσις όμως των μελών του Οσίριδος από την θεά Ίσιδα εκτός των άλλων εκφράζει την επί μέρους σύγκριση και συσχέτιση των ιδεών προς οικοδομή εντός μας του πνεύματος της αληθείας. Η ένωσις αυτών δια της εσωτερικής γνώσεως που αντιπροσωπεύει ο Άνουβις, θα φέρει την ανάσταση. Όσο τα μέλη αυτά των ιδεών είναι διασκορπισμένα επικρατεί σύγχυση και σύγκρουση, διότι κανένα εξ' όλων αυτών μόνο του δεν μας δίδει μια πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα του Οσίριδος, που συμβολίζει την αλήθεια. Η σύγκρουση, ένα μόνιμο φαινόμενο στην ζωή μας αναπόφευκτα μας οδηγεί στο σκοτάδι και την πλάνη, ενώ η κατανόηση που προέρχεται από την συγκριτική μελέτη μας οδηγεί στο φως και την αλήθεια. Οι Θεόσοφοι θα πρέπει να είναι υπεράνω αυτής της συγκρούσεως, μελετώντες όχι μια μόνο μεμονωμένη ιδεολογική πλευρά, αλλά όλες ει δυνατόν με πνεύμα ελεύθερο και συγκριτικό. Με αυτόν τον τρόπο η γνώση μας δια την αλήθεια ισχυροποιείται περισσότερο μέσα μας χωρίς σύγκρουση. Δι' αυτό άλλωστε ο δεύτερος σκοπός της Θεοσοφικής Εταιρείας έχει διατυπωθεί ως εξής. «Ενθάρρυνσις της συγκριτικής μελέτης των θρησκειών, της φιλοσοφίας και της επιστήμης». Η αλήθεια όπως λέγουν όλες οι εσωτερικές παραδόσεις είναι μία, οι τρόποι όμως διατυπώσεως αυτής είναι πολλοί.

Οι μεμνημένοι όλων των εποχών, περι της μιας αυτής αληθείας ομίλησαν και ομιλούν, αλλά με διαφορετική ορολογία ο καθένας. Εμείς οι θεόσοφοι δεν πρέπει να επηρεαζόμεθα από τα διάφορα χρώματα τους όρους και τις λέξεις, η σύνθεσις των οποίων μας δίδει το λευκό που συμβολίζει την ολοκληρωμένη αλήθεια που επιζητούμε. Οι λέξεις συνήθως

διαχωρίζουν και διαιρούν τους ανθρώπους, διότι με αυτές δεν είναι δυνατόν να περιγράψουμε τις ιδέες. Οι λέξεις φτωχές κατά βάση περιορίζουν και συγχίζουν τους ανθρώπους και κατά συνέπεια δεν πρέπει να στηριζόμεθα εις αυτές. Δι' αυτό θα πρέπει να ελευθερωθούμε από την εξάρτηση και την δουλεία των λέξεων που αντιπροσωπεύουν την απατηλή εικόνα του γνωστού οδεύοντας προς την περιοχή του αγνώστου, εις την απρόσωπη όψη, την χωρίς χρώμα και εθνικότητα αλήθεια.

Έχω την γνώμη ότι οι δοξασίες του Πλάτωνα, της Βίβλου και των διδασκάλων της σοφίας έχουν κοινά σημεία, και εκφράζουν την ίδια αλήθεια που μας προσφέρει συνοπτικά η Θεοσοφία και η αρχαία παράδοση των μυστηρίων με τις αλληγορίες, τους μύθους και τα σύμβολα. Εις τον χώρο αυτόν ερευνώνται και σχολιάζονται οι θεοσοφικές διδασκαλίες και τα σωζόμενα των αρχαίων μυστηρίων όχι έτσι τυχαία δια να υπάρχουν απλώς ποικίλα θέματα που θα καλύψουν ημέρες συνεδριάσεως, αλλά δια να δοθεί η αφορμή και η ευκαιρία εις τα μέλη όσο και εις τους επισκέπτες να δουν και ν' ακούσουν έστω και πληροφοριακά την μίαν αλήθεια που δεν δύναται να μονοπωλήση ουδείς εκ των πνευματικών διδασκάλων της ανθρωπότητας. Δι' αυτό άλλως τε υπάρχει και το ρητόν:

«Ουδεμία θρησκεία υπερτέρα της αληθείας»

Κυρίως δε η συγκριτική αυτή μελέτη αποβλέπει όχι εις τον διαχωρισμόν που οι ανώριμοι και απαίδευτοι ενισχύουν και καλλιεργούν, αλλά εις την ενοποίηση των ανθρώπων.

Ο τρίτος σκοπός της Θεοσοφικής Εταιρείας συνιστά και προτρέπει τον μαθητήν θεόσοφο στην έρευνα των νόμων της φύσεως και του ανθρώπου δια να τον καταστήση γνώστην του θείου σχεδίου και τον βοηθήση να ευθυγραμμισθεί προς αυτό.

«Έρευνα των ανερμηνεύτων νόμων της φύσεως και των λανθανουσών δυνάμεων του ανθρώπου».

Περί αυτού όλες οι εσωτερικές παραδόσεις μας συνιστούν και υποδεικνύουν ότι προτού ασχοληθή ο άνθρωπος και ιδία ο Θεόσοφος με την απόκρυφη πλευρά της φύσεως και γνωρίσει τους νόμους που την διέπουν, καλόν θα είναι να εξαγισθεί προηγουμένως και ελευθερωθεί από τις αδυναμίες και τα πάθη του, δια να καταστεί σκεύος εκλογής και λάβει το φως της μύησης. Διότι κατά Πλάτωνα, «το καθαρόν δεν άπεται του ακαθάρτου διότι τούτον ου θεμιτόν είναι».

Αυτός που θα εισχωρήσει στον χώρο του αγνώστου δια να μάθη τα μυστικά του, χωρίς να έχει δεόντως καθαρθή, θα υποστεί τις συνέπειες της παραβάσεώς του.

Αδελφοί μου, αγαπητοί επισκέπται

Οι τρεις αυτοί σκοποί της θεοσοφικής Εταιρείας εν συνόψει μας χαράζουν την πορεία που οφείλουμε ν' ακολουθήσουμε δια να καταστούμε άξιοι και υπηρετήσουμε το έργον του πνευματικού κόσμου.

Σας ευχαριστώ

Τό ἔμβλημα τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας

ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓναν ἀριθμὸ συμβόλων, χρησιμοποιοημένων ἀπὸ πολὺ παλιὰ χρόνια γιὰ νὰ ἐκφράσουν βαθιεῖς πνευματικὲς καὶ φιλοσοφικὲς ἀπόψεις γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ σύμπαν. Αὐτὰ τὰ σύμβολα ἀνευρίσκονται ὑπὸ ποικίλες μορφές σ' ὅλες τὶς μεγάλες θρησκείες τοῦ κόσμου μας καὶ σ' ὅλους τοὺς μεγάλους πολιτισμοὺς. Συνδυασμένα στὸ ἔμβλημα ὑποβάλλουν ἓνα πλατὺ ἐξελικτικὸ σχῆμα πού ἀγκαλιάζει τὸ σύνολο τῆς φύσεως, φυσικῆς καὶ πνευματικῆς, ἡ δὲ μελέτη τους μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν σοβαρὸν ἐρευνητὴ στὴ θεώρηση τῶν βαθυτάτων μυστηρίων τῆς ὑπάρξεως.

Τὰ σύμβολα αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ ἐρμηνευθοῦν μὲ στενὴ ἀκρίβεια, ἐν μέρει, λόγω τῆς δυσκολίας ἐξακριβώσεως τῆς προελεύσεώς των. Ἡ προσφερομένη σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο ἐρμηνεία εἶναι μιὰ πρότασις ἀληθειῶν, παρά μιὰ ἀκριβῆς δήλωσις τῆς σημασίας των.

ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ τοῦ ἐμβλήματος εἶναι ὁ αἰγυπτιακὸς σταυρὸς, ἀρχαῖο σύμβολο τῆς ἀναστάσεως. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα σταυρὸ σὲ σχῆμα T, πάνω στὸν ὁποῖον κάθετα ἓνας μικρὸς κύκλος, ἐν εἶδει δακτυλίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κρατιέται μὲ τὸ χερί σὲ ἀρχαῖα ἀγάλματα ἢ εἰκονίζεται σὲ πίνακες.

Ὁ σταυρὸς σὲ σχῆμα T συμβολίζει τὴν ὕλη ἢ τὸν κόσμον τῆς μορφῆς καὶ ὁ μικρὸς κύκλος, τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς. Τὸ σύνολον ἐκφράζει τὸν θρίαμβο τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, τῆς ζωῆς ἐπὶ τοῦ θανάτου, τοῦ καλοῦ ἐπὶ τοῦ κακοῦ. Εἶναι ὁ Σταυρὸς τῆς Ζωῆς, τὸ Σύμβολο τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς Ἀθανασίας.

ΤΑ ΔΙΑΣΤΑΥΡΟΥΜΕΝΑ ΤΡΙΓΩΝΑ, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓνα (τὸ φωτεινότερο) στρέφεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὸ ἄλλο (τὸ σκοτεινότερο) πρὸς τὰ

κάτω, συμβολίζουν την κάθοδο του πνεύματος επί τήν ὕλην και τήν ανάδυσή του από τὰ περιοριστικά ὄρια τῆς μορφῆς. Ταυτοχρόνως ὑποβάλλουν τήν διαρκή πάλη ανάμεσα στις δυνάμεις τοῦ φωτός καί τοῦ σκότους στή φύσιν καί τόν ἄνθρωπον.

Όταν, καθώς συμβαίνει στό ἔμβλημα, τὰ διπλά τρίγωνα εἰκονίζονται μέσα στόν κύκλο ἐνός φειδιοῦ, παριστάνεται τό σύνολο τῆς ἐκδηλωμένης φύσεως, τό σύμπαν, δεσμευμένο ἀπό τὰ ὄρια τοῦ χρόνου καί τοῦ χώρου.

Τό σύμβολο τῶν διασταυρουμένων τριγῶνων ἀπαντᾶται καί στήν Ἑβραϊκή θρησκεία καί εἶναι γνωστό ὡς Σφραγιδα τοῦ Σολομώντος ἢ Ἄστρον τοῦ Δαβίδ.

ΤΟ ΦΙΔΙ: ὅπως καί τὰ ἄλλα σύμβολα, ἔχει διάφορες σημασίες πάντοτε ὁμως συνδυάζεται μέ τήν Σοφία. Όταν τό φίδι φαίνεται νά δαγκῶνῃ ἢ τρώγῃ τήν οὐρά του (ὁ Οὐροβόρος Ὅφις), γίνεται σύμβολο τῆς αἰωνιότητος, πού δέν ἔχει ἀρχή ἢ τέλος.

Η ΣΒΑΣΤΙΚΑ (ἡ ὁποία δέν ἔχει καμμία σχέση μέ τόν Χιτλερικό ἀγκυλωτό σταυρό, διότι ἐκεῖνος εἶχε τὰ σκέλη του κινούμενα πρὸς τὰ ὀπίσω, τήν ὀπισθοδρόμηση, τήν καθυστέρηση, ἐπομένως τό σκοτάδι), ἡ ὁποία λέγεται καί Πύρινος Σταυρός, συμβολίζει τίς τρομερές δυνάμεις τῆς φύσεως, πού ἀδιάκοπα δημιουργεῖ καί διαλύει τίς μορφές καί εἶναι παράλληλα Δημιουργός καί Καταστροφεύς, ὁ Σίβα τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ, τό Ἅγιο Πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ.

ΕΠΑΝΩ ἀπό τό ὅλον ἔμβλημα, μέ γράμματα σανσκριτικά, εἶναι ἡ Ἱερή Λέξις τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ, ἡ ὁποία προφέρεται (ὄχι μέ ἀκριβῆ πιστότητα, διότι εἶναι δύσκολο), ὡς ΑΟΥΜ. Εἶναι μία λέξις βαθειᾶς σημασίας καί σημαίνει τόν Δημιουργό Λόγο, τήν ἄφατη Πραγματικότητα, τήν πηγή πάσης ὑπάρξεως. Εἶναι μία λέξις ἰσχύος καί προφέρεται ἀπό τοὺς Ἰνδουϊστάς μέ τόν μέγιστο σεβασμό.

ΤΕΛΟΣ, τό ἔμβλημα τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας περιβάλλεται ἀπό τό σύνθημα «Οὐδεμία θρησκεία ὑπερτέρα τῆς Ἀληθείας». Ἡ ἀλήθεια ἀποτελεῖ τό ἀναζητούμενον ἀπό κάθε θεόσοφον, ὅποια καί νά εἶναι ἡ πίστις του καί κάθε μεγάλη θρησκεία εἶναι κατὰ ἓνα μέτρον μία ἐνσωμάτωσις αὐτῆς τῆς Ἀληθείας καί μία ὁδός πρὸς τήν πραγματοποίησίν της.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΕΩΣ

Τοῦ Δημητρίου Α. Ἰωαννίδη

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀποτελεῖ παναρχαίαν καὶ λιαν διαδεδομένην γνῶσιν τῆς ἐσωτερικῆς παραδόσεως, ἥτις ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων διέρρευσε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰς θρησκείας. Οὕτω συναντῶμεν αὐτὴν ὡς θεμελιώδη φιλοσοφικὴν ἰδέαν τῶν Ὀρφικῶν καὶ τῶν Πυθαγορείων ἐν Ἑλλάδι καὶ ὡς θρησκευτικὴν δοξασίαν τῶν Ἰνδικῶν θρησκειῶν. «Ὅτι παλαιὸς ὁ λόγος Ὀρφικός τε γὰρ καὶ Πυθαγόρειος ὁ πάλιν ἄγων τὰς ψυχὰς εἰς τὸ σῶμα καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀνάγων· καὶ τοῦτο πολλάκις» γράφει ὁ νεοπλατωνικὸς Πρόκλος.

Ὅταν ὁμως ἀρχαί τοῦ ἐσωτερισμοῦ διαρρέουσιν ἐκ τῶν ναῶν καὶ περιέρχονται εἰς γνῶσιν ἀνθρώπων μὴ καταλλήλων, μοιραίως ὑφίστανται ἀλλοιώσεις καὶ διαστροφάς. Τοῦ κανόνος τούτου δὲν διέφυγε βεβαίως οὔτε ἡ ἀρχὴ τῆς μετενσαρκώσεως, ἥτις διεστράφη θεμελιωδῶς, κυρίως διὰ τῆς παρεμβολῆς τῆς περὶ ἐπαναφορᾶς ἀντιλήψεως. Ἐν Ἑλλάδι τὴν περὶ ἐπαναφορᾶς γνώμην, δηλαδὴ τὴν γνώμην περὶ τῆς ἐπανόδου τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς εἰς τάξεις ζῶων, διέτυπωσε ὁ Τίμαιος ὁ Λοκρός, ὅστις παρενόησε προφανῶς τίς οἶδε ποίαν παρεμφερῆ ἰδέαν των Πυθαγορείων, ἐκλαβὼν ταύτην ὡς κανόνα. Παρὰ τούτου παρεσύρθη καὶ ὁ Πλάτων εἰς τὸν «Τίμαιον», διατυπώσας ὁμοίαν γνώμην. Ὁ Τίμαιος ὁ Λοκρός ὁμως, ὡς γνωστόν, ἐπῆρξε μὲν Πυθαγόρειος, ἀλλὰ οὐχὶ καὶ βαθύς τῶν Πυθαγορείων ἀρχῶν γνώστης.

Ἡ ἀρχὴ τῆς μετενσαρκώσεως περιελθοῦσα εἰς γνῶσιν ἀκαταλλήλων, ἐκτός τῆς διαστροφῆς ἦν ὑπέστη, ἔδωσε λαβὴν καὶ εἰς σκῶματα παντός εἶδους, ἅτινα ἐκφέρονται κυρίως παρ' ὅσων δὲν ἐμβαθύνουν εἰς τὰ πράγματα ἢ δεσμεύονται ὑπὸ προλήψεων.

Κατὰ τὴν ἐν λόγω ἀρχὴν τὸ μετενσαρκοῦμενον εἶναι βεβαίως ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ, ἥτις πρὸς ἀπόκτησιν τῆς πείρας τῆς ἀνθρωπίνης καταστάσεως, μετενσωματοῦται εἰς σειρὰν ἀνθρωπίνων μορφῶν ἐπὶ χρόνον μακρόν, ὥστε νὰ καταστῇ ὠριμος καὶ πρόσφορος πρὸς περαιτέρω, πέραν τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς ἀνέλιξιν. Μία ἐνσάρκωσις εἶναι ἀνεπαρκὴς πρὸς μόρφωσιν τῆς ψυχῆς.

Τί εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ, ποία εἶναι ἡ οὐσία τῆς, ποία ἡ προέλευσις τῆς, ἡ πορεία καὶ ἡ τύχη τῆς, οὔτε ἡ ἐπιστήμη, οὔτε ἡ φιλοσοφία ὀρίζουσιν.

Ὁ ἐσωτερισμὸς ἐξετάζει τὸ ζήτημα βαθύτερον καὶ παρέχει ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἐπαρκεῖς πληροφορίας. Ἐξ ὅσων διέτυπωσαν διάφοροι Πυθαγόρειοι ὡς καὶ Πλατωνικοὶ καὶ Νεοπλατωνικοὶ ἐπηραασμένοι καὶ οὔτοι

ἀπό τὰς Πυθαγορείους ἀρχάς, ἡ ψυχὴ εἶναι κάτι τὸ οὐσιαστικόν, προϊόν ἐξελιξεως τῶν κοσμικῶν ἀρχῶν, ἐξ ὧν τὰ πάντα. «Πᾶσα ψυχὴ μέση τῶν ἀμεριστῶν ἐστὶ καὶ τῶν περὶ τὰ σώματα μεριστῶν» ἔλεγεν ὁ προρρηθεὶς Πρόκλος. Εἶναι μορφή ὅμως ἀπλή, ἀτομικὴ καὶ οὐχὶ σύνθετος, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἀδιάσπαστος, ἀθάνατος καὶ αἰωνία.

Κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἀντίληψιν ἡ ἀτομικὴ ψυχὴ εἶναι μορφή αὐθύπαρκτος καὶ αὐτενεργός, ὡς αἱ πηγαὶ ἐξ ὧν αὕτη προέρχεται. Τὸ ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος δέχονται ὅλαι σχεδὸν αἱ φιλοσοφίαι καὶ περὶ τούτου δογματίζουσιν αἱ θρησκείαι.

Τὸ οὐσιαστικόν τοῦτο ἀτομικόν «εἶναι», ὑπεῖκον εἰς τὸν παντοδύναμον νόμον τῆς ἐξελιξεως, διὰ τῆς μακρᾶς κλίμακος τῶν ζωϊκῶν μορφῶν, ἐκ τῶν ἀτελεσετέρων πρὸς τὰς τελειοτέρας, ἐπὶ μακρόν μετενσωματούμενον ἐν ἐκάστη μορφῇ καὶ διαρκῶς ἐκδηλοῦν νέας δυναμικότητας, μετὰ χρόνους λίαν μακροὺς φθάνει εἰς τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν, ὅπου λόγῳ τῆς διαμορφώσεώς της, δύναται νὰ ἐκδηλῶνῃ νόησιν καὶ διανόησιν, δηλαδὴ πνευματικότητα. Καὶ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ δὲ μορφῇ ὑπόκειται εἰς μακρόν κύκλον γεννήσεων, μέχρι τελειώσεως, ὡς προελέχθη, ἵνα διαγράψῃ ἐντεῦθεν περιλαμπρὸν τροχίαν πρὸς ἀπειρον πνευματικὴν, θείαν ἀνέλιξιν.

Ἡ ἀποθέωσις ὅμως αὕτη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τῶν ὠρίμων ψυχῶν μόνον διὰ τῆς μυσσεως, ὡς ἔλεγεν ὁ Πρόκλος, ἐπιτυγχάνεται: «Οἱ παρ' Ὀρφεὶ τῷ Διονύσω καὶ τῇ Κόρῃ τελοῦμενοι εὐχονται τυχεῖν κύκλου τ' ἂν λήξαι καὶ ἀναπνεῦσαι κακότητος».

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προβάλλει εὐλόγως ἡ ἐρώτησις, διατί, ἀφοῦ τὰ πράγματα παρίστανται ὅτι ἔχουσιν οὕτως, ὁ ἀνθρώπος δὲν ἐνθυμεῖται τὰ περιστατικά ἐκ τῶν προηγουμένων αὐτοῦ ὑπάρξεων. Ἡ δοτέα ἐν προκειμένῳ ἀπάντησις θὰ ἡδύνατο νὰ εἶναι ὅτι: διότι ἡ μέν ψυχὴ ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, καθὼς προελέχθη, εἶναι ἀθάνατος, ἡ δὲ ἀνθρωπίνῃ προσωπικότης, τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, θνητόν. Αἱ σχηματισθεῖσαι δηλαδὴ ἰδέαι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου, ὡς λέγουσι, μετὰ τὸν θάνατον, ἔλκονται εἰς τὸ κέντρον τῆς ψυχῆς καὶ προστίθενται εἰς ἄλλας παλαιότερας, αἰτινες ἀποτελοῦσι τὸ καλούμενον ὑποσυνειδητόν, ὑπὸ τὴν εὐρείαν αὐτοῦ ἐννοίαν. Τὸ ὑποσυνειδητόν δὲ, ὡς γνῶστόν, τυγχάνει κεχωρισμένον τοῦ σχηματιζομένου περιεχομένου τῆς διανοίας καὶ τῆς συνειδήσεως κατὰ τὴν μετέπειτα νέαν ζωὴν. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ἀνθρώπος δὲν ἐνθυμεῖται τὰ περιστατικά τῶν προηγουμένων αὐτῶν ὑπάρξεων. Τὸ θνητόν ἀνθρώπινον πνεῦμα, ὡς ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, μετὰ τὸν θάνατον πίνει τὸ ὕδωρ τῆς λήθης.

Εἰς τὸ βιβλίον «Ὁ ἀνθρώπος καὶ ἡ ζωὴ» τοῦ Ἄντ. Ἀδριανοπούλου ἀνευρίσκομεν σχετικῶς τὰ ἐξῆς:

«Ἐάν ὁ νοῦς καὶ τὸ ψυχικόν κέντρον δὲν ἦσαν κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, τότε θὰ ἀντελαμβανόμεθα ἐξ ἀμέσου ἐποπτείας τί εἴμεθα, ποία ἡ σύστασις μας καὶ τίς ἡ ἀφετηρία τῆς ὑπάρξεώς μας καὶ θὰ ἐπερίττειε τότε ἡ σύστασις τοῦ Δελφικοῦ Θεοῦ: γνῶθι σαυτόν».

Ἄσπον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἕκτασιν τοῦ ὑποσυνειδήτου, περὶ τοῦ ὁποίου

άνωτέρω, ἐκ τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ἀρούμεθα τὰ ὡς ἔπειτα:

«Ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐξετάζομεν τὸ ζήτημα τοῦτο τοῦ οὕτως καλουμένου ὑποσυνειδήτου πολὺ βαθύτερον. Φρονοῦμεν δηλαδὴ, ὅτι τὸ ὑποσυνειδητόν ἐστὶν περισσότερο ἐκτεταμένον ἐν χρόνῳ παρά τὸ περιεχόμενον τῆς παρουσίας ζωῆς, διότι ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς συνειδητῆς πείρας τῶν αἰσθήσεων μας. Τὸ ὑποσυνειδητόν ἐκτός τῶν εἰς λήθην περιελθόντων στοιχείων τῆς βρεφικῆς καὶ παιδικῆς ἡλικίας, περιλαμβάνει καὶ ἄλλα στοιχεῖα προερχόμενα ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ «εἶναι» τοῦ ἀτόμου, δηλαδὴ δὲν εἶναι προϊόν παραστάσεων ἐκ τῆς παρουσίας ζωῆς τοῦ ἀτόμου ἢ ἐσχηματισμένων ὑπὸ τοῦ νοῦ κρίσεων, ἢ αντιλήψεων, ἀλλ' ἔχει τὴν πηγὴν του μῆσα εἰς τὸ βαθὸς τῆς προσωπικότητος, ἀποτελοῦν στοιχεῖον τῆς ἀτομικότητος».

Ἰδέαι ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑποσυνειδήτου σπανίως δύνανται νὰ ἐλθῶσιν εἰς τὸν νοῦν. Τουναντίον τὸ περιεχόμενον τοῦτο δύνανται νὰ ἐπηρεάζῃ τὸ συναισθηματικόν τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὕτω παρατηροῦμεν εἰς ἀνθρώπους τὴν ἐκδήλωσιν «πηγαίων», καθὼς λέγομεν, «αἰσθημάτων καλωσύνης καὶ φιλοσοφικῆν ἀκόμη διάθεσιν, χωρὶς αἱ ἐκδηλώσεις αὐταὶ νὰ προέρχωνται ἐκ τῆς διανοίας, ἥτις δύνανται πολλάκις νὰ μὴ εἶναι καλλιεργημένη. Τὰ φαινόμενα ταῦτα, λέγομεν, ὅτι ὀφείλονται εἰς ψυχικὴν ὠριμότητα τοῦ ἐκδηλοῦντος αὐτά. Τὰ περιστάτικα τὰ ὅποια μᾶς ἀφηγήθη ὁ κ. Ἴω. Βασιλῆς εἰς προηγούμενα τεύχη τοῦ «Ἰλισοῦ»,⁽¹⁾ διὰ τὸν «Χόντζα» καὶ τὸν «Μπάρμπα Δημήτρη» τῶν Γιαννιτσῶν προφανῶς εἰς ψυχικὴν ὠριμότητα ὀφείλονται.

Τὸ παράγγελμα τοῦ Δελφικοῦ Μαντείου «γνώθι σ' αὐτόν» ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοιαύτης πνευματικῆς τελειώσεως, τὴν ὁποίαν ἐνεφάνισαν μόνον ἐξέχουσαι πνευματικαὶ προσωπικότητες, ὡς εἶναι γνωστὸν ἐξ ἱστορικῶν δεδομένων. Ἡ ἐπίτευξις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην «ἐνόρασιν», καθ' ἣν ὁ νοῦς ὁρᾷ πρὸς τὸ κέντρον τῆς ψυχῆς καὶ ἀρύεται ἐκεῖθεν γνώσεις καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Σχετικῶς, ὁ θεὸς Ἰησοῦς ἔλεγεν: «Ἐγὼ οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω».

Ἡ ἐνόρασις δύνανται ἐνίοτε καὶ τεχνητῶς νὰ ἐπιτυγχάνεται προσκαιρῶς καὶ μερικῶς διὰ τοῦ λεγομένου ὑπνωτισμοῦ, ὅπου ὑπάρχουν παραδείγματα ἀναδρομῆς τοῦ ὑπνωτιζομένου εἰς βίους τοῦ προσφάτου παρελθόντος. Ὁ ὑπνωτισμὸς, ὅμως, ὅστις τόσο ἐπιπολαίως καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἐφαρμόζεται, λίαν ἐλαφρᾶ τῇ συνειδήσει, ἀποτελεῖ προσπάθειαν λίαν ἐπικίνδυνον καὶ ἐπιλήψιμον, διότι ὁ ὑπνωτίζων ἀναίρει τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ ὑπνωτιζομένου καὶ οὕτω παραβιάζει τὴν συνειδήσιν αὐτοῦ. Τοῦτο ὅμως ἀποτελεῖ ἀμαρτήματα κατὰ τῆς Φύσεως, δηλαδὴ ἀναίρεσιν φυσικοῦ δικαιώματος, ὅπερ συνάγεται εὐθύνας πνευματικῆς ἀγνώστου ἐκτάσεως, ὡς πάντα τὰ κατὰ τῆς Φύσεως ἀμαρτήματα. Ὁ φύσει πορευόμενος ἠθικὸς ἀνθρώπος πρέπει ὅθεν ν' ἀπέχῃ τοιοῦτων προσπαθειῶν τόσο πνευματικῶς ἐπικινδύνων.

Ἐξ ὧν ἐν συντόμῳ ἐπὶ τοῦ θέματος ἐξετέθησαν, ἐπαρκῶς καταφαίνεται ὅτι ὁ νόμος τῆς μετενσάρκώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀποτελεῖ μερικὴν περίπτωσιν, θὰ ἠδύνατο τις εἰπεῖν, τοῦ καθολικοῦ καὶ πανι-

(1) Τεύχη 6ον καὶ 7ον

σχύρου νόμου τῆς ἐξελιξεως, τόν ὁποῖον καί ἡ ἐπιστήμη ἔχει ὡς ἀντικείμενον σπουδῆς εἰς τὰς ὠργανωμένας μορφάς τῆς Γῆς.

Ὁ νόμος τῆς μετενσαρκώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς θά ἔδει, ὡς λέγουσι, νά ἐρευνᾶται καί ἐν συσχετισμῶ πρὸς τόν νόμον τοῦ ἀντιπεπονηθότος τόν ὁποῖον καί οἱ Πυθαγόρειοι, ἀλλά καί ἄλλα φιλοσοφικά συστήματα ἐσπούδαζον.

Ὁ νόμος τοῦ ἀντιπεπονηθότος (ἐκ τοῦ ἀντί-πάσχω, πάσχω ἀναλόγως τῶν πραχθέντων) εἶναι ὁ νόμος τῆς αἰτιότητος, οὐχί μηχανικῶς λειτουργῶν, ἀλλά μετὰ λόγου καί δικαιοσύνης, χεριζόμενος ὑπό ἀρχῆς πνευματικῆς, τὴν ὅποιαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπεκάλουν Μοίρας.

Ἡ ἐφαρμογή τοῦ νόμου τούτου ἐν συνδυασμῶ μετὰ τοῦ νόμου τῆς μετενσαρκώσεως ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν σκοπὸν δέν ἔχει τόν κολλασμόν, ἀλλά τὴν ἐπανόρθωσιν, τὴν ἐπαναφορὰν τῆς ψυχῆς ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῆς ὁδῶ πρὸς ἀνέλιξιν καί πρόσοδον πνευματικῆν.

Διὰ τῆς ἐνσυνειδήτου καί κατόπιν ἐρεῦνης ἀποδοχῆς τοῦ νόμου τῆς μετενσαρκώσεως ἐν συνδυασμῶ πρὸς τόν τοῦ ἀντιπεπονηθότος ἐξηγοῦνται πλεῖστα ὅσα περιστατικά τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων. Ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀτυχοῦντων ἢ ἀντιστρόφως ἀνθρώπων μέ κακίας ἢ ἐλαττώματα εὐτυχοῦντων. Ἐδῶ πρέπει νά ἀναζητηθῇ ἡ ἐπανορθωτικὴ ἐπέμβασις τῆς ἀρχῆς τῶν Μοιρῶν, ἥτις θέτει εἰς τὴν ψυχὴν τὰς δοκιμασίας ἢ ἀναγνωρίζει κεκτημένα δικαιώματα ἐκ προηγουμένου βίου.

Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ νόμου τῆς μετενσαρκώσεως ἔχει ὡς συνέπειαν καί τὴν συνειδητὴν ἀναγνώρισιν καί ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τῆς ἀδελφότητος τῶν ἀνθρώπων. Διότι, ὡς καί ὁ Βουδδισμὸς διδάσκει, δέν γνωρίζομεν ἐὰν ὁ ἄνθρωπος, τόν ὁποῖον ἀδιαφόρως σήμερον συναντῶμεν εἰς τὴν ζωὴν, προὔπηρξε πρόσωπον προσφιλές ἄλλοτε, διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ὁποίου βαθέως ἐπικράνημεν.

Ὁ νόμος τῆς μετενσαρκώσεως ἐξηγεῖ, ὡς προείπομεν, πολλά, ἀλλά καί τὴν καθολικὴν ἀγάπην καλλιεργεῖ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων.

Dr. Sherine Dorab

ΜΑΓΕΙΑ - ΘΑΥΜΑΤΑ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Νά έξασκής μαγική δύναμι, σημαίνει νά έξασκής φυσικές δυνάμεις, αλλά άνώτερες από τίς συνήθεις λειτουργίες τής φύσεως.

Ε. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

Η λέξις «Μαγεία» προέρχεται από την παλαιά Περσική «μάγκου». Την συναντούμε στις έπιγραφές του Δαρείου στό Μπαχιστάν. Οι άρχικοι Μάγοι ήσαν μιά τάξις ανθρώπων που ζούσαν στην Περσία. Όταν τό Ίράν κατεκτήθη από τους Άρειους, οι ίθαγενείς τής Περσίας βρέθηκαν άποστερημένοι πάσης πολιτικής δυνάμεως, και κατόρθωσαν νά γίνουν σημαντικόι στή χώρα διά θρησκευτικών άσκήσεων και έν συνεχεία έγιναν ιερά φυλή. Πολλές θρησκευτικές λειτουργίες που συνεχίζονται στή Ζωροαστρική θρησκεία όφείλουν τήν καταγωγή στις διδασκαλίες εκείνες.

Η σημασία τής λέξεως «μαγεία», στην άυστηρή της έννοια, σημαίνει θρησκεία, μόρφωσι και άποκρυφιστικές ένέργειες του Πέρσου Μάγου ή των ιερέων του Ζωροαστρισμού. Πολλές από τίς θρησκευτικές λειτουργίες στην Βαβυλωνία και στην Άσυρία μόνον ως μαγικές θά μπορούσαν να περιγραφούν. Στην Αίγυπτο ή θρησκεία και ή μαγεία ήσαν στενά συνδεδεμένες μαζί. Στην Ελλάδα και στην Ρώμη επίσης ή μαγεία έπαιξε μεγάλο ρόλο στα ιερά τελετουργικά τους. Ο Πλίνιος έπίστευε ότι ή μαγεία άρχισε με τους Μηδικούς και άργότερα ανεμίχθη με την άστρολογία. Οι Έλληνες έπίστευαν ότι άρχική πηγή τής μαγείας ήτο ο Ζωροάστηρς και ότι άνθρωποι, όπως ο Πυθαγόρας και άκόμη ο Πλάτων, έταξίδευσαν προς ανατολάς και έμαθαν τα Μυστήρια τής θρησκευτικής μαγείας από τίς ανατολικές θρησκείες και έτσι έγιναν οι ίδιοι δυνατοί μάγοι.

Βλέπομε ότι στους άρχαίους χρόνους ή μαγεία έθεωρείτο ως Θεία Έπιστήμη και ή έξάσκησης αυτής έθεωρείτο ως συνδρομή θείων προσόντων. Σε μεταγενέστερα χρόνια ή κατάχρησις και ο έκφυλισμός της τήν κατήνησαν άπαράδεκτη ως έπιστήμη. Η Αίγυπτια πριγκήπισσα, ή όποια βρήκε τον Μωϋσή και τον άνέθρεψε σαν παιδί της, ήτο ή ίδια μεμυημένη, και αυτή του έδίδαξε όλην τήν μαγεία τήν όποίαν ένώρισε αυτός. Διαβάζομε τα πολυάριθμα θαύματα που έκαμε όταν οδήγησε τήν φυλή του έξω από τήν Αίγυπτο.

Οί άρχαίοι ένώριζαν περισσότερο από τους σύγχρονους έπιστήμονας για ώρισμένες έπιστήμες, παρ' όλες τίς άνακαλύψεις που έκθειάζουν οι σύγχρονοι. Η ειδική αυτή έπιστήμη τής μαγείας έκάλυπτετο έπιμελώς από τας λαϊκάς μάζας. Έδιδάσκετο μόνον στους ιερείς των ναών. Οί σύγχρονοι Πέρσαι ιερείς είναι και σήμερα γνωστοί ως Μάγοι.

Όταν μιλούμε ή σκεπτόμαστε περι μαγείας, νομίζομε ότι είναι κάτι τό

ἀφύσικον, ἐναντίον τῶν κανονικῶν νόμων τῆς Φύσεως. Ἄλλὰ μαγεία δὲν εἶναι παρὰ ἀνώτερη καὶ ὀλιγώτερο γνωστὴ γνώσις τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ἀστρολόγοι, ἐρμητισταί, μάγοι καὶ ἀλχημισταί ἔκαμαν τὰ θαύματά τους μὲ μιά τέτοια ἀνώτερη γνώσι. Καί ἦτο καθαρὴ ἀμάθεια καὶ φανατισμὸς τοῦ κλήρου ὅταν ἀργότερα ἀπέδιδαν τὰ φαινόμενα στὶς ἐνέργειες τοῦ διαβόλου.

Ἡ Ἱερά Ἐξέτασις στὴν Εὐρώπῃ ὑπέβαλε σὲ μαρτύρια, ἔκαψε καὶ ἐσκότωσε χιλιάδες ἀνθρώπων, γιατί ἐξασκοῦσαν αὐτὴν τὴν ἐπιστήμη. Ἀκόμα καὶ ἡ μαγεία τῶν ἀρχαίων Χαλδαίων δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιά βαθειὰ γνώσις τῶν δυνάμεων ὠρισμένων χόρτων καὶ ὀρυκτῶν. Ἐγελοιοποίησαν τὸν Ρότζερ Μπαϊηκὸν καὶ τὸν εἶπαν ἀγύρτη καὶ ὅτι θέλει νὰ κάμῃ τὸν μάγον, καὶ τὸν εἰρωνεύθησαν ὅταν μίλησε γιὰ τὶς ἀνακαλύψεις τοῦ τῶν ὀπτικῶν κρυστάλλων καὶ τῆς πυριτίδος. Μερικοὶ τὸν κατηγόρησαν ὅτι ἔχει σχέσεις μὲ τὸν διάβολο!

Ἀνθρώποι κατέχοντες τέτοιες γνώσεις, ἐξασκοῦντες μεγάλη δύναμι διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν, ἐργάσθησαν ὑπομονετικά γιὰ κάτι καλύτερο ἀπὸ φήμη καὶ ὄνομα. Φωτισμένοι μὲ τὸ φῶς τῆς αἰώνιας ἀλήθειας, οἱ ἀλχημισταὶ αὐτοὶ συγκέντρωσαν τὴν προσοχὴ τους ἐπὶ ὠρισμένων πραγμάτων ἀγνώστων στοὺς κοινούς ἀνθρώπους. Ἦτο φυσικὸ γι' αὐτοὺς νὰ εἶναι ἀλτρούισταί, ἀγαθοεργοὶ καὶ ταπεινοί. Περιφρονήσαντες πλοῦτη, πολυτέλεια, ἐπιδείξεις καὶ κοσμικὴν δύναμιν, ἀπέβλεψαν στὴν ἀπόκτησι γνώσεων, τὶς ὁποῖες θεωροῦσαν πολυτιμότερες ἀπὸ ὅ,τιδήποτε ἄλλο. Θεωροῦσαν ὅτι ἡ πτωχεία, ἡ πείνα, ὁ κόπος καὶ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι μεγάλο τίμημα γιὰ τέτοιες γνώσεις. Τέτοιοι ἄνδρες ἦσαν ὁ Παράκελσος, ὁ Κορνήλιος Ἀγρίππας.

Ἡ μαγεία καὶ τὰ θαύματα ὀφείλονται σὲ μιά δύναμι πού βρίσκεται σὲ κάθε ἀνθρώπινον ὄν καὶ σὲ κάθε πρᾶγμα τῆς δημιουργίας.

Κάθε ἀνθρώπος μπορεῖ νὰ ἀναπτύξῃ αὐτὴ τὴ δύναμι καὶ νὰ γίνῃ ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους μάγους. Ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ παγκόσμια δύναμις καὶ πῶς λειτουργεῖ; Δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ θέλησις, τὸ θεῖον αὐτὸ προσὸν πού κάθε ἀνθρώπινη ψυχὴ συμμερίζεται μὲ τὸν Δημιουργόν. Ἡ θέλησις εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμις ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ Παράκελσος λέγει ὅτι ἡ «ἀποφασιστικὴ θέλησις εἶναι ἡ ἀρχὴ πάσης μαγικῆς ἐνεργείας». Πᾶσα ἄσκησις θελήσεως ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα δύναμιν. Ὁ Σοπενχάουερ ὀνομάζει τὴν δύναμιν αὐτὴν μαγικὴν γνώσιν.

Ἀλλὰ πῶς ἐνεργεῖ ἡ θέλησις; Πῶς μπορεῖ νὰ κάμῃ πέτρινα ἀγάλματα νὰ μιλήσουν, νὰ θεραπεύσῃ ἀσθενεῖς, νὰ καλέσῃ πνεύματα νεκρῶν καὶ νὰ κάμῃ πλεῖστα ὅσα ἄλλα; Κάθε τι πού ὑπάρχει, ἀντικειμενικόν καὶ ὑποκειμενικόν, ἔχει ἕνα πρᾶγμα κοινόν –τὸ κάθε τι προέρχεται ἀπὸ τὴν θεῖαν οὐσίαν καὶ ἡ ὅλη δημιουργία, πού εἶναι μέρος Αὐτῆς, ἔχει σὲ ὀλιγώτερο ἢ περισσότερο βαθμὸ τῆς δύναμι νὰ δημιουργήσῃ – ὀνομάσῃ το Αἰθέρα, πού εἰσδύει παντοῦ, (ὄχι τὸν αἰθέρα τῶν ἐπιστημόνων). Ὁ Μπούλβερ Λίττον τὸ ὀνομάζει Παγκόσμιον Αἰθέρα. Αὐτός ὁ Παγκόσμιος Αἰθέρας βρίσκεται σάν θεμέλιο κάτω ἀπὸ τὰ διάφορα σχήματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐκδηλώνονται οἱ δυνάμεις τῆς ὕλης –ἠλεκτρισμὸς, μαγνητισμὸς,

τηλέφωνον, ράδιον, θαύματα και μαγεία— όλα είναι έκδηλώσεις του παγκοσμίου αυτού αιθέρος, και έπειδή ό ίδιος ό άνθρωπος διαποτίζεται μέ τόν ίδιον αυτόν αιθέρα μπορεί νά έλέγχη και νά διευθύνη κατά βούλησιν κάθε τι πού υπάρχει ή έκδηλώνεται.

Οί μάγοι όλων τών χωρών και περιόδων έκαναν τά θαύματά των γιατί έγνωρίζαν αύτήν τήν κοινή πηγή στή Φύσι πού διαποτίζει τά πάντα, και μπορούσαν νά έλέγχουν τά διάφορα ρεύματα μέ τή δύναμι τής θελήσεως. Ήσαν δύο ειδών —φυσικοί και ψυχολόγοι— οί φυσικοί είχαν άποτελέσματα έπί υλικών πραγμάτων και οί ψυχολόγοι είχαν τά πνευματικά φαινόμενα του Μεσμερισμού. Ο Μεσμερισμός είναι ό σημαντικώτερος κλάδος τής μαγείας και τά φαινόμενά του είναι τά άποτελέσματα του Παγκοσμίου Παράγοντος, ό όποιος άποτελεί τή βάση πάσης μαγείας. Οί άρχαίοι τόν όνόμαζαν Χάος, ό Πλάτων και οί Πυθαγόρειοι τόν όνόμασαν «Ψυχή του Κόσμου».

Μεγάλη σύγχυσις έδημιουργήθη γιά τήν έκφρασι του ίδιου πράγματος. Τά Άτουσμεχράμ τών Πάρσων, τό Πύρ του Έρμου, ή φλογοβόλος δάδα του Άπόλλωνος, ή φλόγα του βωμού του Πανός, τό άσβεστον πύρ στο ναό τών Άθηνών, ή φλεγόμενη βάτος του Μωϋσή, οί άτμοι του Μαντείου τών Δελφών, τό Άστρικόν φώς τών Ροδοσταύρων, τό Άκάσα τών Ίνδων μεμυημένων, ή ψυχική δύναμις του Κόξ και ό γαλβανισμός του Κρούκς, και τέλος ό ήλεκτρισμός, είναι τά όνόματα τών διαφόρων έκδηλώσεων τής μιās αίτιας, ή όποία διαποτίζει τά πάντα.

Ο Πυθαγόρας έδίδαξε τούς όπαδούς του ότι Θεός είναι ό Παγκόσμιος Νους, διάχυτος σέ όλα τά πράγματα και ότι έπειδή διαποτίζει τά πάντα μπορεί νά έπικοινωνή από τό ένα άντικείμενο στο άλλο και μπορεί νά δημιουργή όλα τά πράγματα μέ μόνη τήν δύναμι τής θελήσεως του άνθρώπου.

Άν γνωρίζετε ότι σέ κάθε άνθρώπινο όν υπάρχει κάτι θεϊον, πνευματικόν, τότε τό θεϊον αυτό ή ή πνευματικότης πρέπει νά είναι εις πάν ό,τι υπάρχει —στην πέτρα, στο φυτόν, στο όρυκτόν— σέ μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Εάν ή νεκρή ύλη μπορεί νά έκδηλώση βαρύτητα ή όπως ό ήλεκτρισμός νά έλκύση, νά άπωθήση και νά βγάξη σπινθήρες, τότε, όπως ό εγκέφαλος του άνθρώπου, μπορεί, έστω σέ μικρό βαθμό, νά σκεφθί έπίσης. Ο διαχωρισμός κάθε πράγματος σέ πνεύμα και ύλη σάν άπολύτως δύο διάφορα πράγματα, δέν είναι όρθός. Άλλά αν τά χωρίσωμε σέ θέλησι και έκδήλωσι θά είμεθα άκριβέστεροι. Είτε όνομάσωμε τά φαινόμενα δύναμι, ενέργειαν, ήλεκτρισμό, μαγνητισμό, δύναμι θελήσεως ή πνεύμα, είναι τό ίδιο πράγμα —μερική έκδήλωσις τής ψυχής, ένα μέρος τής θείας θελήσεως πού διαποτίζει όλην τήν φύσιν και ή όποία λόγω γλωσσικής άνεπαρκειας, μάς είναι γνωστή ως Θεός.

Η θέλησις, νοήμων, άψαυστος και πανίσχυρος, βασιλεύει ως άπόλυτος μονάρχης έπί πάσης ουσίας. Ο Θεός είναι ή Μεγάλη Παγκόσμιος Ίδέα —ό Θεός ήθέλησε και έδημιούργησε τόν κόσμον. Μέ τήν θέλησί μου κινώ τά χέρια μου και τά πόδια μου, μέ τήν θέλησί μου ή σκέψις μου διασχίζει τό διάστημα, προσκρούει σ' ένα φίλον και τόν αναγκάζει νά

κάμη αυτό πού θέλω. Τά μυστηριώδη αποτελέσματα τῆς ἔλξεως καί τῆς ἀπωθήσεως εἶναι οἱ ἀσυνειδητοὶ παράγοντες αὐτῆς τῆς θελήσεως. Ἡ γοητεία πού ἐξασκοῦν τὰ φίδια ἐπὶ τῶν πτηνῶν γιὰ νὰ τὰ καταβροχθίσουν δέν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ἐνσυνειδητὴ ἐνέργεια τῆς ἰδίας αὐτῆς θελήσεως. Ὁ ἰσπανικὸς κηρὸς (τὸ βουλοκέρρι), τὸ γυαλί καὶ τὸ ἤλεκτρον, ὅταν τρίβονται, ἐλκύουν ἐλαφρά σώματα. Καὶ τοῦτο ἐπίσης εἶναι ἓνα ἀσυνειδητὸν ἀποτέλεσμα τῆς θελήσεως, ἡ ὁποία ὑπάρχει στὴν ὀργανικὴ καὶ στὴν ἀνόργανη ὕλη, γιὰτὶ ὑπάρχει στὸ κάθε τι ἓνα μόνιον τῆς θείας οὐσίας, ὅσον μικρὸ καὶ ἂν εἶναι. Εἰς μὴ ἐξελιχθεῖσαν μορφήν ἡ θέλησις ἐνεργεῖ ἀσυνειδήτως, ἀλλὰ στὸν ἄνθρωπο ἐνεργεῖ ἐνσυνειδήτως.

Ὁ κωφὸς, ὁ τυφλὸς, ὁ χλωλὸς καὶ ὁ ἀσθενὴς πολλακίς ἐθεραπεύθησαν μὲ τὴν δύναμι αὐτῆς τῆς θελήσεως καὶ ὁ Μεσμερισμὸς εἶναι μία μόνον ἀποψις αὐτῆς.

Ἡ μαγικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ἐνεργῇ ἐξωτερικῶς, βρίσκεται, ὅπως ἦτο, κρυμμένη στὸν ἐσωτερικὸ ἄνθρωπο. Ἐτσι ἡ μαγικὴ αὐτὴ σοφία καὶ δύναμις ὑπνώττει, ἀλλὰ δι' ἀπλῆς ὑποβολῆς ἀφυπνίζεται καὶ γίνεται ἐνέργεια.

Τόσον ὁ Παράκελσος ὅσον καὶ ὁ Βάν Χέλμετ λέγουν ὅτι τὸ «Πνεῦμα διαχέεται παντοῦ καὶ τὸ πνεῦμα εἶναι τὸ μέσον τοῦ μαγνητισμοῦ». Λέγουν ὅτι ἡ πραγματικὴ πρωτόγονος μαγεία δέν ἀποτελεῖτο ἀπὸ δεισιδαιμονίες καὶ περιττὲς τελετουργίες, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιβλητικὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ πνεῦμα αὐτὸ εἶναι κοινὸν παντοῦ, ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅποιος γνωρίζει αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς καὶ πῶς νὰ τὸ θέσῃ σὲ ἐφαρμογή, μπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ πᾶσαν βλάβην. Ὅποιος γνωρίζει νὰ τὸ χειρίζεται ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων μπορεῖ νὰ θεραπεύῃ καὶ ἐξ ἀποστάσεως ἀκόμη. Οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νὰ τὰ ὀνομάζουν θαύματα, ἂν μὲ θαύματα ἐννοῦν παρέκκλισι ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς νόμους τῆς Φύσεως.

Μετάφρασις: Γ. ΒΛΙΑΜΟΥ

ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ – ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

Τό Φεβρουάριο του 1986, ό Κρισναμούρτι, αυτός ό μεγάλος φιλόσοφος τής αγάπης και τής έλευθερίας, έγκατέλειπε σέ βαθειά γεράματα, τό γήινο βίο. Πιστεύουμε, ότι τιμώντας μέ σεβασμό και αγάπη τή μνήμη του, έκφράζουμε και όλους τούς φίλους τής αλήθειας και τής πραγματικής έλευθερίας.

Παραθέτουμε ένα κείμενο τής Radha Burnier, Προέδρου τής Θεοσοφικής Έταιρίας, πού μās δίνει μιά γενική εικόνα γιά τή μορφή και τό έργο του και, κυρίως, γιά τό μήνυμα πού μās άφησε ή ξεχωριστή αυτή πνευματική προσωπικότητα.

Ό σύνδεσμος ανάμεσα στόν Κρισναμούρτι και τή Θεοσοφική Έταιρία είχε σπάσει, όχι γιατί έφυγε –όπως πιστεύουν οι περισσότεροι– αλλά γιατί ό κόσμος δέν ήταν έτοιμος νά δεχθώ ένα βαθύ μήνυμα και μάλιστα μ' έναν τρόπο πού δέν ήταν συνηθισμένος. Αυτό δέν ήταν ή πρώτη φορά πού συνέβη. Οι Έβραίοι δέν ήθελαν ν' ακούσουν τόν Ίησού, όταν ήλθε νά διδάξει. Η πλειονότητα τών Ίνδών δέν ανταποκριθηκε γιά πολύ καιρό σ' αυτά πού είπε ό Βούδδας. Στους περισσότερους ανθρώπους άρέσει νά επιστρέφουν στις σκέψεις και τις συνήθειές τους, τις βολικές θεωρίες και ιδέες του, άκόμη και όταν αυτές κλονισθούν, γιατί ή ριζική άλλαγή είναι και δύσκολη και «άβολη».

Όμως κάθε τι πού είναι βαθύ είναι και ριζοσπαστικό. Η αλήθεια δέν μπορεί νά καιροσκοπεύει και νά συμβιβάζεται, όπως άρέσει στόν άνθρωπο. Στις «Έπιστολές τών Διδασκάλων» γίνεται έντελώς σαφές, ότι όποιος παίρνει στά σοβαρά τό ζήτημα τής Άτραπού, πρέπει νά έγκαταλείπει όλους τούς τρόπους σκέψης και δράσεώς του. Έτσι, τά μέλη τής Θεοσοφικής Έταιρίας θά έπρεπε νά είχαν προετοιμασθεί γιά ν' ακούσουν ένα νέο μήνυμα. Όταν όμως, ό Κρισναμούρτι άρχισε νά όμιλεί μέ τρόπο ριζοσπαστικό, αυτόι πού δέν μπορούσαν νά τόν ακούσουν ήσαν πολλοί.

Τό ίδιο τό γεγονός, ότι άποποιήθηκε όποιαδήποτε αύθεντία, ήταν ριζοσπαστικό. Έκείνοι πού περιμεναν, ό «Παγκόσμιος Έκπαιδευτής» νά έμφανισθεί στό πρόσωπο του Κρισναμούρτι, είχαν –όπως ό ίδιος είπε τό 1927– μιά εικόνα στό μυαλό τους, σχετικά μέ τό τί θά έλεγε και ποιά θά ήταν ή ύπηρεσία του Κρισναμούρτι. Μιά εικόνα είναι μιά στατική, ύλική μορφή πού προβάλλεται άπό τή διάνοια και ό Κρισναμούρτι έλεγε, ότι όσο ή εικόνα παραμένει στατική, οι άνθρωποι είναι εύτυχημένοι και ίκανοποιημένοι.

Μόλις ή εικόνα γίνει ζωντανή, ένοχλούνται. Άσφαλώς, είναι πολύ πιό

ευχάριστο να έχει να κάνει κανείς με κάτι που δεν όμιλει ή δρα, εκτός αν αυτό γίνεται όπως εκείνος επιθυμεί. Μία εικόνα μπορεί να κατασκευασθεί, για να παίξει ένα ρόλο που ικανοποιεί. Περιμέναν από τον «Παγκόσμιο Έκπαιδευτή» ότι θα έλεγε στον κόσμο τι να πιστεύσει, και ότι θα όριζε την «αλήθεια» και το ρόλο που θα έπρεπε να παίξουν οι όπαδοί του. Σε πολλούς ίσως θα άρεσε ένας σημαντικός ρόλος ως όπαδών και έρμηνευτών. Όταν όμως, άρχισε η διδασκαλία και ο Κρισναμούρτι άρνήθηκε κάθε αύθεντία για τον έαυτό του και δεν δέχθηκε όπαδούς και έρμηνευτές, οι ύποψήφιοι όπαδοί τρώμαξαν ή άπογοητεύτηκαν.

Ο Κρισναμούρτι διευκρίνησε από το 1927, ότι δεν είχε σκοπό να πει τι είχε ανακαλύψει. Έκείνες τις μέρες, ο κόσμος ρωτούσε: Ποιό είναι το «Άγαπημένο» για το όποιο όμιλείς; Και αυτός άπαντούσε: «Θά είμαι σκοπύως άόριστος, γιατί, αν και θά μπορούσα να το καθορίσω έπακριβώς, δεν έχω σκοπό να το κάνω. Διότι, εάν όρίσεις ένα πράγμα, τότε παύει να ζή». Ο κόσμος θα όργιαζε με διάφορες θαυμάσιες περιγραφές του «Άγαπημένου» ή ό,τι άλλου είχε ανακαλύψει. Στο «Notebooks» και το «Journal» ύπάρχουν νύξεις για κάτι μεγαλειώδες και άκατονόμαστο, που μερικές φορές άποκαλούσε το «άλλο», γιατί δεν έχει καμμιά σχέση με την πραγματικότητα του κόσμου μας. Οι Ούπανισάντ, επίσης, αναφέρονται σε «Έκείνο» που ούτε ο νους ούτε οι λέξεις ή οι σκέψεις μπορούν να άγγιξουν. Ό,τι άκούγεται με τ' αυτιά –λέξεις που θυμόμαστε και έπαναλαμβάνουμε– είναι τμήμα του ύλικού έγκεφάλου. Η μνήμη άνήκει σ' αυτή την περιορισμένη περιοχή. Άλλά στους ανθρώπους άρέσουν οι περιγραφές και η προσκόλληση σε όρισμούς και έτικέτες. Θά τους άρεσε να κολλήσει και ο Κρισναμούρτι μία έτικέτα επάνω του. Αν το είχε κάνει, τότε αυτόμάτως θά παρουσιάζοντο «μαθητές», «άπόστολοι», ή ό,τι άλλο φανταζόντουσαν για τον έαυτό τους. Έκείνος όμως είπε: «Όταν άρχισα να σκέπτομαι, θέλησα να ανακαλύψω τί σήμαινε ο όρος Παγκόσμιος Έκπαιδευτής και η εμφάνισή του στον κόσμο». Ίσως αυτή η εμφάνιση να μνή ήταν εκείνο που συζητούσε ο κόσμος, αλλά κάτι που δεν μπορεί να εκφραστεί με λόγια. Όποιος θέλει να βρει την αλήθεια, πρέπει να μάθει να σκέπτεται και να ανακαλύπτει για τον έαυτό του και να μνή άποδέχεται περιγραφές, όρισμούς και λόγους των άλλων.

Ο Κρισναμούρτι έδωσε μία μικρή ένδειξη για το τί ήταν το «Άγαπημένο»: «Τό Άγαπημένο» μου είναι οι άνοικτοί ούρανοι, τό λουλουδι, είναι κάθε όνθρώπινο πλάσμα». Στη ζωή του αυτή ήταν η αλήθεια. Δεν ήταν άπλως μία μεγαλόστομη δήλωση. Σε καμία στιγμή δεν έδειξε, ότι βλέπει κάποιο πράγμα πιό σπουδαίο από τ' άλλα ή ότι αισθάνεται πώς κάποιο βρίσκεται χαμηλά και άλλο ύψηλά. Έλεγε ότι είχε ως άρχή του να άκούει τον καθένα και πάντοτε. «Η έπιθυμία μου ήταν να μάθω από τον κηπουρό, από τον παρία, από τό γείτονά μου, τό φίλο μου, από όποιον θά μπορούσε να διδάξει, ώστε να γίνω ένα με τό Άγαπημένο». Μέχρι τό τέλος, άκουγε με προσοχή και τρυφερότητα όλους άνεξαιρέτως χωρίς να κάνει διάκριση ανάμεσα στους ανθρώπους. Άνταποκρινόταν με μία γενναιοδωρία, που μπορεί να φαινόταν στους άλλους ύπερβολική. Άκούγο-

ντας και παρατηρώντας τόν έπιστήμονα, τόν διανοούμενο, τόν πολιτικό, όλους, έβλεπε μέσα στον πυρήνα τών πραγμάτων, όπως φαίνεται καθαρά από πολλά γραπτά του.

Διέθετε μία τεράστια, χωρίς όρια θά λέγαμε, ικανότητα για τρυφερότητα και στοργή. Ο κόσμος χρησιμοποιεί τή λέξη «άγάπη» χωρίς νά τής αποδίδει μεγάλη σημασία. Η συννησιμένη άγάπη αποδέχεται τή ζήλεια, τήν προσκόλληση, τή μικροπρέπεια κ.λ.π. Η δική του άγάπη όμως ήταν βαθειά, πλημμυρίζουσα, εύσπλαχνική, τελειώς διαφορετική από τών άλλων.

Πολλοί από εκείνους πού τόν παρακολουθούσαν για πολλά χρόνια, αισθάνθηκαν τήν εξαιρετική δύναμη και έξαρση πού διέχεε στις όμιλιες του και τις προσωπικές συζητήσεις. Οί περισσότεροι άνθρωποι θέλουν νά έχουν έπιρροή και νά τήν χρησιμοποιούν, εκείνος όμως προειδοποιούσε: «Μήν έπηρεάζεσθε από έμένα». Κάτω από τήν έπιρροή του πολλοί νόμιζαν ότι κατανοούσαν άλλ' αυτό συχνά ήταν μία παροδική κατάσταση. Όταν κάποιος αντίλαμβάνεται πραγματικά μέ τή δική του άκρόαση, μελέτη και παρατήρηση, τότε παρουσιάζεται ένα σταθερό φώς και αυτό είναι πού ο καθένας πρέπει νά ψάξει νά βρεί.

Ευθύς εξ άρχης, όταν άρχισε τό έργο του, ο Κρισναμούρτι δήλωσε καθαρά, ότι δεν είχε σκοπό νά προσπαθήσει νά πείσει κανένα. Τό μόνο πού έκανε ήταν νά προσπαθήσει νά διεγείρει τήν αντίληψη και τήν επιθυμία τής αναζήτησης τής αλήθειας, χωρίς νά προσκολλάται σε καμία αύθεντία, νά επαναλαμβάνει άλλους ή νά αναφέρεται σε βιβλία ακόμη και δικά του. Όταν υπάρχει πραγματική επιθυμία για τήν αναζήτηση τής αλήθειας, τότε απελευθερωνόμαστε. Όταν υπάρχει αύθεντία, τότε υπάρχουν όρια πού πρέπει νά φοβόμαστε. Η αύθεντία είναι έπισφαλής. Δημιουργεί ανασφάλεια, φανατισμό και δογματισμό.

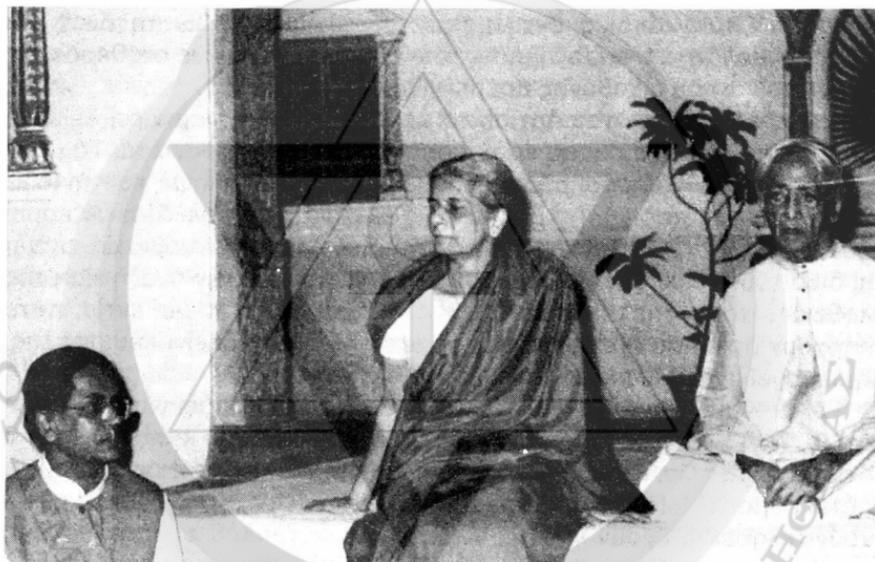
Ο Κρισναμούρτι ήταν σαν ένα λουλούδι, πού σκορπάει γύρω τό άρωμά του, χωρίς νά ενδιαφέρεται ποιός περνάει δίπλα του και τί σκέπτεται γι' αυτό. Αυτή είναι η πεμπτουσία τής πράξεως πού δεν ενδιαφέρεται για αποτελέσματα και πού η Μπαγκαβάτ Γκιτά αναφέρεται. Πάρα πολλοί έχουν μιλήσει κι έχουν γράψει γι' αυτό, όμως η αλήθεια ήταν μακριά από τή ζωή τους. Όταν κάποιος γνωρίζει τήν αλήθεια, μπορεί νά όμιλεί ή όχι, όμως η ζωή του είναι πλημμυρισμένη από άρωμα και όμορφιά.

Ο Κρισναμούρτι έλεγε, ότι, όταν δεν υπάρχει προσκόλληση τά όρια ανάμεσα στη ζωή και τό θάνατο είναι πολύ λεπτά. Έδειξε τή ζωή και το θάνατο κάτω από ένα διαφορετικό φώς. Ο θάνατος του σώματος θεωρείται γενικά κάτι τραγικό, όπως και η φυσική απόσταση θεωρείται χωρισμός. Αλλά εκείνος έλεγε, πώς όταν ήταν μακριά, δεν του έλειπε κανείς. Μπορούσε πάντοτε νά είναι κοντά σε όλους, γιατί ήταν ένα μέ τή μεγαλωσύνη και τό άχρονο όλόκληρης τής ζωής.

Μερικοί ρωτούν: «Δέν ήταν η διδασκαλία του δυσονότη, απομακρυσμένη από τή ζωή του συννησιμένου ανθρώπου;» Ήταν ακριβώς τό αντίθετο. Μπορεί νά ήταν βαθειά, αλλά όχι και δυσονότη. Αφορούσε τή ζωή τών συννησιμένων ανθρώπων, γιατί έριχνε φώς στο πρόβλημα του Έγώ,

πού είναι τό μόνο πραγματικό πρόβλημα γιά τόν άνθρωπο, αυτό πού προκαλεί φόβο, επίθυμία γιά δύναμη, απογοήτευση, έλπίδα, προσκόλληση, τήν επίθυμία γιά συνέχεια. Τό μήνυμα, λοιπόν, του Κριναμούρτι ήταν ένα μήνυμα γιά τήν καθημερινή ζωή κάθε ανθρώπου, αλλά ήταν ακόμη ένα μήνυμα πού μπορούσε νά παρασύρει κάποιον πέρα από τήν καθημερινή ζωή, μέσα στην καρδιά της ύπάρξεως, στην αλήθεια της, τήν ομορφιά της και τήν ειρήνη της.

Μετ. Π. Παπασλιώτης

Ὁ Κρισμαμοῦρτι στό Καστρί 1–5 Ἰουνίου 1933

Περιληπτικά Πρακτικά τῶν ὀμιλιῶν του. (Σχόλια: Σταῦρος Βασαρδάνης)

1 Ἰουνίου 1933: Ἡ «παράδοσις» ἀποτελεῖ μηχανοποίησιν τῆς σκέψεως. Στηρίζεται στὸν φόβο. **Πρέπει νὰ κατανοήσωμε τὴν παράδοσιν, γιὰ νὰ ἀπελευθερωθοῦμε ἀπ' αὐτή.** (Ἄντι αὐτοῦ τὴν ἔχουμε καταστήσει... Μόδα). Ἡ Τέχνη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν Αἰγυπτιακὴν παράδοσιν, ὑπῆρξε δημιουργικὴ καὶ **ὀλοκληρωμένη**. Τὴν κατανόησιν νὰ μεταφράσωμε σὲ πράξιν. Παρακαλεῖ τὸν σκεφθοῦμε ἐπάνω σ' αὐτὰ καὶ νὰ συζητήσωμε. Ἀπαντᾷ σὲ ἐρωτήσεις. Εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν παράδοσιν **τῶν ἀποκτημάτων** καθὼς καὶ πρὸς τὴν παράδοσιν **τῆς πενίας**. Εἶναι ἐναντίον κάθε ἀκρότητος. Νὰ ζοῦμε ἐντονα, ὅτι πιστεύομε καὶ συνειδητοποιώντας αὐτὸ νὰ μὴ διστάζωμε νὰ πετάξωμε κάθε περιττό. Ὅποιος κατανοεῖ πλήρως, δὲν διστάζει, ὅπως δὲν διστάζει ὁ ἐρωτευμένος. **Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος χωρὶς κατανόησιν** (καθὼς συμβαίνει στὴν ἐποχὴ μας – μὲ κίνδυνον καταστροφῆς) θὰ μᾶς φέρῃ ἀπὸ μιά παράδοσιν σὲ ἄλλη, πάντοτε χωρὶς κατανόησιν. Πρέπει νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ κάθε παράδοσιν, νὰ ζοῦμε «πλήρως καθ' ἑαυτοὺς», ὄχι χωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ἀντιμέτωποι πρὸς αὐτοὺς, ἀλλὰ μόνοι κατὰ φυσικὸν τρόπον, **σάν ἓνα ἄνθος**. Νὰ σκεφθοῦμε πάνω σ' αὐτὰ καὶ νὰ θέσωμε τὴν κατανόησιν σὲ πράξιν.

2 Ἰουνίου 1933: Ἡ ζωὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ἐλεύθερον ροήν. Οἱ ἄνθρωποι δημιουργοῦν αὐθεντίας καὶ σκλαβώνονται ἀπ' αὐτές, ὥστε ἡ ζωὴ τοὺς καταπτάει ἀντίδραση, ἀντὶ νὰ εἶναι δράση. Δημιουργοῦν γνώμονες, ἐξωτερικὰ τὴν κοινὴν γνώμην, ἐσωτερικὰ τὰ ἰδανικὰ ἢ θεοὺς, καὶ ἔτσι ἐμποδίζουν τὴν ἐλεύθερον ροὴν τῆς ζωῆς. Ὁ ἀπελευθερωμένος ἄνθρωπος ἐνεργεῖ αὐθόρμητα καὶ ὄχι ἔπειτα ἀπὸ διανοητικὴν ἐκλογὴν, χρησιμοποιώντας τὴν πείρα. Συνήθως δὲν ἔχομε ἐπίγνωσιν τοῦ περιορισμοῦ μας. Πρέπει νὰ τὴν ἀποκτήσωμε, κατανοώντας ὅτι οἱ πράξεις μας ἀποτελοῦν ἀντιδράσεις, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς γνώμονες ποὺ ἔχομε σχηματίσει. Ὅχι νὰ γυρίσωμε στὸ παρελθόν, ἀλλὰ νὰ ἔχωμε ἐπίγνωσιν τοῦ παρόντος. Μὲ τὴν ἰδέαν τῆς Μετενσαρκώσεως ἡ δράσις μας γίνεται σειρά ἀναβολῶν. Ἀπὸ τὴν παράδοσιν καὶ αὐθεντίαν δημιουργεῖται ἀντίδρασις, πάλη. Ἀπαλασσομένοι ἀπὸ τὴν παράδοσιν καὶ τοὺς γνώμονες, μὲ τὴν ἐπίγνωσιν κάθε πράξεως, θὰ φθάσωμε στὴν κατάστασιν τῆς χωρὶς προσπάθειας ἐνεργείας, τῆς ἐλευθέρως δράσεως. Διαρκῶς ἀναβάλλομε, προσπαθώντας ν' ἀποφύγωμε τὸν πόνον μὲ παρηγοριὰς – ἰδανικὰ, θρησκευτικὰ, διδασκάλους –, ἐνῶ μὲ τὸ ν' ἀντικρῶσωμε τὸν πόνον, θὰ τὸν κατανοήσωμε καὶ θ' ἀπελευθερωθοῦμε ἀπ' αὐτόν. Δὲν ὑπάρχει καμμιά διέξοδος γιὰ νὰ ξεφύγωμε. Οἱ περισσότεροι κατανοοῦν μὲ τὸν πόνον, οἱ ὀλιγότεροι χρησι-

μποιοῦν τὴ νοημοσύνη (Ἄτραπός πόνου καὶ Ἄτραπός Ἀγάπης). Θέλει νὰ ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ αὐθεντίες, γνώμονες καὶ ἰδανικά, δημιουργώντας νοημοσύνη. Ὅχι διανοητική, ἀλλὰ συνδυασμὸ σκέψεως καὶ ἀγάπης. **Νὰ εἶμαστε σάν σπέρτα ἔτοιμα ν' ἀνάψουν.** Ἐτοιμοὶ ν' ἀναπνεύσωμε νέες ἐντυπώσεις. Ἡ μελέτη τῶν προϊόντων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι χρήσιμη γιὰ νὰ μάθωμε τί ἐσκέφθησαν οἱ ἄλλοι, ὄχι ὅμως καὶ γιὰ τὴ δική μας κατανόηση. **Τὰ σημερινὰ ἐκπαιδευτήρια εἶναι καταστρεπτικά** διότι καθιστοῦν τὸ ἄτομον τροχὸν μιᾶς μηχανῆς. Ἡ κοινωνία φοβᾶται τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. **Τὸ πραγματικὸ ἄτομο εἶναι παγκόσμιον ἄτομο.** (Ἴδε HOMO OCCIDENTALIS NOVOUS τῆς «Κοιλιάδας τῶν Ρόδων»). Ὅταν μέσα μας εἶμαστε φτωχοὶ, ζητᾶμε παντοῦ ἐξω τὸν πλοῦτο. Ἐφ' ὅσον δὲν κατανοοῦμε τὴν πραγματικότητα, δὲν μπορούμε νὰ ζήσωμε σὲ ἄρμονία. Ἀπ' ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ἔλθῃ ἡ κατανόηση, καθίσταται ἀτομική.

3 Ἰουνίου 1933: Μὲ ἀτομικότητα δὲν ἐννοεῖ ἐγκεντρισμὸ. Ἀπαλλασσόμενοι ἀπὸ τίς πολλές ψεύτικες ἀξίες, θὰ γίνωμε ἄτομα στὸν τρόπο τοῦ σκέπτεσθαι, ὄχι στὸν φυσικὸ κόσμον. Ὅχι μάταιη προσπάθεια ἀνακαλύψεως τῆς Ἀληθείας, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπίγνωση τοῦ ψεύτικου θὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ Ἀλήθεια. Ὁ φυλακισμένος ἀπελευθερώνεται ὅταν λάβῃ ἐπίγνωση τῆς φυλακῆς καὶ τὴν γκρεμίση. **Ἐξετάζοντας τὸν ἑαυτὸ μας** (Γνώθῃ σ' αὐτὸν -Δελφοὶ- Τεκτονισμὸς) θὰ λάβωμε ἐπίγνωση τοῦ περιορισμοῦ μας μέσα στὴν παράδοση καὶ τίς αὐθεντίες. Ζητώντας τρόπο νὰ ξεφύγωμε ἀπὸ τὴ σύγχυση, δημιουργοῦμε παράδοση, γνώμονες, αὐθεντίες, πού ὀφείλονται στὸν φόβο μας. **Ζητοῦμε τὸν Θεό, τὴν Ἀλήθεια, γιὰ νὰ προσαρμοστοῦμε.** (Τὴ ζητοῦμε ἐξω. Ἐνῶ εἶναι ἐντὸς μας). Ἐτοὶ ἡ νοημοσύνη μας καταντάει παραβολὴ τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἐκείνου πού ἐπιθυμοῦμε. Δὲν χρειάζεται παραβολή, ἀλλὰ πληρότης κατανόησεως. Ἡ προσπάθειά μας εἶναι μίμησις ἰδανικῶν καὶ αὐθεντιῶν. Ὅπου μίμησις, προσπάθεια. Ὅπου προσπάθεια, χρόνος. Ἡ ἐσφαλμένη ἐντύπωση τοῦ χρόνου μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ παρὸν καὶ δημιουργεῖ τὴ μνήμη, δηλαδὴ παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον. Ζοῦμε στὸ παρελθόν ἢ στὸ μέλλον, λόγῳ ἀτελοῦς δράσεως στὸ παρὸν, λόγῳ ἑλλείψεως ἐπίγνώσεως τοῦ παρόντος. Ἐτοὶ δημιουργεῖται ἡ παράδοσις τῆς θρησκείας ἢ ἀθείας, τοῦ καπιταλισμοῦ ἢ τοῦ κομμουνισμοῦ, κλπ. Ἡ σκέψις μας περιορίζεται ἀπὸ τὸ μερικὸ καὶ ἡ πράξις μας καθίσταται ἀτελής. Νὰ ἀποκτήσωμε ἐπίγνωση τῆς ἀτελείας καὶ συγχύσεως αὐτῆς τῆς καταστάσεως, τῆς ἑλλείψεως πληρότητας εἰς αὐτὴν, καὶ ἀβίαστα, χωρὶς ἰδιαίτερη προσπάθεια νὰ ζήσωμε ἀληθινά. Ἀντὶ νὰ ζητᾶμε τὴν Ἀλήθεια ἢ τὸν Θεό, νὰ λάβωμε ἐπίγνωση τῶν περιορισμῶν μας πού θέτουν ἐμπόδια στὴ σκέψις μας. Γιὰ νὰ λάβωμε ἐπίγνωση δὲν χρειάζεται διανοητικὴ μόνον ἐξέταση, ἀλλὰ καὶ δράση. Ἐξετάζοντας τὸ ψεύτικο, θὰ βροῦμε τὸ ἀληθινόν. (Καὶ τότε ὁ Θεὸς θὰ παρουσιαστῇ μπροστὰ μας. Ἀπειρῶς ὠραῖος!) Μὲ τὴν πλήρη δράση στὸ παρὸν, χάνονται ὁ περιορισμὸς τῆς αὐταπάτης τοῦ χωρισμοῦ τοῦ χρόνου σὲ παρελθόν καὶ μέλλον (Καὶ συνοψίζει ὡς ἐξῆς): Γιὰ νὰ ξεφύγωμε ἀπὸ τὴ σημερινὴ σύγχυση, ζητᾶμε τὸν Θεὸ ἢ τὴν Ἀλήθεια. Ἐτοὶ δὲν ἀποκτοῦμε ἐπίγνωση τῶν περιορισμῶν μας. Ἀπὸ ἑλλειψη ἐπίγνώσε-

ως του παρόντος, δημιουργείται ο χρόνος και εκ τούτου η προσπάθεια. Ένω, με την επίγνωση του περιορισμού μας, επέρχονται η πληρότης, που είναι άχρονη. Νά ζούμε χωρίς περιορισμούς, στο παρόν, είναι άθανασία.

Απαντήσεις του σε ερωτήσεις: Δεν υπάρχει όρθο και μη όρθο, όταν ζητε αρμονικά. Στη δυσαρμονία υπάρχει χωρισμός. Ακολουθώντας την επιταγή της κοινωνίας, πιέζετε εξωτερικά. Ακολουθώντας τις επιθυμίες σας, πιέζετε έσωτερικά. Και τα δύο οδηγούν στη δυσαρμονία. Κατανοώντας, δρᾶτε αρμονικά. Μην ασχολείσθε νά ανακαλύψετε την αρμονία. Λάβετε επίγνωση της δυσαρμονίας, ή όποια δημιουργεί πόνο, και από την κατανόησή σας θά εξέλθη άβιαστα ή αρμονία. **Κανείς δεν μπορεί νά σᾶς δώσει τίς άληθινές αξίες.** Αν σᾶς ἔδιναν, θά ἔκάνετε μίμηση και συνεπῶς δέν θά εἶχατε κατανόηση. Όταν ή σκέψη εἶναι σταματημένη, όταν ο νοῦς εἶναι σκλαβωμένος από επιθυμίες, ἔρχονται τᾶ γεγονότα και συγκρούονται και δημιουργείται δυσαρμονία. Όταν εἴσθε προσκολλημένοι, δέν υπάρχει πληρότης. Όσον υπάρχει δέσμευση από παραδόσεις, δέν υπάρχει πληρότης, πού εἶναι ἔλευθερία από κάθε δέσμευση. Τώρα ἐνεργοῦμε ἑτεροκινούμενοι. Πρέπει νά ἐνεργήσωμε οἱ ἴδιοι, νά ἔλθωμε σέ σύγκρουση, γιά νά κατανόησωμε. Αν πῶ δηλητήριο, δέν ἐνδιαφέρει πῶς τό πῆρα, ἀλλά πῶς νά τό βγάλω. Δέν ἐνδιαφέρει ή πηγή τῶν ἐπιθυμιῶν, οὔτε υπάρχουν ἀνώτερες και κατώτερες. Πηγή τους εἶναι ή ἐπιθυμία της κατοχῆς. Όταν ἀποκτήσω κάτι, ή ἐπιθυμία μου μετατίθεται σέ κάτι ἄλλο. Ἐκεῖνο πού ἀπέκτησα τό ὀνομάζω κατώτερη ἐπιθυμία. Ἐκεῖνο πού ἐπιθυμῶ, ἀνώτερη. Ἐφ' ὅσον υπάρχει σύγκρουση σκέψης-συναίσθηματος, δέν υπάρχει ἄχρονη ζωῆ. Νά μή ζητάμε νά ἐνοήσωμε τήν ἄχρονη ζωῆ, ἀλλά νά λάβωμε ἐπίγνωση της δυσαρμονίας. Ἀπό τόν φόβο καταστρέφεται ή δράση.

4 Ἰουνίου 1933. Απαντήσεις σέ ερωτήσεις: Όταν τό ἄτομον δέν εἶναι πλήρες καθ' ἑαυτό, ζητᾶ σέ κάποιον ἄλλον συμπλήρωση. Όταν ὁ ἄλλος πεθαινη, υπάρχει μοναξιά και πόνος. Ο θάνατος τονώνει τήν ἀτέλεια, τήν ἔλλειψη πληρότητας. Η ἰδέα της μοναξιάς φέρνει πόνο. Με τήν ἐπίγνωση της μοναξιάς γεννιέται ἐπιθυμία παρηγορίας, ἀναπαύσεως σέ πίστεις, σέ πνευματιστικές συγκεντρώσεις, στήν ἰδέα της Μετενσάρκωσης, σέ ἀπολαύσεις του κόσμου ή σέ ὑπηρεσία του κόσμου, στή βεβαίωση της συνεχείας της ζωῆς μετά θάνατον. Ἐτσι ἐγείρονται ὀχυρωματικά ἔργα – οἱ διάφορες πεποιθήσεις – πού ἐμποδίζουν τήν ἀντιμετώπιση του προβλήματος της μοναξιάς, πού ἀποτελεῖ τήν ἀτέλειά μας. Ἐτσι γεννιέται σκληρότης και χάνεται ή φρεσκάδα, ή χαρά της ζωῆς. Δέν πρέπει νά ἐνδιαφέρῃ τί γίνεται μετά θάνατον, ἀλλά ἐάν ἔχωμε ἐπίγνωση της ἀτελείας τῶν πράξεων του παρόντος. Σχετικῶς μέ τή Μετενσάρκωση: Ἄν εἴμαστε δυστυχεῖς στο παρόν, τί ὀφείλει ή εὐτυχία στο μέλλον; Η παρηγορία δέν μπορεῖ νά δώσει πληρότητα, εἶναι ὑπνωτικό πού ἀφαιρεῖ τή δύναμη της ἐρεῦνης. Με τήν ἐπίγνωση της μοναξιάς και μέ τήν ἐρευνα, δημιουργεῖται νοημοσύνη. Ἀφοῦ ὅλες οἱ μορφές θά φθαροῦν, πρὸς τί ή λύπη του θανάτου; **Όλοι πεθαίνουν. Ἀλλά υπάρχει ἄθα-**

νασία και αυτή είναι η πληρότης. Υπάρχει άθνασσία, όχι όμως του περιορισμένου αύτενσυνειδήτου, του έγώ, τό όποϊον έδημιοιργήθη έξ αντίδράσεως, εκ πάλης, εκ διαρκούς συγκρούσεως πρós τις ιδέες και τήν κοινωνία. **Τό έγώ έμφανίζεται όταν έμποδίζεται ή έλεύθερη ροή τής ζωής.** Γιατί προσκολλάστε στο έγώ και ρωτάτε για μετενσάρκωση ή εκμηδένιση; Έθέλετε τή συνέχιση του έγώ στο χρόνο και αυτό όνομάζετε πρóοδο, εξέλιξη. Άλλά με τή συνείδηση του έγώ δέν μπορεί να βρεθί τό Αίώνιο. Τό έγώ είναι ή αντίδραση. Άθνασσία δέν είναι ή διαίωvιση τής αντίδράσεως, αλλά ή πληρότης τής ζωής. Τό άτελές έχει άρχή και τέλος. **Η πληρότης είναι άναρχη και άθάνατη.**

(Μιλώντας για τόν θάνατο άνέφερε ένα ινδικό παραμύθι, με συμπέρασμα ότι δέν υπάρχει θάνατος. Έξέφρασε καθαρά τήν άποψη ότι υπάρχει συνέχιση μετά θάνατον, αλλά αυτό δέν άποτελεί λύση, ούτε φέρνει κατανόηση (όπως τό να ζήση κανείς πολλά χρόνια δέν συνεπιφέρει κατανόηση). Άθνασσία είναι ή πληρότης, ή άπολύτρωση από τό έγώ. Είπε άκόμη ότι υπάρχει μία αίωνία πραγματικότητας. Δέν άπαντάει άπ' ευθείας στις έρωτήσεις, γιατί μία τέτοια άπάντηση θά ήταν σαν ένα χάπι και δέν θά έφερνε καμμιά κατανόηση. Άπαντά προσπαθώντας να κινήση σε σκέψεις, **ώστε ό έρωτών να βρή μόνος του τήν άπάντηση**). (Ίδε βιβλίο μου ΣΚΕΨΕΙΣ. Κεφ. «Περί Έλευθερίας»).

5 Ίουvίου 1933: Άπαντήσεις σε έρωτήσεις: Τή νόηση τής πείρας τής στιγμής τήν έμποδίζουν οι πέπλοι τής παραδόσεως. Όταν ζούμε συγκεντρωμένοι στο παρόν, είμαστε έλεύθεροι από το παρελθόν. Όσο δέν είμαστε πλήρη άτομα, ζούμε σαν κοινωνικές μηχανές. Οι σκέψεις, συναισθήματα και δράσεις έπηρεάζονται από τήν κοινωvία. Όταν έρευνήσωμε τις κοινωνικές αξίες, τις κατανοήσωμε και τις υπερβούμε, τότε καθιστάμεθα πλήρη άτομα. (Δηλαδή «Ήλιοι» – Αυτόφωτοι – Άθάνατοι – Τώρα είμεθα «Πλανήτες». Όπαδοί. Έτερόφωτοι – Θνητοί – Σ. Βασαρδάνης). Τότε θά κατανοήσωμε τήν πληρότητα τής ζωής, πού είναι ή άθνασσία. Στην έρώτηση άν τό άτομο είναι άθάνατον ή εκμηδενίζεται, άπήvτησε: Κρίνομε με όρους διτότητας (άντιθέτων). Έγώ – μη έγώ, καλό – κακό, άθνασσία – εκμηδένιση. Άλλά κατανόηση και άθνασσία είναι έλευθερία από όλες τις αντίθεσεις. Είναι πληρότης, στην όποια δέν υπάρχει διτότης. Για τήν πλήρη κατανόηση χρειάζονται άνεμπόδιστοι (πλήρεις) πράξεις.

Έρώτηση: Πώς ό άπελευθερωμένος άνθρωπος άντικρύζει τήν θλίψη του κόσμου και πώς μπορεί να είναι ευτυχής όταν ό κόσμος βρίσκεται στή θλίψη; Άπόκριση: Υπάρει πολλή συναισθηματικότητας, τήν όποια όνομάζομε **άγάπη πρós τούς άλλους**. Άν κάποιος είναι άμαθής, πρέπει και σεις να γίνετε άμαθής; **Μόνον ό άπελευθερωμένος άνθρωπος είναι ικανός να βοηθήση**. (Ίδε βιβλίο μου ΣΚΕΨΕΙΣ–Κεφ. «Περί Έλευθερίας»). Κατανοείτε λίγο και θέλετε και άλλοι να μπουv στο κλουβί τής δικής σας κατανοήσεως. Άλλάζοντας κλουβί, δέν βοηθεíte τήν άνθρωπότητα. Να γκρεμίζεται τις φυλακές και όχι να δημιουργήτε άλλες μεγαλύτερες (εύρυχωρότερες). Όπου υπάρχει πληρότης (όχι άπλη γνώσις), δέν

υπάρχει ζήτημα μεταδόσεως γνώσεως, αλλά προσπάθεια νά κινηθούν και ἄλλοι εἰς ἐλευθέραν δρᾶσιν. **Υπάρχει τὸ καθεστῶς τοῦ κατέχειν. Μπορεῖ νά υπάρξῃ καὶ καθεστῶς τοῦ μὴ κατέχειν.** (Ὅμως αὐτὸ τὸ καθεστῶς δὲν μπορεῖ νά ῥθει στὸν Πλανήτη μας πρὶν ἀποχτήσῃ ὁ ἄνθρωπος «Νύμπελπερχ» – πρὶν καταστῆι HOMO OCCIDENTALIS NOVUS («Κοιλιάδα τῶν Ρόδων»). Χωρὶς κατανόησι δὲν θά υπάρξῃ ἐλευθερία, παρὰ μόνον ἀλλαγὴ σκλαβιάς. Ζητᾶτε ἓνα τέρμα, διότι δὲν κατανοεῖτε τὸ παρὸν. Βάζετε ὀδηγούς σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίες σας. Ἐγκαθιδρύετε σάν ἰδανικά ὅ,τι δὲν ἐφθάσατε (τὰ πλείστα ἐγωιστικά). Ζητᾶτε ὀδηγούς γιὰ νά βγῆτε ἀπὸ τὴ σύγχυσι, γιὰ νά ξεφύγετε ἀπὸ τὸν πόνου καὶ τὴ μοναξιά. Σᾶς λέγω νά ἐλευθερωθῆτε ἀπὸ ὀδηγούς καὶ ἀπὸ τέρματα καὶ νά κατανοήσατε τὸ παρὸν. Ἡ ἔλλειψις κατανόησεως δημιουργεῖ παρελθόν καὶ μέλλον. Ὅταν ὁ νοῦς ἐλευθερωθῆ ἀπὸ παρελθόν καὶ μέλλον καὶ συγκεκριθῆτε στὸ παρὸν, τότε ἐξαφανίζεται τὸ παρελθόν καὶ τὸ μέλλον. Ζητᾶμε νά ἐννοήσωμε τὸν Θεό, ἀντὶ νά ζητᾶμε νά λάβωμε ἐπίγνωσι τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τοῦ περιορισμοῦ μας. Ἐρώτησι: Πῶς μποροῦμε νά ζήσωμε χωρὶς κοινωνία; Ἀπόκρ.: Τί θαυμάσια λέξι ἢ κοινωνία! Δὲν εἶναι μία διαρκὴς σύγκρουσι καὶ ἐκμετάλλευσι, θρησκευτικὴ καὶ οικονομικὴ; Νομιζομε τέλεια τὴν κοινωνία καὶ φοβούμεθα νά τὴν ἀλλάξωμε; Ἐπειδὴ δὲν εἶμαστε πλήρη ἄτομα, ὑπάρχει σύγκρουσι. Ὅταν ὑπάρχει πληρότης, δὲν ὑπάρχει πιά δυσαρμονία. Ἀνακεφαλαίωσι: Τί ζητᾶμε; Ὅσοι ἔχουν ὑλικά ἀγαθὰ ζητοῦν πνευματικὴ εὐτυχία. Ὁ ἀναμορφωτὴς ζητᾶ νά ἀναμορφώσῃ ἀπὸ τὰ κακὰ τοῦ παρελθόντος. Καθένας ζητᾶ ὅ,τι δὲν ἔχει, νά ξεφύγῃ ἀπὸ ὅ,τι εἶναι. Ζητᾶτε τελματώδη ἡσυχία καὶ ἱκανοποίησι, πού εἶναι διαφυγὴ ἀπὸ τὴν πάλη τῆς ζωῆς. Ἐτσι δημιουργήθηκε ὁ Θεός, σύμφωνα μὲ τὶς ἐσωτερικὲς σας ἐπιθυμίες. Ἡ ζωὴ σας εἶναι φθορά, χωρὶς δημιουργικότητα. Πρέπει νά κατανοοῦμε καὶ ὄχι νά ξεφεύγωμε. Ἐτσι θά **ἐλευθερωθῶμε** (Ἴδε βιβλίο μου «ΣΚΕΨΕΙΣ» Κεφ. «Περὶ Ἐλευθερίας») ἀπὸ τὶς δημιουργημένους ἀξίες, πού εἶναι τὰ ἰδανικά. Προσπαθεῖτε νά κάνετε διάκρισι μεταξὺ οὐσιώδους καὶ ἐποουσιώδους. Ἀλλὰ ὅταν κατακτήσατε τὸ οὐσιώδες, βλέπετε ἄλλο σάν οὐσιώδες. Ἀφοῦ ἀποκτήσατε ὑλικά ἀγαθὰ, στρέφεσθε πρὸς πνευματικά (ικανότητες, ιδιότητες, ἀρετές) καὶ αὐτὸ ὀνομάζετε πρόοδο. Γελάτε..., ἀλλὰ θά ἐξακολουθήσατε τὸ ἴδιο. **Περιοριζόμαστε στὸ παρελθόν καὶ στὸ μέλλον, ἀντὶ νά ζοῦμε στὸ παρὸν.** Ἡ ἰδέα τοῦ ὠραίου στὸ μέλλον, ἐμποδίζει τὴν κατανόησι τῆς ὠραιότητος τοῦ τώρα. Ἀθανασία, πληρότης, εἶναι ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κάθε ἰδέα προόδου. Πρόσοδος δὲν εἶναι τὸ περισσότερο ἢ τὸ ἀνέρχεσθαι, ἀλλὰ τὸ ἀποκτᾶν περισσότερο βᾶθος. Ἡ ἀναζήτησι τῆς Ἀληθείας εἶναι ἓνας τρόπος γιὰ νά ξεφύγωμε ἀπὸ τὸ τώρα. Ἀποκτήσατε τὴ συναισθησι τῶν ψεύτικων ἀξιών πού σᾶς φυλακίζουν, καὶ ἀπαλασσομένοι ἀπὸ τὶς ψεύτικες ἀξίες, θά κατανοήσατε αὐθόρμητα τὸ Αἰώνιον. **Αἰωνιότης, Θεός, Ἀλήθεια** (Ἐδῶ «προφητεῖει» τὴν ἀπόκτησι τοῦ «Νύμπελπερχ» τῆς «Κοιλιάδας τῶν Ρόδων» Τὴν ἐμφάνισι στὸν πλανήτη μας τοῦ HOMO OCCIDENTALIS NOVUS!) δὲν κατανοοῦνται διὰ μέσου μιᾶς ἰδέας στὸ μέλλον, ἀλλὰ διὰ πλήρους δράσεως στὸ παρὸν.

Ο ΝΟΥΣ

Ὁ Νοῦς, αιτιολογικός παράγων τῆς δημιουργίας καί τῆς ἐξελιξέως τῶν ὄντων

Διδῶς Καλλέργη

«Πάντα ρεῖ!»! Τό ἀπόφθεγμα αὐτό τοῦ Ἡρακλείτου, εἶναι ἴσως ἡ καλύτερη ἀρχή σ' ἓνα θέμα σάν αὐτό, πού πραγματευόμεθα καί πού βάση του ἔχει τόν νόμο τῆς ἐξελιξέως.

Τά πάντα ρέουν, κυλοῦν, τά πάντα ἐξελίσσονται, ἄλλοτε μέ ἀργό φαινομενικά βῆμα, ἄλλοτε μέ γοργό ρυθμό καί κάποτε μέ ἀσύλληπτη ταχύτητα, πού ἀφήνει σέ ἀπορία τόν μελετητή τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς καί τῶν νόμων πού τή ρυθμίζουν.

Ὁ νόμος τῆς ἐξελιξέως, συνυφασμένος μέ τήν οὐσία τῆς Φύσεως, σάν ἓνας βασικός φυσικός νόμος, εἶναι φανερός σέ ὅλους τοὺς μορφικούς καί μὴ μορφικούς ἀκόμη σχηματισμούς τῆς.

Ἡ σκέψη, νοητική ἐκδήλωση τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, παρουσιάζει τόν γοργότερο ρυθμό στήν ἐξέλιξη τῆς καί στίς ἀτελείωτες σέ ἀριθμό μεταβολές τῆς. Ἡ σκέψη βέβαια ὄχι μόνο τοῦ συνόλου τῶν σκεπτομένων ὄντων, ἀλλά καί ἡ ἀτομική, πού αὐτή κυρίως δίνει τόν τόνο τῆς μεταβολῆς, τῆς ἐξελιξέως καί ἐπομένως τῆς προόδου.

Ἄλλά τί εἶναι σκέψη; Ἡ ἐν χρήσει λεξικογραφία λέγει: «σκέψη εἶναι ἔρευνα, παρατήρηση, συλλογισμός, ἰδέα, διανόημα ἢ ἐξέταση πράγματος ἢ διανοήματος. Ἡ διαφορετικά, κάθε τί τό ὁποῖο περνᾷ ἀπό τόν νοῦ». Κατά τήν ψυχολογία ὁμως: «σκέψη εἶναι ἡ συνθετική λειτουργία τῆς νοήσεως, πού τείνει νά ἰσορροπήσῃ ἓνα ἐσωτερικό ἢ ἐξωτερικό ἐρέθισμα μέ τό σύνολο τῶν πνευματικῶν ἰδιοτήτων μας». Μέ ἄλλα λόγια ἡ σκέψη εἶναι παράγωγο τῆς νοήσεως σέ μιά δεδομένη στιγμή καί γιά ἓνα συγκεκριμένο ἐρέθισμα.

Ἡ λέξη νοήσῃ στήν ἐλληνική γλῶσσα ὑποδηλώνει δύναμη καί ἐνέργεια τοῦ νοῦ. Νοῦς δέ, τό εἶδος τοῦ νοεῖν –κατά τά λεξικά πάντοτε– διάθεση τῆς ψυχῆς καί τρόπος αἰσθήσεως.

Ἄν ὁμως θελήσωμε νά ἐξετάσωμε λεπτομερῶς τήν ἔννοια τῆς νοήσεως ἢ νά ἐμβαθύνωμε στήν παραγωγή τῶν λέξεων τῆς πλουσίας ἐλληνικῆς γλῶσσας, βλέπομε τή σκοπιμότητα τῆς ἐκφράσεως σέ συνώνυμες λέξεις, πολλῶν νόμων καί γεγονότων φυσικῶν, πού ξεφεύγουν ἀπό τήν καθημερινή μας ἀντίληψη. Ἐτσι μέ τόν τρόπο αὐτόν ἐξετάζοντας τή μεταβολή τῆς λέξεως ἀρσενικοῦ γένους τοῦ νοῦ, σέ θηλικοῦ γένους λέξη ὅπως εἶναι ἡ νόηση, σχηματίζουμε καί τόν ἀκόλουθο ὀρισμό τῆς: «Νοήσῃ εἶναι ἡ δυναμικά ἐξελιγμένη ἐκφραση ἑνός πρωταρχικοῦ αἰτίου τῆς Δημιουργίας χαρακτηριζομένου ἀπό ἐνέργεια καί ὀνομαζομένου νοῦ».

Ἐπομένως ὁ νοῦς αὐτός δέν εἶναι μόνον, ὅπως συνηθισμένα λέγεται,

τό είδος του νοεῖν, ἀλλά τό ἴδιο τό δημιουργικό αἶτιο τῆς νοήσεως, ὡς πρωταρχικός νοῦς, πού προηγήθηκε κάθε ἄλλης ζωϊκῆς ἐκδηλώσεως. Πρέπει λοιπόν νά εἶναι μία ἀπό τίς π ρ ῶ τ ε ς ἄ ν ε κ δ ἤ λ ω τ ε ς δ υ ν ἄ μ ε ι ς τῆς οὐσίας τῆς Φύσεως, πού τίς χαρακτηρίζει μόνον ἐνέργεια. Ἡ καλύτερα, εἶναι ἡ ἐνεργητική δύναμη τῆς οὐσίας τῆς, ἡ παντοδύναμη ἐκείνη δημιουργική τάση τῆς, αὐτή ἡ ἴδια ἡ ἐνέργεια.

Ἄλλά τί εἶναι ἐνέργεια; Ἡ ἴδια ἡ λέξη ἀπαντᾷ: ὠθηση γιά ἔργο ἢ ἐργασία.

Ἀναλύοντας τά ἀνωτέρω, λέγομε πῶς πρέπει νά υπῆρχε στήν ἀνεκδήλωτη Φύση ἢ στήν κατάσταση τοῦ Χάους τῆς ἐλληνικῆς Μυθολογίας, ἡ πρωταρχική αὐτή χαρακτηριστική ιδιότητά τῆς, ἡ ἐνέργεια, ἀδρανῆς καί ἔχοντας σέ λανθάνουσα κατάσταση τίς δυνάμεις τῆς γιά δημιουργική δράση. Ἡ πρωταρχική αὐτή ἐνέργεια – πού καί σήμερα μπορεῖ νά ὀνομασθῆ, ὅπως ἀπό τοὺς Ὀρφικούς καί τοὺς ἄλλους ἀρχαίους φιλοσόφους «μῆτις» ἢ πρωταρχικός νοῦς, ὡς αἰτιολογικός δημιουργικός παράγων – ἔχει μέσα τῆς σέ λανθάνουσα ἐπίσης κατάσταση, ὅλα τά μετέπειτα ἐκδηλωθέντα νοητικά φαινόμενα.

Σχετικά μάλιστα, ὁ Ἰωάνν. Στοβαῖος (στά «Φυσικά», περί ἀρχῶν καί στοιχείων, σελ. 80) ἀναφέρει γιά τόν Πυθαγόρα τά ἀκόλουθα: «ὁ Πυθαγόρας πάλιν, ὡς ἀρχάς τήν μονάδα καί τήν ἀόριστον δυάδα· ἀποδίδει δέ εἰς τοῦτο διά τās ἀρχάς τήν μὲν ὡς δ η μ ι ο υ ρ γ ι κ ὸ ν α ἰ τ ι ο ν καί αἰδῖον, τό ὁποῖον εἶναι ὁ ν ο ῦ ς , ὁ Θεός, τήν δέ ὡς παθητικόν καί ὑ λ ι κ ὸ ν , τό ὁποῖον εἶναι ὁ ὄρατός κόσμος».

Ἡ ἐπιμελημένη λοιπόν ἐρευνα τῶν συντελουμένων στήν Φύση, μᾶς φέρνει νά δεχθῶμεν ὅτι χρειάζεται πάντοτε ἡ ὑπαρξη δύο ἀντιθέτων παραγόντων, γιά νά δημιουργηθοῦν ὅλα τά γύρω μας, κάθε μορφῆς, θαυμαστά φαινόμενα. Οἱ δύο δέ αὐτοί παράγοντες, μετά τήν ἐκδηλωθεῖσα δημιουργία, φαίνεται ὅτι γίνονται πλέον οἱ ἀπαραίτητοι συντελεστές τῆς ἐξελιξέως τῶν ἐν ἐνεργείᾳ φαινομένων αὐτῶν.

Δέν θά ἐπεκταθοῦμε βέβαια πολύ ἐδῶ, στό ζήτημα δηλαδή ἂν οἱ πρῶτιστες οὐσίες στή Φύση, εἶναι δύο ἢ μία καί μόνη, ὅπως ἔχουν δεχθῆ στίς διάφορες θεωρίες των μέχρι σήμερα ἀρχαῖοι, παλαιοί καί νεώτεροι φιλόσοφοι, ἐπιστήμονες καί ἐρευνητές. Γιατί εἴτε μία εἶναι ἡ οὐσία τῆς, ἡ λεγομένη ὕλη-ἐνέργεια, εἴτε εἶναι δύο, καθῶς ὁ αἰθήρ καί ἡ ὕλη, ἢ ὅπως καί ἂν τίς εἶπαν διαφορετικά, ὅπωςδήποτε δύο φαίνεται νά εἶναι οἱ ἀρχές ἢ οἱ παράγοντες, πού χρειάζονται γιά κάθε τῆς δημιουργίας συγκρότηση.

Σχεδόν ὅλες οἱ κοσμογονικές καί οἱ ὄντογονικές θεωρίες τῶν ἀρχαίων, δέχονται δύο τάσεις τῆς οὐσίας τῆς Φύσεως καί δύο τοὺς συνεργαζομένους καί ἀνταγωνιζομένους δημιουργικούς παράγοντες, πού ἀπό τή συνεργασία ἢ τή συγκρότησή των πρὸκύπτουν τά μορφικά συγκροτήματα καί ἡ ποικιλία τῶν μορφῶν τῶν διαφόρων ὄντων.

Ἐκτός ἀπό τίς θεωρίες αὐτές καί ἄλλες, ἐπιστημονικές ἢ μὴ ἐπιστημονικές θεωρίες, κατά διαφόρους καιροὺς μίλησαν γιά τό τί περίπου χρειάσθηκε στή Φύση γιά νά ἐμφανισθοῦν οἱ κόσμοι καί οἱ μορφές καί

ποίο ήταν κατά τή γνώμη των τό πρωταρχικό τής δημιουργίας αίτιο. Μās μίλησαν δηλαδή γιάτίν ούσία ή τίς ούσίες τής Φύσεως, γιά τό πώς λειτουργοῦν σάν τάσεις ή παράγοντες, τόν θετικό καί τόν ἀρνητικό ή τόν ἀρρενα καί τόν θηλυκό.

Όσο γιά τούς όπαδούς τής θεωρίας τής μιάς καί μόνης πρωτίστης ούσίας τής Φύσεως, τής ὕλης-ένεργείας ή τής μάξης-ένεργείας, ή σύγχρονη έπιστήμη τούς ὑποχρεώνει νά δεχθοῦν δύο έπίσης παράγοντες, τόν θετικό καί τόν ἀρνητικό. Ἐπ' αὐτούς ό ένας παράγων, πού θά μπορούσαν νά τοῦ καταχωρήσουν τήν ένεργητική ή δημιουργική ικανότητα, θά πρέπει νά εἶναι τό ἀρνητικά φορτισμένο ήλεκτρόνιο τοῦ ατόμου, ενώ ό ἄλλος πού θά μπορούσαν νά τοῦ καταχωρήσουν τήν παραγωγική ικανότητα θά πρέπει πιθανόν νά εἶναι ό θετικά φορτισμένος πυρήνας τών θεμελιωδών σωματιδίων του.

Στό σημείο τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νά διευκρινίσωμε τί έννοοῦμε λέγοντας ένεργητική ή δημιουργική ικανότητα καί τί παραγωγική, κυρίως γιά όσους πιστεύουν ως δύο τίς ούσίες στή Φύση. Καί όσον ἀφορᾶ τήν ένεργητική ή δημιουργική ικανότητα τής ούσίας, έννοοῦμε τόν νόμο τής αιτιότητας, πού συνεκρότησε τούς κόσμους καί τίς μορφές πού ὑπάρχει στή μία ούσία τής Φύσεως ως ἰδιότης ένεργείας. Όσον δέ ἀφορᾶ τήν παραγωγική ικανότητα, έννοοῦμε τούς ἄλλους νόμους ή ιδιότητες τής συστολικῆς κίνησης καί τής διαστολικῆς ζωῆς, πού ὑπάρχουν στήν ἄλλη ούσία τής Φύσεως, δηλαδή στήν ὕλη καί πού έκδηλώνονται μέ πολλαπλασιασμό, αὔξηση καί ἀναπαραγωγή.

Ἄλλά πρέπει έπίσης νά διευκρινισθῆ ή διαφορά τής έννοίας τών λέξεων, ούσία, ιδιότης, νόμος καί δύναμη, γιά νά γίνη σαφέστερη ή εξέλικτική πορεία τών ἀρχῶν καί τών στοιχείων τής Φύσεως στήν παρούσα μελέτη καί σύμφωνα μάλιστα μέ τήν Πυθαγόρειο Φιλοσοφία.

Ούσία, λοιπόν, εἶναι είδος ή στοιχείο τής Φύσεως. Ἰδιότης δέ, εἶναι ό χαρακτήρας τής ούσίας, ή ποιότης της, ό τρόπος πού αὐτή έκδηλώνεται φυσικῶς. Νόμος της ή φυσικός νόμος, εἶναι ή ποιοτική καί ή ποσοτική σχέση της. Καί τέλος δύναμη τής ούσίας, εἶναι ή ἀριθμητική αὔξομοίωση τής ιδιότητος τής ούσίας ή καί ἀκόμη ή ποσοτική σχέση της.

Ἡ ιδιότης καί ή δύναμη, παρ' όλον ότι μπορεί νά εἶναι καί οι δύο φυσικοί νόμοι, δέν ἔχουν ὅμως τήν ίδια έννοια. Γιατί ή ιδιότης εἶναι χαρακτήρας καί ποιοτική σχέση τών ούσιῶν, ή δέ δύναμη εἶναι ή ποσοτική σχέσις των. Ἐτσι καί ό νόμος μπορεί νά έκφρασθῆ ως ιδιότης, ἀφοῦ εἶναι σχέση ποιοτική καί ποσοτική τών φαινομένων τής φύσεως, ἀλλά καί ή δύναμις έπίσης ἀφοῦ εἶναι ποσοτική σχέση των.

Ἐφαρμόζοντες τώρα, στό φιλοσοφικό τοῦτο θέμα, ως ένα σημείο τίς σύγχρονες έρευνες γύρω ἀπό τήν ἀτομική ένέργεια καί ιδιαίτερα γιά τούς όπαδούς τής θεωρίας τών δύο ούσιῶν τής Φύσεως, τής ὕλης καί τοῦ αἰθέρος, μπορούμε νά δεχθοῦμε γιά θηλυκό παράγοντά της, τά θεμελιώδη σωματίδια τοῦ πυρήνος τοῦ ατόμου τής ὕλης. Ἄρρενα δέ παράγοντά της τόν γύρω ἀπό τόν πυρήνα αἰθέρα, πού ἔχει μέσα του τήν ένέργεια. Τόν αἰθέρα τοῦτον ή έπιστήμη τόν παρουσίαζε σάν μία άνεξερεῦ-

νητη ακόμα «ένωτική κόλλα» του πυρήνος και των ηλεκτρονίων, τὰ ὁποῖα ὅμως ηλεκτρόνια δὲν μπορεῖ πιθανόν παρά νὰ εἶναι, μία ἀκόμη περισσότερο συμπυκνωμένη ἐνέργεια–αἰθέρας, ἀπὸ αὐτὴν τὴν «ένωτική κόλλα».

Γιὰ τὴ θεωρία μάλιστα αὐτὴ φαίνεται νὰ συνηγορῇ ἡ ἀποψη τῆς ἐπιστήμης, πού μᾶς παρουσιάζει τὸ ηλεκτρόνιο νὰ στριφογυρίζη γύρω ἀπὸ τὸν πυρῆνα τοῦ ἀτόμου τῆς ὕλης καὶ νὰ εἶναι τόσο ἐλαφρὸ καὶ ἀστάθμητο, ἔτσι πού νὰ φαίνεται σάν νὰ μὴν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ ἓνα μικροσκοπικὸ φορτίο ἀρνητικοῦ ηλεκτρισμοῦ.

Τὰ ηλεκτρόνια αὐτά, σύμφωνα μὲ τὴν ἀτομικὴ φυσικὴ, βρίσκονται σὲ ἀδιάκοπη κίνηση καὶ κρατιῶνται γύρω στὸν πυρῆνα ὅπως οἱ πλανῆτες γύρω στὸν ἥλιο, μὲ ὀλιγώτερο ὅμως σταθερὲς τροχιές. Ἐνῶ τὸ κέντρον – ἡ ψυχὴ τοῦ ἀτόμου κατὰ τοὺς εἰδικούς – ὁ πυρῆνας δηλαδὴ, πού εἶναι βαρὺς, ἀποτελεῖ τὸ στερεὸ μέρος, μὲ τὰ πρωτόνια καὶ τὰ νετρόνια του στενά δεμένα μεταξὺ των.

Οἱ ὀλιγώτερο ὅμως σταθερὲς τροχιές τῶν γύρω ἀπὸ τὸν πυρῆνα ηλεκτρονίων, εἶναι ἀκόμη μία ἀπόδειξη τῆς, ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ ἀτόμου τῆς ὕλης, μεταδόσεως τῆς ἐνεργείας στὴν περιφέρεια τοῦ πυρήνος. Καὶ ἂν τὰ ηλεκτρόνια θεωροῦνται ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονες ὅτι εἶναι οἱ φορεῖς τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀτόμου, τοῦτο συμβαίνει πιθανόν, γιατί ἡ ἐνέργεια μεταδίδεται ἀδιάκοπα σ' αὐτά, ἀπὸ τὸν γύρω αἰθέρα, πού σάν οὐσία εἶναι συνεχῆς, πραγματικὸς φορέας τῆς ἐνεργείας καὶ πού ἔρχεται ἄμεσα σὲ ἐπαφὴ μαζὺ των.

Ὁ ἐνεργητικὸς λοιπὸν αἰθέρας, ὁ γύρω ἀπὸ τὸν πυρῆνα τοῦ ἀτόμου, αὐτὸς πού στὰ ἀνωτέρω χαρακτηρίσαμε ὡς ἄρρενα παράγοντα καὶ πού πραγματικὰ φαίνεται νὰ βρίσκεται στὸ περιβάλλον τοῦ πυρήνος, στὴ δὲ Φύση συναντιεῖται σὲ εἰδικὴ ἐκδήλωση, ὡς δ ο ν η τ ι κ ῆ ἔ ν ε ρ γ ι α πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἐ ν ε ρ γ η τ ι κ ὸ ς ν ο ὺ ς στὴν πρωταρχικὴ του μορφή. Ὁ νοῦς δὲ τοῦτος μὲ τὴν νοητικὴ ἰκανότητά του, τὴ δονητικὴ δηλαδὴ ἐνέργεια τῆς οὐσίας, πού σάν κυρίαρχη δύναμη ἐκδηλώνεται ἔπειτα σὲ ὅλες τὶς ζῶσες μορφές, πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ ὡς δημιουργικὸ αἶτιο. Δηλαδὴ ὡς αἰ τ ι ο λ ο γ ι κ ὸ ς π α ρ ἄ γ ω ν τ ῆ ς δ η μ ι ο υ ρ γ ι α ς τῶν ὄντων καὶ τῶν νοητικῶν μορφῶν.

Ἡ μεταμόρφωση τοῦ ἀνωτέρω ἀναφερομένου ἐνεργητικοῦ νοῦ σὲ δημιουργικὸ αἶτιο τῶν ὄντων, ἐμφανίζεται στὴ Φύση ὡς τὸ πρῶτο εἰδικὸ νοητικὸ γεγονός. Καὶ αὐτὸ γιατί τότε σχηματίζονται οἱ λεγόμενες «νοητικὲς μονάδες», οἱ μορφές δηλαδὴ «ἐνεργητικῆς αἰθερικῆς δίνης».

Καὶ στὸ σημεῖο ὅμως τοῦτο τῆς παρουσίας μελέτης, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ διευκρίνιση τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων «δόνηση, δίνη καὶ παλμός», γιατί συχνὰ οἱ ἐπιστήμονες, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἑρμηνευτὲς τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν, δὲν διαχωρίζουν τὴν, ἀπὸ τὴν ἀρχαία καὶ νέα ἑλληνικὴ γλώσσα διατυπωμένη διαφορά των. Ἐτσι συχνὰ γίνεται σύγχυσις τῆς κυριολεκτικῆς σημασίας τῆς κάθε μιᾶς ἀπ' αὐτὲς τὶς λέξεις καὶ κατὰ συνέπεια γίνεται ἀσάφεια τοῦ νοήματός των. Γιατί «δόνηση» γενικὰ σημαίνει κυρίως τὴν κυματοειδῆ κίνηση μιᾶς οὐσίας καὶ στὴν προκειμένη περιπτώση τὴν ἐνεργητικὴ κυματοειδῆ κίνηση τῆς αἰθερικῆς οὐσίας. «Δίνη»

δὲ, τὴν κυκλικὴ δόνηση γενικά καὶ στὴν περίπτωση τῆς αἰθερικῆς οὐσίας, τὴν κυκλικὴ ἐνεργητικὴ κίνησή της. Μὲ τὴ λέξη ὅμως «παλμός» σημαίνεται κυρίως ἡ συστολικὴ καὶ ἡ διαστολικὴ κίνηση τοῦ ὑλικοῦ ἀτόμου, πού χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν κεντρομόλο κίνηση καὶ τὴ διαστολικὴ ζωὴ, τίς δύο δηλαδὴ βασικὲς ιδιότητες τῆς ὕλης.

Ἄλλὰ ἡ προοδευτικὴ καὶ σταθερὴ μορφοποίηση τῆς αἰθερικῆς ἐνεργείας ὡς «νοῦ», γίνεται μὲ τὸν θηλυκὸ παράγοντα, πού ἔχει τὴν παραγωγικὴ ἰκανότητα καὶ πού ἐκδηλώνει αὐτὴ τὴν παραγωγικὴ ἰκανότητά του, ἀπὸ τὴ στιγμή πού θὰ δεχθῆ τὴν περίπτωξη τοῦ δημιουργικοῦ αἰτίου· δηλαδὴ στὸν παραγωγικὸ θηλυκὸ παράγοντα καὶ στὸν πυρῆνα τοῦ ἀτόμου ἐκείνου, πού ἡ ἐπενέργεια τοῦ δημιουργικοῦ νοῦ συνδέει τίς ιδιότητές του, τὴν διαστολικὴ φυγόκεντρο καὶ τὴν συστολικὴ κεντρομόλο, μεταδίδοντάς του τὴν ἐνεργητικὴ ιδιότητά του, σ' αὐτὸν τὸν πυρῆνα ἐκδηλώνεται τότε ἡ κίνηση καὶ ἡ ζωὴ.

Καὶ ἀκόμη πιὸ ἀπλᾶ μπορούμε νὰ εἰπούμε ὅτι, ὅταν μὲ τὴν ἐπενέργεια τοῦ γύρω ἀπὸ τὸν πυρῆνα αἰθέρος, ἐκδηλωθῆ ἡ παλμικὴ κίνηση τοῦ πυρῆνος, τότε ἐμφανίζεται σ' αὐτὸν ἡ κίνηση καὶ ἡ ζωὴ. Καὶ τὸ ὑλικὸ ἄτομο γίνεται πλέον «κινούμενο καὶ ἐνεργητικὸ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του» καὶ στὴ Φύση καθορίζεται ὡς ψ υ χ ι κ ὸ ἄ τ ο μ ο , σὲ ἓνα ἐντελῶς ἀδιάσπαστο σύνολο.

Τὸ γεγονός δὲ αὐτό, δηλαδὴ ἡ δημιουργία τοῦ ψυχικοῦ ἀτόμου, πού προϋποθέτει «εἰδικὴ κατάσταση» τοῦ ἀτόμου τῆς ὕλης καὶ τῆς ἐνεργητικῆς οὐσίας πού τὸ περιβάλλει, ἀποτελεῖ στὴ Φύση τὸ δεῦτερο εἰδικὸ νοητικὸ γεγονός, πού ὀφείλεται στὸν βασικὸ φυσικὸ νόμο τῆς ἐξελιξεως τῶν οὐσιῶν καὶ χαρακτηρίζεται ὡς δ η μ ι ο υ ρ γ ι α τῆς ψυχῆς.

Ἡ νεοδημιουργηθεῖσα ψυχὴ γίνεται ἔκτοτε ἓνας αὐτοτελῆς δημιουργικὸς παράγων, ἐξ αἰτίας τοῦ ἀδιασπᾶστου πλέον τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς, μὲ τὸν νοῦν-ἐνέργεια. Ἐνεργοποιημένη δὲ προοδευτικὰ ἀκόμη περισσότερο, μορφοποιεῖ, παράγει πλέον, γεννᾷ καὶ διαιωνίζει, ἐξελίσσοντας καὶ ἐξελισσομένη δυναμικά. Γιατί ὁ πρωταρχικὸς νοῦς-ἐνέργεια, δίνει διαρκῶς ἐνεργητικὴ ὠθηση γιὰ δυναμικὴ πάντοτε αὐξηση καὶ στὸν παραγωγικὸ παράγοντα τοῦ ψυχικοῦ κέντρου, γινόμενος αἰτία τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ νόμου τῆς ἐξελιξεως καὶ στίς δύο ιδιότητές του. Ἄλλὰ ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ κι' ἔπειτα ἡ ἀλληλεπίδραση τῶν δύο τῆς ψυχῆς παραγόντων γίνεται ἀμοιβαία ὅσο εἶναι καὶ ἀδιάσπαστη ἡ ἔνωσή των.

Οἱ ἐσωτερικὲς δυναμικὲς ιδιότητες τῆς ψυχῆς, ἡ κίνηση καὶ ἡ ζωὴ, ἐνεργοποιούμενες μεταδίδουν συγχρόνως στὸν δημιουργικὸ της νοῦ, τὴν παραγωγικὴ θηλυκὴ ἰκανότητά των καὶ ὁ νοῦς μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονός, ἐμφανιζόμενος ἔκτοτε μὲ παραγωγικὴ ἰκανότητα, μετατρέπεται σὲ νόηση.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ ν ο ῦ ς στὴ νεοδημιούργητη ψυχὴ, γίνεται ν ὀ η σ η , γινόμενος ἐπίσης ἀφ' ἑνός ὁ ἐσωτερικὸς αἰτιολογικὸς παράγων τῆς δημιουργίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς ἐξελιξεως τῶν νοητικῶν ὄντων.

Ἡ ἐξελικτικὴ τάση τοῦ νοῦ σὲ νόηση, ἀπ' ἐδῶ κι' ἔπειτα εἶναι συνεχῆς, γιατί δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῆ ἐνεργητικὴ παραγωγικὴ ἰκανότης ἑνός πράγματος, χωρὶς τὴ διαρκῆ αὐξηση καὶ μεταβολὴ του.

Ἡ συνεχής ὁμως τάση δυναμικῆς μεταβολῆς τῶν ψυχῶν, ἔχει ἀποτέλεσμα μαζί με τὴ δυναμικὴ αὐξησὴ των καὶ τὴν προσθήκη νέων ἰδιοτήτων, ἐκδηλώσεων καὶ νόμων, πού ἐξεπορεύθησαν ἀπὸ τοὺς πρωταρχικούς ἢ βασικούς νόμους των.

Μὲ τὴν παρέλευση τοῦ χρόνου καὶ τὴν ποικιλία τῶν δημιουργηθέντων κόσμων καὶ μορφῶν, οἱ ἐκδηλώσεις καὶ οἱ νόμοι κατ' ἀνάγκην ἐπληθύνθησαν καὶ ἐγιναν ἀπειρώς πολυσύνθετοι, ὅσο καὶ ἡ ἀπειρὴ μορφικὴ ποικιλία στὴν ὁποία ἀνταποκρίνονται. Καὶ πολλές φορές πάλι οἱ πολυσύνθετοι αὐτοὶ νόμοι, τόσο διαφέρουν φαινομενικά ἀπὸ τοὺς βασικούς, ὥστε δίκαια ὁ ἐρευνητὴς νὰ δυσκολεύεται νὰ βρῆ τὴν φυσικὴ των σειρὰ. Τὸ ἴδιο λοιπὸν συμβαίνει καὶ στὴν προκειμένη περίπτωση τῆς νοήσεως, πού εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ ἐξηγηθοῦν πολλά φαινόμενά της.

Μία ὁμως περιληπτικὴ σειρὰ τῆς ἐξελίξεως της, στὴ κλίμακα τῶν ὄντων, εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς δώσῃ μιὰ γενικὴ ἰδέα της.

Ἡ πρωταρχικὴ λοιπὸν ἡ ἄ π λ ἦ ν ὀ η σ η τῆς ψυχῆς, στοὺς ἀτελεστέρους ὀργανισμούς, παρουσιάζεται με τ ο ε ν σ τ ι κ τ ο , πού μεταβάλλεται ἐπειτα σέ ζ ω ἱ κ ἦ ν ὀ η σ η στοὺς πιὸ ἐξελιγμένους ἀπ' αὐτοὺς. Καὶ φυσικά ὕστερα ἀπὸ εἰδικὰ ἐπίσης γεγονότα τῆς Φύσεως, πού συντρέχουν στὴν ὄντογονικὴ ἐξέλιξη με τὴ δυναμικὴ προσθήκη νέων νοητικῶν ἐκδηλώσεων. Ἡ ζωϊκὴ αὐτὴ νόση παρουσιάζει τὸ ἐνστικτο τόσο τέλειο, σέ σημεῖο πού συχνά καταπλήσσει.

Γιὰ τοὺς τελειότερους ὀργανισμούς ἀργότερα, ἡ ζωϊκὴ νόση ἐξελλισσομένη μεταπηδᾷ τὸ ὑψηλὸ σκαλοπάτι τῆς ἐξελικτικῆς της κλίμακος καὶ γίνεται λ ο γ ι κ ἦ ν ὀ η σ η . Ἄλλὰ καὶ τοῦτο πάλι γίνεται κατόπιν εἰδικῶν δυναμικῶν νοητικῶν γεγονότων τῆς Φύσεως. Εἶναι δὲ αὐτὴ ἡ λογικὴ-νόση, ἐκείνη πού ξεχωρίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ ἄλλα κατώτερα ὄντα καὶ πού τοῦ δίδει τὸ προνόμιο νὰ βασιλεύῃ στὴ Γῆ, κατακτώντας τοὺς νόμους καὶ τιθασσεύοντας τὶς δυνάμεις τῆς Φύσεως.

Ἔτσι μέχρις ἐδῶ παρουσιάζεται μιὰ κλίμακα ἐξελικτικῆς ἀνόδου τοῦ πρωταρχικοῦ νοῦ, με τὴν ἐξῆς σειρὰ: Νοῦς. Πρωταρχικὴ ἢ ἀπλὴ νόση. Ἐνστικτο-νόση. Ζωϊκὴ-νόση. Λογικὴ-νόση.

Σὲ ποῖο λοιπὸν νοητικὸ ἐπίπεδο μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ ἡ ἀδιάκοπη αὐτὴ ἐξελικτικὴ τάση τῆς νοητικῆς δυνάμεως τοῦ ἀρχικοῦ δημιουργικοῦ αἰτίου;

Στὴ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχει ἡ ἰκανότης ἐκείνη, πού με τὴ συνδρομὴ ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν παραγόντων, ὠθεῖ τὴν λογικὴ νόση σὲ ἀκόμη ἀνώτερη βαθμίδα δυναμικῆς ἐξελίξεως, δηλαδὴ στὴ γνῶση - νόση. Καὶ ἡ γνῶση - νόση αὐτὴ, φαίνεται νὰ εἶναι τὸ ἴδιο με τὴ συνειδητὴ νόση τῶν φιλοσόφων, τῶν μεμνημένων στὶς κρυμμένες ἀλήθειες καὶ στὰ μυστικά τῆς Φύσεως, καθὼς καὶ τῶν με ἀγνές προθέσεις ἐρευνητῶν της.

«Τὸ πρῶτιστο ἦταν ἡ ψυχὴ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτὸ της», ἔλεγε κάποιος φιλόσοφος. Ἄλλὰ πῶς θὰ εἶναι αὐτὸ δυνατό; Πῶς θ' ἀποκτήσῃ δηλαδὴ συνειδησὴ τῆς ἀτομικότητός της, πρὶν ἀκόμη φθάσῃ στὸ σημεῖο τοῦτο τῆς συνειδητῆς νοήσεως; Γιατί τί εἶναι συνειδησὴ;

Συνειδηση λέγουν ότι είναι ή έσωτερική γνώση, ή επίγνωση πού έχει τό λογικόν όν τής ίδιας του ύπάρξεως, «ή πλήρης και βαθειά γνώση του άντικειμενικού σέ συνάρτηση με τόν ύποκειμενικόν κόσμο». Ή ψυχολογία επίσης καθορίζει τη συνειδηση γενικά ως έσωτερική αντίληψη, πού με αυτή λαμβάνομεν άμεση γνώση τών ψυχικών φαινομένων. Για νά γνωρίση λοιπόν ή ψυχή τόν έαυτό της, πρέπει νά φθάση ή πρωταρχική ή ή άπλη νόσή της στη συνειδητοποίηση, νά γίνει δηλαδή γνώση - νόση ή καλύτερα σ υ ν ε ι δ η τ ή ν ό η σ η .

Ό φιλόσοφος Σπύρος Νάγος μιλώντας για τήν γνώση, τήν έλεγε «μεταμορφωτική δύναμη τής ψυχής». Καί αυτό βέβαια είναι ή άλήθεια, αλλά με τήν εύρύτητα πού τής δίνομε σέ αυτή τή μελέτη, ή μεταμορφωτική δύναμη τής ψυχής πρέπει νά είναι αυτή ή ίδια ή νοητική ικανότητά της.

Στό άποτέλεσμα όμως τής νοητικής συνειδητοποιήσεως φθάνει ή ψυχή, μόνον ύστερα από μακροχρόνια έπαφή με τόν έξωτερικόν κόσμον. Ό έξωτερικός κόσμος είναι ή εικόνα του ίδιου της έαυτού -του έσωτερικού της έγώ ή τών έσωτερικών ιδιοτήτων της- σέ μεγέθυνση και σε πολλαπλάσιο ενεργητικό δυναμικό. Καί εκείνη όμως ως νόση ενεργητική, εκπέμπουσα έκ τών έσω προς τά έξω τήν ενεργητική της ικανότητα, συλλαμβάνει επίσης τήν, σάν άκτινοβολιαν έκπεμπομένην έκ τών έσω προς τά έξω, ενεργητική μορφή ικανότητα και τών γύρω της δημιουργημάτων και μορφών.

Ή ψυχή, κατά συνέπειαν, από τήν έπαφήν της με τόν έξω κόσμο, σχηματίζει βαθμιαία και έξ επιδράσεως τίς έξωτερικές εικόνες σέ δικές της ιδέες, αυξάνοντας έτσι τήν ενεργητική νοητική δύναμή της, με τήν άσκουμένη διεγερσιμότητα τών εικόνων αυτών στο νοητικό της και από τήν άφύπνιση τών ιδικών της ψυχικών ιδιοτήτων και νόμων.

Τελικά ή επίδραση του έξωτερικού κόσμου στον δικό της έσωτερικό κόσμο, τήν οδηγεί έξελικτικά στην ολοκληρωτική έξωτερική γνώση, αλλά και στην ολοκληρωτική έσωτερική της νοητική και γνωστική άφύπνιση. Γνωρίζει έτσι διά μέσου του έξωτερικού κόσμου τήν έσωτερική της ύπόσταση, έξ άφορμής τής εξέλιξεως τής πρωταρχικής άπλης νοήσεως σέ σ υ ν ε ι δ η τ ή κατά τήν έξελικτική πορεία της στη ζωή. Έπομένως και οι προϋπάρχουσες φυσικές βασικές ιδέες σέ μικρογραφία και σέ λανθάνουσα κατάσταση στις ούσιες τής πρωτοδημιούργητης ψυχής, κατά τήν πορεία της αυτή γίνονται τελικά, αφού έξελίχθησαν δυναμικά και στην ώριμότητά της, συνειδητές. Καί έτσι τήν οδηγούν σέ άλλο έξελικτικό επίπεδο, σέ εκείνο τής εξέλιξεως του πρωταρχικού νου, σέ ν ό η σ η - σ ο φ ί α .

Άλλ' όπως για τή μεταπήδηση τής ζωϊκής-νοήσεως από τό κατώτερο σκαλοπάτι τής έξελικτικής κλίμακος, στο άλλο τής λογικής-νοήσεως, χρειάστηκαν ειδικά τής Φύσεως γεγονότα, πού συντρέχουν στην εξέλιξη τών όντων, έτσι και στη μεταπήδηση από τό σκαλοπάτι τής συνειδητής ή γνωστικής νοήσεως προς τό άνώτατο όλων τό τής νοήσεως-σοφίας, χρειάζονται πάλι ειδικά τής Φύσεως γεγονότα, πού συντρέχουν

στην εξέλιξη τῶν ὄντων, ἔτσι καί στή μεταπήδηση ἀπό τό σκαλοπάτι τῆς συνειδητῆς ἢ γνωστικῆς νοήσεως πρὸς τό ἀνώτατο ὄλων τό τῆς νοήσεως - σοφίας, χρειάζονται πάλι εἰδικά τῆς Φύσεως γεγονότα, πού συντρέχουν στήν εξέλιξη τῶν γνωστικῶν ἢ συνειδητῶν ὄντων.

Τὰ τελευταῖα αὐτὰ γεγονότα εἶναι μιᾶς ἄλλης καταστάσεως, ὀλιγώτερο ἀνθρωπίνης ἀπό τίς προηγούμενες. Γιατί ἐφ' ὅσον στήν ψυχὴ χρειάστηκαν οἱ ἐπιδράσεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου γιὰ τὴν ἀφύπνηση καὶ συνειδητοποίηση τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς, πού τὴν ὠδήγησαν στήν ὠριμότητα τῆς γνώσεως, ἔτσι καί στήν τελευταία αὐτὴ –σχετικὰ βέβαια μὲ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους– νοητικὴ κατάστασή τῆς, χρειάζεται ἡ ἐπίδραση τῶν μορφῶν ἑνὸς ἀνωτέρου νοητικοῦ κόσμου. Ἐνὸς δηλαδὴ κόσμου μορφῶν, πού μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ὀνομάζεται π ν ε υ μ α τ ι κ ὄ ς .

Δὲν μπορούμε νὰ θέσωμε φραγμοὺς στή νοητικὴ εξέλιξη, δὲν μπορούμε νὰ θέσωμε ὅρια στή διαρκὴ πορεία τῆς νοήσεως πρὸς τὴν τελειότητα τῆς, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖ μπορούμε νὰ φθάσωμε πρὸς τό παρόν, ὡς στό σημεῖο δηλαδὴ ἐκεῖνο πού μπορεῖ νὰ πλησιάσῃ ἡ ἀνθρωπίνη σκέψη, ἐξηρμένη βέβαια πρὸς τὰ ὑψηλά ἐπίπεδα τῆς διανοήσεως. Μέχρι σ' αὐτό τό σημεῖο μᾶς εἶναι προσιτὴ ἡ εξέλιξη τῆς νοήσεως, μέχρι δηλαδὴ στό σημεῖο ἐκεῖνο, πού ἡ τελειοποίησή τῆς τὴ φέρνει κοντὰ στήν ἴδια τὴν ἰκανότητα τοῦ νοητικοῦ ἐκείνου Θεοῦ, πού ἔχει πνευματικὴ μόνον ὑπαρξη καὶ ἀτομικότητα.

Τό ξεχωριστό διακριτικὸ τῆς θείας ὑποστάσεώς του, εἶναι ἡ ἀπειρὴ νοητικὴ ἰκανότητά του, δηλαδὴ ἡ σοφία πού κατέχει καὶ πού εἶναι ἡ δύναμή του, γιατί σ' αὐτὴ «δαμάζονται οἱ νόμοι», πού κανονίζουν τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴ καὶ τὴν πορεία τῶν ὄντων στή Γῆ, οἱ νόμοι δηλαδὴ ἐκεῖνοι πού οἱ φιλόσοφοι τοὺς ἀποκάλεσαν π ν ε υ μ α τ ι κ ὄ ς .

Κανεῖς λοιπόν, ὅσες γνώσεις καὶ ἂν κατέχη, ὅσο κι' ἂν διανοῆται, δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι εἶναι σοφός, γιατί ἡ σοφία δὲν εἶναι δῶρο τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, οὔτε κι' αὐτῶν ἀκόμη τῶν μεγάλων ἐπιστημόνων ἢ τῶν ἐμπνευσμένων μυστῶν τῆς γνώσεως. Γιὰ τὸν λόγο μάλιστα αὐτὸν φαίνεται πῶς καὶ ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, ξεχωρίζε τοὺς ἀνθρώπους τῆς σκέψεως σὲ φιλοσόφους, πού κατὰ κάποιον ποσοστὸ κατακοῦν τὴν ἀλήθεια, καὶ ἄφηνε τὴ λέξη σοφός, μόνο γιὰ τό ὑπέρτατο ἐκεῖνο Ὄν πού πραγματικὰ τό χαρακτηρίζει ἡ σοφία.

Η αναγκαιότητα του «θανάτου» και η χρησιμότητα της «ζωής»

Γ.Α. Κουκουβίνου

1. Η αστροφυσική δέχεται ότι η ύλη εξελίσσεται από μορφές απλούστερες σε πειό πολύπλοκες. Τα άστρα σχηματίζονται από συμπύκνωση αερίων, όταν όμως τελειώσει η «ζωή» τους, όταν η μάζα τους υπερβεί ένα κρίσιμο όριο, εκρύννυται και αποδίδουν στο Σύμπαν την ύλη, τα άτομα από τα οποία ήσαν φτιαγμένα, αλλά μετασηματισμένα. Δηλαδή τα άτομα αυτά είναι διαφορετικά από κείνα από τα οποία είχε σχηματισθεί το άστρο. Μέσα στις υψηλές του θερμοκρασίες, τα άτομα του υδρογόνου δίνουν τη θέση τους σε άτομα των οποίων οι πυρήνες περιέχουν περισσότερα πρωτόνια και νετρόνια. Από τα άτομα του υδρογόνου μπορούμε να φθάσουμε με αντιδράσεις στο σχηματισμό ατόμων άνθρακα. Έτσι ο «θάνατος» του άστρου, ή πιο σωστά το τέλος μιας κυκλικής φάσης, προβάλλει ως μια αναγκαιότητα στην εξέλιξη του Σύμπαντος, αφού αποδίδεται σ' αυτό, μια πρώτη ύλη για τη κατασκευή νέων άστρων, συνθετώτερη, πειο εμπλουτισμένη. Τα καινούργια άστρα, που θα δημιουργηθούν, θα ξεκινήσουν «τη ζωή» τους ένα βήμα πιο μπροστά, με την έννοια ότι τα νέφη αερίων από τα οποία θα σχηματιστούν, θα αποτελούνται από άτομα πιο σύνθετα.

2. Από τη Θεοσοφία μας έρχεται μια σχεδόν παράλληλη άποψη. Και εδώ «ο θάνατος» συνδυαζόμενος με τη μετενσάρκωση εμφανίζεται ως αναγκαίο τμήμα μιας εξελικτικής διαδικασίας που βοηθά την πραγμάτωση ενός σχεδίου. Και εδώ υπάρχει μια πορεία από το ατελέστερο προς το τελειότερο. Όταν έλθει η στιγμή για τον άνθρωπο να κλείσει τον κύκλο που αποκαλούμε ζωή, αφού το φυσικό, στη συνέχεια το αστρικό και τέλος το νοητικό του σώμα τελειώσουν την τροχιά τους, αποδίδεται και εδώ μια κατάσταση διαφορετική από την προηγούμενη. Η πείρα που είχε κερδίσει η προσωπικότητα συγκεντρώνεται πλέον στην Ατομικότητα που γίνεται με τον τρόπο αυτό πλουσιώτερη σε πείρα. Έτσι όταν έλθει η στιγμή μιας νέας «ζωής», μιας νέας ενσάρκωσης, όταν έλθει η στιγμή η ατομικότητα να ενδυθεί το ένδυμα μιας νέας προσωπικότητας, η καινούργια πορεία θα ξεκινήσει ένα βήμα πιο μπροστά. Και το βήμα αυτό θα ήταν αδύνατο χωρίς το «θάνατο» που είχε προηγηθεί.

3. Μια άλλη άποψη, ή ίσως απλώς μια άλλη διατύπωση, θα δέχονταν ότι με το «θάνατο» το σύστημα που λέγεται άνθρωπος αποδίδει στο Σύμπαν το υλικό από το οποίο είχε συγκροτηθεί, εμπλουτισμένο όμως με την πείρα που το υλικό αυτό είχε αποκτήσει ως τμήμα του συστήματος αυτού. Το ανθρώπινο σώμα αποκτά έτσι το ρόλο ενός σχολείου, φυσικής, ψυχικής, νοητικής αγωγής με στόχο τον εμπλουτισμό του υλικού από το οποίο αποτελείται, ώστε να το αποδώσει βελτιωμένο στο Σύμπαν μετά το «θάνατο».

4. Κατά τον Ροστάν, ο θάνατος είναι το αποτέλεσμα της ίδιας της ζωής πάνω στη διάρθρωση της ζωντανής ύλης. Όπως γράφει, για το άτομο, τα γηρατειά και ο θάνατος είναι απαραίτητα για τη διατήρηση και την εξέλιξη της ζωής.

Προκύπτει λοιπόν ότι ο «θάνατος» είναι αναγκαίο στάδιο μιας διαδικασίας, όπως προκύπτει και η χρησιμότητα της ζωής. Ασφαλώς χρέος μας είναι ν' ασχολούμαστε με τη Ζωή και όχι με το θάνατο. Ας βλέπουμε τους εαυτούς μας ως συνεργάτες στην πραγμάτωση ενός παγκόσμιου σχεδίου και ας συνειδητοποιήσουμε το μεγαλείο της αποστολής μας και το μέγεθος της ευθύνης μας. Δεν είμαστε απλοί θεατές μιας εξέλιξης αλλά μονάδες που έχουν κληθεί να συμμετάσχουν σ' αυτή.

Δίπλα στην αγωνία για την οικολογική καταστροφή του πλανήτη μας ας προστεθεί και μια άλλη. Μήπως από το εργαστήρι που ονομάζουμε Γη δεν βγει το έργο που πρέπει.

«Ἡ ἀναγέννησις εἶναι μέθοδος ψυχικῆς ἐξελιξεως αὐτῆ ὑφίσταται πάντοτε ἐν ἐνεργείᾳ, λανθανουσῶν τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆ τελεῖται, ἀλλὰ ἀναγνωριζομένων τῶν μέσων τῆς ἀναγεννήσεως αὐτῆ ἐπισπεύδεται».

(ἐκ τῶν πρώτων ἐμπνεύσεων τοῦ Σπυριδωνοῦ Νάγου ἀπὸ τὴν Πυθαγόρειον πνευματικὴν γνῶσιν)

Π. Παπασλιώτης

ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΩΣ ΘΕΙΑ ΔΙΑΝΟΙΑ

Σε προηγούμενη εργασία προσπαθήσαμε να εξετάσουμε τό Θεό-“Αγιο Πνεῦμα, ως τή δημιουργό δράση τοῦ Θεοῦ. Θά εξετάσουμε τώρα τό “Αγιο Πνεῦμα ως τή Θεία Διάνοια. Βέβαια, αὐτά τά δύο πράγματα δέν μπορούμε νά τά διαχωρίσουμε πραγματικά, ἀφοῦ τό “Αγιο Πνεῦμα εἶναι ἓνα, ἄν και οἱ ἐκδηλώσεις του πολλές και ποικίλες. Ἡ δημιουργική δράση, λοιπόν τοῦ Θεοῦ και ἡ Θεία Διάνοια εἶναι ἓνα στήν πραγματικότητα, γιατί ἡ Θεία Διάνοια εἶναι αὐτή πού δημιουργεῖ μέ τή φαντασία και προβάλλει τό σύμπαν σκεπτόμενη αὐτό. Σ’ ἓνα πολύ χαμηλότερο ἐπίπεδο κάνουμε κάτι παρόμοιο, ὅταν δημιουργοῦμε μία μορφή-σκέψη· και ἐκεῖ εἶναι ἡ δημιουργική δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέσα μας, πού κάνει τή σκέψη μας νά γίνει πραγματικότητα. Ἔτσι μπορούμε νά θαυμάσουμε τήν Θεότητα, ὅτι δημιουργεῖ ἓνα σύμπαν και ὅτι δημιουργεῖ τίς μορφές μέσα σ’ αὐτό τό σύμπαν μέ τή δύναμη τῆς φαντασίας, φτιάχνοντας μία εἰκόνα αὐτῶν τῶν μορφῶν. Ὅπως οἱ δικές μας μορφές-σκέψεις θά διαλυόντουσαν, ἄν ἀποσύραμε τήν προσοχή μας ἀπό αὐτές, ἔτσι και τό σύμπαν ὑπάρχει, μόνον ὅσο διατηρεῖται ἀπό τή θεία σκέψη. Ἄν γιά μία στιγμή ἡ Θεία προσοχή ἀπεσύρετο ἀπό τήν εἰκόνα του, δέν θά ὑπῆρχε πλέον σύμπαν.

Ὅπως τό σύμπαν δημιουργεῖται και συνεχῶς ἐπαναδημιουργεῖται μέ τή θεία σκέψη, τή δημιουργική λειτουργία τῆς Θείας Διάνοιας, ἔτσι και οἱ ἀτομικές μας ζωές δημιουργοῦνται συνεχῶς μέ τή δική μας σκέψη. Ὅπως σκεπτόμαστε, ἔτσι γινόμαστε. Ἡ δημιουργική δύναμη στή ζωή μας δέν βρίσκεται μέσα στά λόγια ἢ τά συναισθήματά μας, οὔτε ἀκόμη στίς πράξεις μας, ἀλλά στή δύναμη τῆς σκέψης νά κατασκευάζει εἰκόνες.

Ὁ κόσμος λοιπόν, ὑπάρχει, ἐπειδὴ και ἐφ’ ὅσον ὁ Θεός τόν σκέπτεται, και τό σύμπαν, ὅπως ὑπάρχει μέσα στή θεία σκέψη, εἶναι τό μόνο πραγματικά ὑπάρχον σύμπαν. Συχνά ὁ ἄνθρωπος στοχάζεται ἓναν τέλειο κόσμο πού ὑπάρχει μέσα στή Θεία Διάνοια και βλέπει αὐτό τόν ἀτελή κόσμο πού μάς περιβάλλει μόνο σάν μία ἐν μέρει ἐπιτυχή προσπάθεια ἐκφράσεως τοῦ Θεοῦ Ἀρχετύπου. Ὅμως, δέν εἶναι αὐτή ἡ πραγματική σχέση ἀνάμεσα στόν κόσμο πού μάς περιβάλλει και τόν κόσμο πού ὑπάρχει μέσα στή Θεία Διάνοια, πού εἶναι ὁ Θεός-“Αγιο Πνεῦμα. Ὑπάρχει μόνο ἓνας πραγματικός κόσμος, αὐτός πού βρίσκεται μέσα στή θεία σκέψη. Κανείς ἄλλος κόσμος, οὔτε ὑπῆρξε, οὔτε μπορεῖ νά ὑπάρξει, ἀντικειμενικά, γιατί οἱ κόσμοι ὑπάρχουν μόνον ἐφ’ ὅσον βρίσκονται μέσα στή σκέψη τοῦ Θεοῦ.

Αὐτό πού ὀνομάζουμε κόσμο, τόν κόσμο πού μάς περιβάλλει, και πού μερικές φορές τόν θεωροῦμε ως μία ἀντικειμενική πραγματικότητα, πού ὑπάρχει ἀνεξάρτητα ἀπό τή συνειδησή μας, δέν εἶναι παρά μόνον ὁ δι-

κός μας κόσμος. Βλέπουμε έναν κόσμο γύρω μας με γαλάζιο ούρανό, με πράσινα δένδρα, με ποικιλόσχημα και ποικιλόχρωμα δημιουργήματα και πιστεύουμε ότι αυτός ο κόσμος έχει πραγματικά αυτές τις ιδιότητες, ανεξάρτητα αν υπάρχουμε έμεις και τόν παρατηρούμε. Αυτή είναι η μεγάλη Μάγια, ή βασική ψευδαισθηση της υπάρξεώς μας. Και αν θέλουμε να εισέλθουμε στη σφαίρα του Ἁγίου Πνεύματος, τόν κόσμο του πραγματικού, πρέπει πρὶν ἀπὸ ὅλα νὰ κατανικήσουμε αὐτὴ τὴν ψευδαισθηση καὶ νὰ μάθουμε νὰ βλέπουμε τόν κόσμο γύρω μας, ἀπλῶς ὡς μία εἰκόνα δημιουργημένη μέσα στὴ συνείδησή μας.

Μποροῦμε εὐκολὰ νὰ πεισθοῦμε γι' αὐτὴ τὴν ψευδαισθηση, ἂν καὶ εἶναι δύσκολο νὰ τὴν ἀντιληφθοῦμε στὴν καθημερινή μας ζωὴ. Ἡ συνήθης ἀντίληψη τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τόν κόσμο, εἶναι ὅτι ὑπάρχει ὅπως αὐτός τόν ἀντιλαμβάνεται μὲ τὶς αἰσθήσεις του, καὶ ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἀνεξάρτητα ἀπὸ τόν χώρο καὶ τόν χρόνο τῆς παρουσίας του. Ἄς δοῦμε γιὰτί αὐτό δὲν εἶναι ἔτσι. Ὁ ἀνθρώπος διαθέτει ὀρισμένες αἰσθήσεις πού ἀντιδρῶν σὲ δεδομένες κλίμακες κραδασμῶν καὶ τὴν ἀντίδραση σὲ αὐτὲς τὶς σχετικὰ περιορισμένες κλίμακες τῶν κραδασμῶν ὀνομάζουμε χρῶμα, ἤχο, κλπ. Ἐκτός ἀπὸ τοὺς κραδασμοὺς πού ἀνταποκρινόμαστε, ὑπάρχουν ἀναρίθμητες ἄλλες βαθμίδες κραδασμῶν στοὺς ὁποίους δὲν μποροῦμε νὰ ἔχουμε καμμία ἀντίδραση καὶ δὲν ἔχουμε συνείδηση. Ἄς φανταστοῦμε, πρὸς στιγμήν, ἓνα ὄν πού δὲν ἀνταποκρίνεται στὴ δική μας κλίμακα δονήσεων, ἀλλὰ πού εἶναι προικισμένο μὲ κάποιες αἰσθήσεις πού ἀνταποκρίνονται σὲ δονήσεις πρακτικὰ ἀνύπαρκτες γιὰ μᾶς. Τό σύμπαν ἑνός τέτοιου ὄντος θά ἦταν τελείως διαφορετικό ἀπὸ τό δικό μας σύστημα, ἀλλὰ καὶ στίς δύο περιπτώσεις ὁ παρατηρητής θά μπορούσε νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι τό δικό του σύμπαν.

Ἐνα τέτοιο παράδειγμα διαφορετικῆς ἀντίληψης τοῦ κόσμου ἔχουμε ἀνάμεσα στά ἀνθρώπινα ὄντα καὶ τα ὄντα τοῦ ἀγγελικοῦ βασιλείου. Λοιπόν, ποῖο σύμπαν εἶναι τό πραγματικό, αὐτό πού βλέπει ὁ ἀνθρώπος, ἢ αὐτό πού βλέπει ὁ ἄγγελος; Καὶ ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο ἔχει δικη;

Αὐτό πού ὀνομάζουμε ἀντιληπτικότητα τῶν αἰσθήσεων ἦταν πάντα ἓνα μυστήριο. Γιὰ τὴν ὄραση π.χ., γνωρίζουμε ὅτι κάποιες δονήσεις ἐστιάζονται μέσω τοῦ φακοῦ τοῦ ματιοῦ μας, ὅτι ἀντανακλῶνται πάνω στόν ἀμφιβληστροειδῆ καὶ προκαλοῦν μία χημικὴ ἀλλαγὴ στίς ράβδους καὶ στοὺς κόνους πού περιέχει. Μετά μποροῦμε νὰ ἀνιχνεύσουμε μία κίνηση κατὰ μῆκος τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου πρὸς τό ἐγκεφαλικό κέντρο πού συνδέεται μὲ τὴ λειτουργία τῆς ὄρασεως, ὅπου ἐκεῖ γίνεται μία ἀλλαγὴ. Αὐτό εἶναι τό τελευταῖο πρᾶγμα πού μποροῦμε νὰ ἀνιχνεύσουμε ἐπιστημονικά ὡς πρὸς τό ὑλικό μέρος τῆς ἀντιληπτικότητάς μας καὶ ἔπειτα, ξαφνικά, ἔμεις τὰ συνειδητά ἄτομα, βλέπουμε τό γαλάζιο οὔρανό ἢ τό πράσινο δένδρο. Εἶναι προφανές ὅτι ἀνάμεσα σ' αὐτὴ τὴν τελευταία φυσικὴ ἐνζύμωση, δηλ. τὴ χημικὴ ἀλλαγὴ στόν ἐγκέφαλο καὶ τὴ συνειδητότητά μας, ὑπάρχει ἓνα κενό, πού δὲν μπορεῖ νὰ γεφυρωθεῖ. Οὔτε μᾶς βοηθάει σὲ τίποτα νὰ ἀνιχνεύσουμε τὴ λειτουργία τῆς αἰσθήσεως λίγα ἐπίπεδα ὑψηλότερα καὶ νὰ περιγράψουμε τὶς ἀλλαγές πού συμβαίνουν

στό άστρικό και νοητικό σώμα, όταν βλέπουμε. Πάντοτε καταλήγουμε σέ μία άλλαγή στήν ύλη ενός από τά σώματά μας και μετά, ξαφνικά, παρουσιάζεται στή συνείδησή μας ή αντίληψη αυτού πού βλέπουμε. Πώς όμως παρουσιάζεται αυτή ή εικόνα; Βεβαίως, ή έπιστήμη άναγνωρίζει ότι έχουμε συνείδηση αυτού πού υπάρχει μόνον ως εικόνα μέσα στή συνείδησή μας. Άναγνωρίζει, ότι έντέλει δέν γνωρίζουμε ποιά είναι ή πραγματική φύση του άντικειμένου πού βρίσκεται έκτός και από όπου ο κραδασμός φθάνει στόν όφθαλμό μας. Καί επίσης άναγνωρίζει ότι ή εικόνα πού παράγεται μέσα στή συνείδησή μας υπερεπιτίθεται από έμάς στό μυστηριώδες εκείνο άγνωστο άντικείμενο από τό οποίο προέρχεται ο κραδασμός και ότι έκλαμβάνουμε αυτή τήν εικόνα ως τό γνήσιο άντικείμενο. Όμως αυτό πού δέν έξηγει είναι πώς οι δονητικές άλλαγές πού καταλήγουν στό σώμα μας μεταμορφώνονται στήν εικόνα πού παρουσιάζεται στή συνείδησή μας.

Οι δυσκολίες στήν παραπέρα έρμηνεία άρχίζουν από τή στιγμή πού άποσυνδέουμε τήν εικόνα πού παράγεται μέσα στή συνείδησή μας από αυτή τήν συνείδηση, όταν παίρνουμε τά δημιουργήματά μας, τις εικόνες μέσα στή συνείδησή μας σάν πράγματα πού υπάρχουν από μόνα τους, έντελώς ξεχωριστά από έμάς και ύστερα άρχίζουμε νά αναρωτιόμαστε πώς άντιλαμβανόμαστε τόν κόσμο πού βρίσκεται έξω από έμάς. Καί ποτέ δέν μπορούμε νά βρούμε τήν άπάντηση, γιατί έχουμε ξεκινήσει λάθος. Ό λόγος πού τό κενό ανάμεσα στήν τελευταία άλλαγή μέσα στόν έγκέφαλό μας και τήν εικόνα πού παρουσιάζεται στή συνείδησή μας δέν μπορεί νά γεφυρωθεί, είναι ότι δέν υπάρχει τέτοιο κενό. Δέν υπάρχει ένας ύλικος κόσμος έντελώς ξεχωριστός από τή συνείδησή μας, ό οποίος μέ κάποιο μυστηριώδη τρόπο παράγει μέσα στή συνείδησή μας ό εκείνες τις εικόνες πού ονομάζουμε έξωτερικό κόσμο. Αυτό πού φτάνει σέ μας από τά άντικείμενα ως εικόνες πού προβάλλονται στή συνείδησή μας από τήν άλληλεπίδραση τών πραγμάτων στόν κόσμο του πραγματικού. Είναι σχετικά πραγματικές, πραγματικές στό βαθμό πού υπάρχει μία άντιστοιχία ανάμεσα στό φαινόμενο πού έμφανίζεται στόν κόσμο τής συνείδησής μας και σ' εκείνο τής πραγματικότητας πού άντανεκλάται στή συνείδησή μας και προκαλεί εκεί τήν εικόνα. Έτσι, μπορούμε νά δεχθούμε ως πραγματικά τά συμπεράσματα τής έπιστήμης, τούς νόμους και τις διδασκαλίες της, καθώς και τις καθημερινές μας έμπειρίες μέσα στόν φυσικό κόσμο.

Όμως, πρέπει πάντοτε νά θυμόμαστε ότι αυτά είναι σχετικά πραγματικά, δηλαδή είναι πραγματικά μέσα (και γιά) τή συνείδησή μας, στό βαθμό πού είναι εικόνες πού παράγονται από τήν επίδραση επάνω στή συνείδηση τών πραγμάτων καθ' έαυτών στόν κόσμο του πραγματικού.

Άν μπορούσε κανείς νά άποσύρει τή συνείδησή του από τήν εικόνα του κόσμου της και νά σταματήσει τή λειτουργία τής κατασκευής εικόνων, τότε θά μπορούσε και νά περάσει στήν άλλη πλευρά τής συνείδησης, στόν κόσμο του πραγματικού.

Άν μπορούσαμε νά περιγράψουμε τήν κατάσταση στόν πραγματικό

κόσμο, θά λέγαμε ότι η πρώτη έντύπωση εκεί μοιάζει με του φυλακισμένου στη σπηλιά του Πλάτωνα που ανακάλυψε τον κόσμο πίσω του. Θαμπωνώμαστε από τό φῶς αὐτοῦ τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου, ἂν καὶ δὲν εἶναι φῶς πού βλέπουμε με τὰ μάτια μας, ἀλλὰ ἓνα εἶδος ἐσωτερικοῦ φωτισμοῦ. Ἐχουμε μία ἐμπειρία, ὅπου μᾶς φαίνεται ὅτι ἀντιλαμβανόμαστε ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Στὴν ἀρχὴ δὲν μπορούμε νὰ διακρίνουμε κανένα ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό αὐτοῦ τοῦ κόσμου τοῦ πραγματικοῦ, ἀλλὰ βαθμιαῖα ἔχουμε μία πιό συγκεκριμένη αἴσθηση μέσα σ' αὐτό τὸν ὠκεανὸ τοῦ φωτός καὶ τῆς δόξας, μολονότι πρέπει νὰ καταλάβουμε, ὅτι δὲν ἔχουμε νὰ κάνουμε με ἀντίληψη μέσω τῶν αἰσθήσεων ἢ τῆς διαισθήσεως. Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν ἀντικείμενα με σχήματα καὶ χρώματα, οὔτε ὑπάρχει χρόνος ἢ χώρος, ὅπως τὰ γνωρίζουμε ἐδῶ, ἀλλὰ ἀντιλαμβανόμαστε τὰ πράγματα ὡς τμήματα τοῦ ἑαυτοῦ μας, εἴμαστε ἐκεῖνο πού γνωρίζουμε.

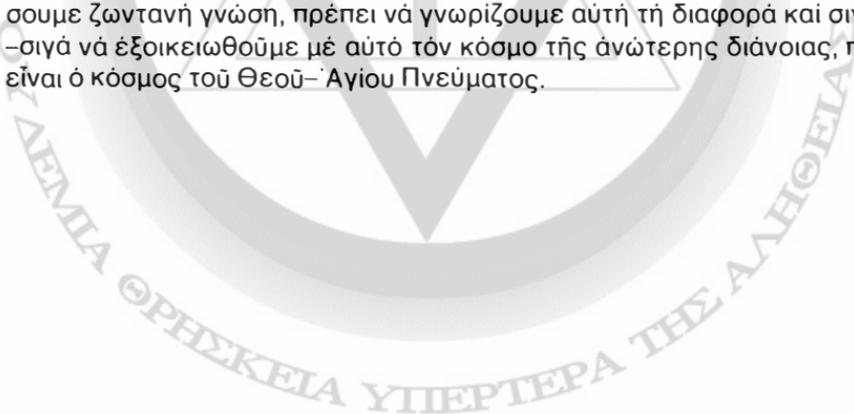
Κανένα βιβλίο, θεωρία, ἱερὴ Γραφή ἢ καὶ θεία ἀποκάλυψη ἀκόμη δὲν μπορεῖ νὰ περιέχει τὴν ἀλήθεια τοῦ κόσμου τοῦ πραγματικοῦ. Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια εἶναι ἐσωτερικὴ γιατί δὲν ὑπάρχουν λέξεις νὰ τὴν περιγράψουν. Καὶ εἶναι ἀπόκρυφη, γιατί δὲν μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθεῖ στὸν κόσμο τῆς ψευδαἰσθήσης. Γι' αὐτὸ κάθε ἄνθρωπος πρέπει νὰ γνωρίσει μόνος του αὐτὴ τὴν ἐμπειρία. Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει σύντροφος σ' αὐτὸ τό ταξίδι τῆς ἐξερεύνησης στὸν κόσμο τοῦ ἀγνώστου· ἡ ψυχὴ μας δὲν μπορεῖ νὰ πετάξει μέσα ἀπὸ τό κέντρο τῆς συνειδήσεως ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν εἰκόνων στὸν κόσμο τοῦ πραγματικοῦ. Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ βοηθήσει καὶ ἴσως κανείς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς πεί πῶς νὰ τό κάνουμε. Τὸ μόνο πού μπορεῖ νὰ εἰπωθεῖ εἶναι: αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος πού μερικοὶ ἔχουν ἀκολουθήσει· αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα πού ἀνακάλυψαν σ' αὐτὸ τὸν δρόμο· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ λόγια πού πολὺ ἀχνὰ μπορούν νὰ ἐκφράσουν κάτι ἀπὸ τὴ δόξα τοῦ κόσμου πού ἀνακαλύφθηκε σ' αὐτὸ τό ταξίδι. Ὅμως, καθένας πρέπει νὰ κάνει γιὰ τὸν ἑαυτό του τό ταξίδι μέσα σ' ἐκεῖνο τό τρομερὸ κενὸ τοῦ κέντρου τῆς συνειδήσεως μέσω τοῦ ὁποῖου μόνο μπορούμε νὰ φθάσουμε στὸν κόσμο τοῦ Πραγματικοῦ. Τότε εἰσαρχόμαστε στὸν κόσμο τῆς θείας Διάνοιας, τὸν κόσμο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ ἀνώτερη διάνοιά μας εἶναι μέρος τῆς θείας Διάνοιας. Ἐμεῖς, τὰ πραγματικὰ ὄντα, δὲν εἴμαστε παρὰ μία σκέψη σ' αὐτὴ τὴ Διάνοια, ἀλλὰ με κάποιο θαυμάσιο τρόπο, ἓνα με αὐτὴ. Δὲν ὑπάρχει γνώση ἢ ἀλήθεια ἐξω ἀπὸ τὴ θεία Διάνοια. Ὅ,τι νομίζουμε δικές μας ἀνακαλύψεις, ὅλες μας οἱ γνώσεις καὶ τὰ διανοητικὰ μας ἐπιτεύγματα, δὲν εἶναι παρὰ ἐκδηλώσεις σὲ μᾶς τῆς μίας αἰώνιας θείας Διάνοιας, τῆς Διάνοιας τοῦ Θεοῦ- Ἁγίου Πνεύματος.

Ὅταν εἰσέρχεται κανείς στὸν κόσμο τοῦ Πραγματικοῦ, τό πρῶτο καὶ βασικὸ χαρακτηριστικὸ εἶναι ἡ αἴσθηση τοῦ πανίσχυρου φωτός πού διαπερνᾷ τὰ πάντα, ἂν καὶ ὅπως εἶπαμε, δὲν πρόκειται γιὰ φῶς πού μπορεῖ νὰ γίνει ἀντιληπτό ἀπὸ τίς αἰσθήσεις. Φῶς, εἶναι ὁ πλησιέστερος ὅρος πού μπορούμε νὰ χρησιμοποιήσουμε γι' αὐτὸ πού δὲν βρίσκεται ἐκτός, ἀλλὰ ἐντὸς μας. Ἐχοντας τὴν ἐμπειρία αὐτῆς τῆς ἐντονης πραγματικότητας, δύσκολα καταλαβαίνουμε, πῶς μέχρι τότε νομίζαμε τὸν κόσμο

γύρω μας γιά πραγματικό. Όμως, όταν γυρίσουμε στή συνηθισμένη συνειδησιακή μας κατάσταση, πάλι ζοῦμε ὡς ἐάν ὁ κόσμος αὐτός νά ἦταν ὁ πραγματικός κόσμος. Ἀλλά, γιά λίγο, σ' ἐκεῖνο τόν κόσμο τοῦ Πραγματικοῦ, μπορούμε νά ἐκτιμήσουμε τά πράγματα, ὅπως ἀληθινά εἶναι.

Θά ποῦμε λίγα λόγια γιά τήν ἀνθρώπινη διάνοια. Στόν ἀνθρωπο ὑπάρχει ἡ ἀνώτερη διάνοια, τό ἀναπόσπαστο τμήμα τῆς θείας Διάνοιας καί ἡ νοημοσύνη, ἡ κατώτερη διάνοια, τό ὄργανο τῆς πρώτης. Αὐτή ἡ εἰκόνα τῆς νοημοσύνης ὡς ὄργανου εἶναι πολύ χρήσιμη καί διαφωτιστική. Ἐνα ὄργανο ἀπό μόνο του, δέν εἶναι ποτέ παραγωγικό. Ἐνα μουσικό ὄργανο δέν μπορεῖ νά παραγάγει μουσικούς ἤχους, ἀν δέν τό παίξει ὁ μουσικός. Οὔτε ὁμως καί ὁ μουσικός μπορεῖ νά παραγάγει μουσική χωρὶς τό ὄργανο. Ἐτσι, ἀν τό διανοητικό μας ὄργανο εἶναι ἀνεπαρκές, ἀν δέν ἀναπτύσσεται καί τρέφεται ὅπως πρέπει (γιατί χρειάζεται τροφή, ὅπως ἀκριβῶς καί τό φυσικό σῶμα) οἱ ἐσωτερικές ἐμπειρίες δέν μποροῦν νά ἐκφραστοῦν. Ἐτσι καί τά δύο εἶναι ἀναγκαῖα. Τό παραγωγικό καί δημιουργικό στοιχεῖο εἶναι ἡ ἀνώτερη διάνοια ἐντός καί ἡ θέαση τῆς ἀλήθειας ἀπ' αὐτήν εἶναι ὁ μόνος δρόμος πρὸς τή γνῶση. Ἀπό τή λεπτότητα ὁμως τοῦ διανοητικοῦ ὄργανου ἐξαρτᾶται, πόσο ἡ ἀλήθεια τῆς ἀνώτερης διάνοιας μπορεῖ νά ἐκφραστεῖ, νά γίνῃ δηλαδὴ κατανοητὴ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Εἶναι ἀπαραίτητο νά κάνουμε σαφὴ διάκριση ἀνάμεσα στήν ἀνώτερη διάνοια καί τό ὄργανο τῆς σκέψεως καί νά μὴν προσπαθοῦμε νά τό χρησιμοποιήσουμε γιά νά γνωρίσουμε πράγματα πού ἀνήκουν σ' αὐτήν. Δέν πρέπει ποτέ νά δεχόμαστε τά ἔργα τῆς κατώτερης νόησης ὡς ὑποκατάστατα τῆς ὁράσεως τῆς διάνοιας, γιατί ἔτσι τρέφουμε τὴ μὴ πραγματικότητα. Ἄν θέλουμε νά γίνουμε ἰκανοὶ νά δεχθοῦμε καί νά μεταδώσουμε ζωντανὴ γνῶση, πρέπει νά γνωρίζουμε αὐτὴ τὴ διαφορὰ καί σιγά-σιγά νά ἐξοικειωθοῦμε μὲ αὐτὸ τόν κόσμο τῆς ἀνώτερης διάνοιας, πού εἶναι ὁ κόσμος τοῦ Θεοῦ-Ἁγίου Πνεύματος.

C.W. LEADBEATER

Η
ΜΥΣ·
ΤΙΚΗ·ΙΣ·
ΤΟΡΙΑ·ΤΟΥ·
ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ

Ένα βιβλίο
που ενδιαφέρει όλους
όσους ασχολούνται
με τον εσωτερισμό

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ
ΑΡΧΕΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Κεντρική διάθεση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ
Θεμιστοκλέους 38, Τηλ. 36 30 824

Ἡ Θεοσοφικὴ Ἐταιρία ἐν Ἑλλάδι
Βουκουρεστίου 25, 106 71 Ἀθήνα

Συνεδριάσεις Στοῶν
Μάρτιος – Ἀπρίλιος 1989 (ὥρα 8 μ.μ.)

ΜΑΡΤΙΟΣ

2	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Ἄν. Τριανταφυλλόπουλος – Τὸ ἐσωτερικὸ στοιχεῖο στὴ Θεία Κωμωδία τοῦ Δάντη Γ'
6	Δευτέρα	ΕΛ. ΣΚΕΨΙΣ	Π. Ἀναγνώστου – Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ Θεοσοφία
7	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Ν. Παπαγεωργάκης – Διάλογοι Παλαιῶν Θεοσόφων
9	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γ. Γιανναδάκης – Εἰδῶλα, ζωντανὰ καὶ πεθαρμένα
10	Παρασκευὴ	ΑΛΚΥΩΝ	Π. Ἀντζακας – Κρισηναμούρτι
11	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ. Καφετζόπουλος – Γνώσεις καὶ Ἴσχυς. (Ἀπὸ διδασκαλίας Ναοῦ Ἀρτιζάν)
16	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Ἄγγελικὴ Κουτσουράκη – Τὸ πρόβλημα τῆς Μοναξιάς
20	Δευτέρα	ΕΛ. ΣΚΕΨΙΣ	Π. Ἀναγνώστου – Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ Θεοσοφία
21	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π. Παπασλιώτης – Μυστικὴ Διδασκαλία τῆς Ε. Π. Μπλαβάτσκου
23	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γεώργιος Σιβρῆς – Ἐσωτερικὴ Ἐπίγνωσις Δ'
24	Παρασκευὴ	ΑΛΚΥΩΝ	Π. Ἀντζακας – Κρισηναμούρτι
28	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π. Παπασλιώτης – Μυστικὴ Διδασκαλία τῆς Ε.Π. Μπλαβάτσκου
30	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Χ. Καμαρωτάκης – Θεοσοφία καὶ Διαλογισμὸς Γ'

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

3	Δευτέρα	ΕΛ. ΣΚΕΨΙΣ	Π. Ἀναγνώστου – Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ Θεοσοφία
4	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Θ. Καφετζόπουλος – Τα φαινόμενα τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ θανάτου. (Διδασκαλίες Ναοῦ Ἀρτιζάν)
6	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Χ. Κατσαρδῆς – Κάρμα – Ὁ νόμος τῆς Αἰτίας καὶ τοῦ Ἀποτελέσματος Α'
7	Παρασκευὴ	ΑΛΚΥΩΝ	Π. Ἀντζακας – Κρισηναμούρτι
11	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Ν. Παπαγεωργάκης – Ἡ ὑπαρξὴ τοῦ κακοῦ
13	Πέμπτη	ΑΡΤΕΜΙΣ	Χ. Καμαρωτάκης – Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Πλάτωνα Α'
17	Δευτέρα	ΕΛ. ΣΚΕΨΙΣ	Π. Ἀναγνώστου – Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία καὶ Θεοσοφία
18	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Π. Παπασλιώτης – Μυστικὴ Διδασκαλία τῆς Ε.Π. Μπλαβάτσκου

20	Πέμπτη	ΑΠΟΛΛΩΝ	Γ. Σιβρής – Η λειτουργία της Σκέψεως
21	Παρασκευή	ΑΛΚΥΩΝ	Π. Αντζακας – Κρισιναμούρτι
25	Τρίτη	ΗΛΙΟΣ	Ν. Παπαγεωργάκης – Τά μυστικά Μυστήρια (HENRY DURVILL)

Ἡ Στοά «Ἐλευθερία» τοῦ ΒΟΛΟΥ θά συνεδριάσει τίς ἡμερομηνίες: 11 Μαρτίου, 24 Μαρτίου, 8 Ἀπριλίου, 22 Ἀπριλίου (Σάββατο, 6μ.μ.) μέ θέμα: «Τό κλειδί τῆς Θεοσοφίας».

Ἴταλικό Βραβεῖο στή Νανά Κοντοῦ, μέλους τῆς Θ.Ε.

Μετά ἀπό τό περισινό βραβεῖο πού τιμήθηκε ἀπό τήν παγκόσμιο Ἀκαδημία Μπόγγαρτ, ἡ Νανά Κοντοῦ γιά τήν ποιητική τῆς συλλογή «ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΝΤΟ» πρό ἡμερῶν ἔτυχε καί δευτέρου βραβείου σέ λογοτεχνικό διαγωνισμό γιά τό «ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΝΤΟ» ἀπό τήν Ἀκαδημία Εὐρώπης.

Τό ἔργο αὐτό τῆς Κοντοῦ ξεχώρισε μεταξύ πολλῶν ἄλλων πού εἶχαν λάβει μέρος παίρνοντας τό πρῶτο Βραβεῖο μετά ἐπάθλου καί διπλώματος. Εἶναι μεταφρασμένο ἀπό τόν Μάριο Ροζάριο Κόντι ἐκδόθηκε ἀπό τόν Ἴταλικό Οἶκο Οὐρέλιο Πρέτε Ρώμης.

Ἡ ἀπονομή τοῦ βραβείου ἐγίνε στίς 24 Ὀκτωβρίου στό Καπιτώλιο τῆς Ρώμης μεταξύ πολλῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καί τῆς τέχνης. Ἡ ποιήτρια ἄν καί καλεσμένη νά παρευρεθῆ στήν ἐκδήλωση, δέν μπόρεσε νά πάει καί τῆς ἐστάλησαν οἱ τιμητικές διακρίσεις.

Τό ποιητικό ἔργο τῆς Κοντοῦ εἶναι γνωστό στήν Ἴταλία ὄχι μόνον ἀπό τό Βραβεῖο πού πήρε τό 1966, Χρυσή Δάφνη γιά τό ἔργο τῆς στή Νεάπολη ἀπό τήν Ἀκαδημία Πόντζεν ἀλλά καί ἀπό δημοσιεύσεις μεταφρασμένων ποιημάτων τῆς στή Ἴταλικά περιοδικά Ἀζιάμο Ἀαβέλε, Ρεαλισμο Λιρίγκο, Ἴλ Μέτζιο, Ἄφτε Στάμπα, Λά Καραβάνα καθώς καί σέ Ἀνθολογίες.

Τό ἔργο τῆς Νανάς Κοντοῦ μέ τίς μεταφράσεις καί βραβεύσεις του τιμᾷ τήν Ἑλλάδα στήν Ξένη.

Ο ΙΛΙΟΣΟΣ

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «Ίλιου», Βουκουρεστίου 25, α' όροφος, Κωδ. 106 71, είναι άνοικτά καθημερινώς πλην Σαββάτου 10 - 1.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλούμεν, αποστέλλετε μέ ταχυδρομικήν ή τραπεζικήν επίταγήν εις την διεύθυνσιν: «Πολυδεύκην Ἐντζακα, Βουκουρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, Ἄθηνas». Ἀποστολαί με τραπεζικάs έντολάs μασ δυσκολεύουn πολύ.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη άποσταλέντα στούs κατωτέρω συνδρομητάs μασ, έπεστράφησαν από τό Ταχυδρομείον μέ την σημείωσιν: «μετώκησε» ή «άγνωστος». Παρακαλούnται όσοι τούs γνωρίζουn να τούs είδοποιήσουn ή νά μασ δώσουn τάs διευθύνσειs των:

ΑΘΗΝΩΝ

Μαριάννα Τσίρου

ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΑΝ ΤΟΝ ΓΗΙΝΟΝ ΒΙΟΝ

Χιωτέξη Φωτεινή Ἄθηνai

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

(Μέ τή σειρά λήψεωs)

Βασ. Ι. Λαζανά: «Φιλολογικά Μελετήματα» Τόμος Β'.

Φώτης Τριάρχης: «Βορειοελλαδικά».

Νίκου Καζανά: «Έκπλήξειs φθινοπώρου».

Μαρία Ἄθ. Παναγοπούλου: «Σκαλιζο-ντας τίs ρίζεs μασ».

Ρόης Παπαγγέλου: «Λοξοδρομία».

Α. Οίχαλιώτη: «Κάθαρση»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Ο Φυσιολάτρης» (Ίαν.-Φεβρ.-Μαρ.).

«Τό κουτί τήs Πανδώραs» (Ίούνιος - Δεκέμβριος 1988)

«ΔΑΥΛΟΣ» (Νοέμβριος) 1988)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Δράμα: Φιλ. Τζάλλας

Ἡράκλειον: Βασ. Βασιλείου

Ἰωάννινα: Μιχ. Πραπίδης

Καβάλα: Μιχ. Παράσχου

Κέρκυρα: Ἄλεξ. Λούβρος

Κομοτηνή: Ἐλ. Ταισόπουλος

Λαμία: Ἄντ. Τριανταφύλλου

Λάρισα: Ἰσ. Φελλούς

Μυτιλήνη: Δ. Ροδάκης

Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης

Πάτρα: Ἄθ. Κοντοσάκις

Ρέθυμνο: Ἄντ. Βιστάκης

Ρόδος: Ἄντ. Βεργωτής

Σέρραι: Ἄνέστηs Σάββας

Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Στ. Ἀλιφέρης

Χανιά: Ἐμμ. Νοδαράκης

Κύπρος: Θεοφ. Παναγιώτου,

2 Ὁθωνος, Τ.Τ. 102, τηλ. 474815

Τουρκία: Ἐλευθ. Καρακάσης

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

τῆs Θεοσοφικῆs Ἐταιρίας
έν Ἑλλάδι

Βουκουρεστίου 25- Ἀθῆναι 106 71

Ἐκδότης-Διευθυντής:

Πολυδεύκης Ἐντζακάs

Τιμή τεύχουs Δρχ. 200

Ἰαν. - Φεβρ. 1989

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Θεοσοφία: Τό αισιοδοξο όραμα	1
Κ. Μελισσαρόπουλου: Αί πέντε Μεγάλοι Μυήσεις	4
Μ. Λογοθέτη: Νοστραδαμος	7
P. Anthony: Ο Χριστός και τό Κάρμα	14
Η Θεοσοφική Έταιρία στά νέα Γραφεΐα (Εΐσαγωγή – Όμιλία Άντζακα – Όμιλία Μπογιατζόγλου – Όμιλία Καμαρωτάκη)	19
Τό έμβλημα τής Θεοσοφικής Έταιρίας	31
Δ. Ίωαννίδη: Η άρχή τής Μετενσαρκώσεως	33
S. Dorab: Μαγεΐα – Θαύματα – Θρησκεία	37
ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ – ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ –	41
Ό Κρισναμοϋρτι στό Καστρι	45
Δ. Καλλεργη: Ο ΝΟΥΣ	50
Γ. Κουκουβίνου: Η αναγκαιότητα του «θανάτου»...	58
Π. Παπασλιώτη: Τό Άγ. Πνεϋμα ως Θεΐα Διάνοΐα	60
Πρόγραμμα	66
Ν. Κοντού: Ίταλικό βραβεΐο	67
Μεταξύ μας	68

Σέ προσεχΐ τεϋχη

- R. Burnier: Θεματα Θεοσοφΐας-Διαλογισμος
Π. Αναγνώστου: Οΐ μυστηριακές δοξαΐσεις περι ψυχΐς
Ε. Μπλαβάτσου: Η τϋχη τής ψυχΐς
Κ. Ηλιάδη: Οΐ αριθμοΐ 4 και 7
Μ. Λογοθέτη: Νοστράδαμος (Μέρος Βΐ)